

Innehållsförteckning

Läsanvisning.....	3
Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	11
1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök	11
1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa .	11
1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande	12
1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar	13
1.3.1 Genom MHN:s expertkompetens utveckla stadens miljöarbete och bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls och följs upp.	16
1.3.2 Alla flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq /m ³ luft.....	20
1.3.3 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn	21
1.3.4 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.	46
1.3.5 Snabb och effektiv service	46
1.3.6 Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötillståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete.....	47
1.3.7 Upprätthålla en aktuell miljö- och hälsoutredning som kommer till användning vid prioriteringar i verksamhetsplaneringen.	52
1.3.8 Genom miljöbarometern erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete.	52
1.3.9 Stadens utsläppsmål för CO ₂ ekv. ska uppnås	53
1.3.10 Energieffektiviseringsmålet för Stockholms verksamheter ska uppnås	57
1.3.11 Bidra till att staden uppnår mål och genomför åtgärder enligt Vattenprogrammet.	58
1.3.12 Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.	59
1.3.13 År 2015 ska 50 procent av nybilsförsäljningen i Stockholms län bestå av miljöbilar (gäller personbilar). Vidare ska 10 procent av nyregistrerade tunga fordon	

vara "miljölastbilsklassade". Försäljningen av förnybara bränslen ska uppgå till 16 procent i Stockholms län vid utgången av 2015.	61
1.3.14 MHN stödjer aktivt förvaltningar och bolag i deras arbete för att till 2015: Uppnå/Bibehålla 100 % miljöbilar i stadens flotta Tillse att 100 % av alla nya bilar som köps in till staden är miljöbilar. Stadens biodrivmedels och elbilar ska till 85 % tankas/laddas med miljöbränsle.	64
1.3.15 MHN ska verka för en skärpt nationell miljöbilsdefinition	65
1.3.16 MHN ska aktivt samarbeta med andra städer och aktörer i Europa för att stimulera utbudet av miljöfordon och miljöbränslen för stadens medborgare.....	65
1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm	66
1.4.1 MHN ska medverka i arbetet med de tre av Kf beslutade miljöprofilområdena; Norra Djurgårdsstaden, NV Liljeholmen och miljonprogrammet.....	67
1.4.2 MHN ska stödja SBN, Expl.N. och TRN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad.....	69
1.5 Framkomligheten i regionen ska öka	70
1.5.1 MHN ska bidra till att framkomligheten ökar utifrån den täta stadens miljö- och hälsomässiga förutsättningar.....	70
1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning.....	71
1.7.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa	72
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras.....	73
2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten	73
2.4.1 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling	74
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva	76
3.1 Budgeten ska vara i balans	76
3.1.1 Bibehålla en hög intäktfinansieringsgrad	77
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva	85
3.2.1 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer.....	85

Läsanvisning

Verksamhetsberättelsen följer den uppdelning som ges av ILS Webb, det vill säga dokumentet är uppdelad i KF:s tre inriktningsmål som i sin tur har en underuppdelning i mål som kallas KF:s mål för verksamhetsområdet. Här tas för nämnden med endast de mål som är relevanta för verksamheten varav huvuddelen av nämndens verksamhet hamnar under ”1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar”. Härutöver finns staden allmängiltiga mål som till exempel berör personalpolitik och ekonomi. Till dessa stadsövergripande mål finns en uppsättning KF:indikatorer och KF:aktiviteter som är obligatoriska att ta med i planeringen och följa upp. Inte minst finns ett antal miljörelaterade KF:indikatorer. Denna struktur är på förhand bestämd för nämndens VB och inom denna finns nämndens egna planeringsinstrument, dvs. nämndmål, åtaganden, aktiviteter och indikatorer.

Redogörelsen för nämndmålen omfattar samtliga åtaganden samt aktiviteter i punktform som återfinns under respektive mål i VP vilket underlättar uppföljningen. Tillsynen tas upp i tre nämndmål men för att skapa ett sammanhang i presentationen har dock redogörelsen för samtliga tre mål lagts under målet Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn. Tillsynen har en mer omfattande beskrivning eftersom den omfattar en mångfald av tillsynsområden, debitering av tillsynstid och beskrivning av tillstånd inom tillsynsområdena och service i form av mått på handläggningstid. Under vissa nämndmål finns indikatorer som formulerats på nämndnivå. Dessa visar målvärden inom olika områden som nämnden ska uppnå inom ramen för nämndmålet. Flertalet indikatorer för tillsynen har lyfts ut i tillsynsplanen som finns i form av en bilaga.

Några resultat från verksamheten år 2012

Avdelningen Hälsoskydd:

- Har reformerat sin kundservice så att klagomålsärenden delas ut till handläggare senast veckan efter att en komplett anmälan kommit in
- Har haft framgång i nytt arbetssätt för tillsyn av fastighetsägare med stora brister i sina fastighetsbestånd
- närmare samarbete med verksamheternas branschorganisationer, dvs SMBF och Fastighetsägarna.
- Har i och med 2012, inspekterat alla stadens förskolor, skolor och gymnasier
- Har arbetat med uppföljningsmetoder och utvecklat bättre redskap för personlig uppföljning
- Har avslutat fler bostadsärenden än vad som kommit in under året
- Ökad intern kompetens i inomhusmiljö efter omfattande utbildningsinsats.

Avdelningen Plan och miljö

- Appen Upptäck Stockholm har utsetts till årets hållbara projekt på CIO Awards. Upptäck Stockholm har nu över 90 000 nedladdningar.
- Förvaltningen har tagit fram förslag till en färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050.
- Förvaltningen har levererat en ny åtgärdsplan för klimat och energi 2012-2015. Beslutad i Kommunstyrelsen i juni.
- Inom tillsynen fortsätter utvecklingen av tillsynen över kemiska ämnen i varor. Under året har två projekt, där varor även köpts in för analys, genomförts. På samma tema genomförde förvaltningen, tillsammans med nämndens politiker, en stor informationskampanj, Våga Fråga, i en rad av stadens köpcentrum.
- En annan tillsynsfråga som aktualiserats under året är läckage från Fortums sk oljekabelnät för distribution av el.

SLB

- Har vunnit upphandlingen av Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbunds operativa verksamhet för år 2012 -2015. Utökning med mätstationer i centrala Uppsala samt utvidgning med kommuner i Gävleborgs län.
- SLB-analys har arbetat med information om luftföroreningar och pollenhalter till stöd för personer med känsliga luftvägar. Ett

atsmaindex som tar hänsyn till både luftföroreningar och pollen har utvecklats.

- Arbeta med nya åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer.

Miljöanalys

- Avrapporterat EU-projektet COHIBA om minskade utsläpp av miljögifter i Östersjön.
- Avrapporterat EU-projektet ScorePP om källor, förekomst och åtgärder när det gäller vattendirektivets prioriterade ämnen.
- I samarbete med Lantmäteriet uppdaterat Biotopkarta för Stockholm.
- Deltagit i en lyckad återinplanering av större vattensalamander i Judarskogen
- Genomfört en aktualisering av Miljö- och hälsoutredningen.
- Projektlet kampanjen "Våga Fråga" – om kemikalier i varor
- Slutfört grundvattenkemisk undersökning.
- Påbörjat arbetet med kemikalieplan för Stockholm genom framtagande av förstudie om kemikaliekraav i upphandling.
- Tagit fram Miljöövervakningsplan för 2013
- Påbörjat utökad övervakning av ekologisk status.
- Deltagit i framtagandet av miljöövervakningsprogram för Ballstaån.
- Valts till ordförande i Eurocities arbetsgrupp Green Areas and Biodiversity
- Deltagit i analyser av Stockholm genom OECD Green Cities Programme och Stern Cities Programme.
- Finalist med Stockholms miljöbarometer i tävlingen Guldlänken – bästa webbplats inom offentlig förvaltning.
- Genomfört förstudie och tagit fram databasmodell för samlandet och tillgängliggörandet av miljöinformation.

Avdelningen Livsmedelskontrollen

- Avdelningen har genomfört 9430 kontroller fördelade på 5700 verksamheter.
- Allt större andel verksamheter blir besökta varje år och får oftare flera besök. Fler kortare men tätare kontrollbesök gynnar kontakterna med företagen och bidrar till god efterlevnad.
- Inkomna klagomål ökar stadigt (930 st) till följd av lansering av e-tjänster och

- möjligheter att komma i kontakt med förvaltningen.
- Inga större utbrott har förekommit under året vilket är ett gott tecken.
- Färre men större kontrollprojekt har genomförts och rapporterats (11 st).
- Ett mycket framgångsrikt kontrollprojekt riktat mot kosttillskott har genomförts under

året. Skadliga preparat har sanerats från marknaden, nationella förbud mot särskilt skadliga substanser har införts och såväl allmänhet som företagare har informerats om risker. Överlag har konsumtionen av kosttillskott blivit säkrare som en direkt effekt med bestående verkan.

Sammanfattande analys

Tillsynen utvecklades under 2012 med mer fokus på problemområden och mer rådgivning och uppmuntran till verksamhetsutövarna. Nämnden gjorde några banbrytande insatser under året. Livsmedelskontrollens insatser för att stoppa farliga kosttillskott har fått global uppmärksamhet. Ett stort arbete har varit färdigställandet av färdplanen mot ett fossilbränslefritt Stockholm 2050. Hälsoskydds arbete rörande fastighetsägare med ett stort antal bristfälliga bostäder har ökat tillsynens fokus på de objekt som är i störst behov av förbättring. SLBs arbete med underlag till det nya åtgärdsprogrammet för luft som länsstyrelsen beslutade om i december 2012 var avgörande.

Nämnden har gjort ett balanserat resultat. Det har kunnat ske delvis tack vare de extramedel som Kommunfullmäktige anslog i T2an. Långsiktigt har nämnden svårt att nå fullmäktiges inriktning för nämndens budgettilldelning kommande år. Under 2012 visade sig efterdyningarna till de kraftiga besparingarna som gjorts tidigare år. Även om det återstår ett visst effektiviseringsutrymme krymper utrymmet för nya rationaliseringar och det blir alltmer problematiskt att anpassa förändrade intäktsflöden och besparingskrav så att ett balanserat resultat kan uppnås. Det är en utveckling som kommer att analyseras närmare i det strategiska ärendet senare under 2013.

Ekonomi

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott om 0,6 mnkr för 2012. Av detta föreslås 0,5 mnkr ombudgeteras till 2013 för finansiering av projektet Utveckling av databas för miljöinformation. Nämndens kostnader uppgick till 172,8 mnkr och intäkterna till 93,1 mnkr. Nettobudgeten utökats under året då sammanlagt 2,69 mnkr tillfördes nämnden varav 0,25 mnkr avsåg flora- och faunainventering i samband med inrättandet av två nya naturreservat, , 0,44 mnkr avsåg insatser avsedda att öka naturreservatens rekreativvärden och informera om dem samt 2,0 mnkr 2,0 mnkr för information om kemikalier.

Nämndens budget har varit ansträngd under året. Taxeöversynen medförde en försiktig ökning av intäkterna samtidigt som intäkterna från prövning av värmepumpstillstånd uppvisade ett underskott med 1,8 mnkr. De prognostiserade

lägre intäkterna från värmepumpar möttes med en rad åtgärder på både kostnads- och intäktssidan men det är svårt att fullt kompensera för värmepumpsintäkterna genom överföring av resurser till andra områden eftersom dessa har en lägre självfinansieringsgrad. De ekonomiska risker som identifierades i VB 2011 kvarstår delvis. Stor risk finns om medel behöver betalas tillbaka för projekten BEST, Biogasmax och Catalist efter EU-revisionens anmärkningar trots att stadens revisionskontor tidigare godkänt redovisningarna. Maximalt kan ett belopp om 3,0 mnkr behöva betalas tillbaka. Förvaltningen har avsatt 2,0 mnkr för att bemöta denna risk.

Projektet Hållbara Järva har fått en minskad ekonomisk risk då Boverket har godkänt förslag till annan innovativ energiteknik som alternativ till det vindkraftverk som ursprungligen ingick i planerna. Den nya tekniken avser montering av ca 10.000 kvm solcellspaneler. I och med Boverkets godkännande kan denna risk anses undanröjd.

Utvecklingen av en databas för miljöinformation är fördröjd på grund av förseningar i upphandlingen. Nämnden behöver därför begära budgetöverföring av 0,5 mnkr kr till 2013.

Nämndens verksamhet

Nämnden kan uppvisa exempel på bra miljöarbete inom ett flertal områden. Som exempel kan nämnas att luften sakta blir bättre genom stadens insatser som nämnden har bidragit till. Likaså börjar arbetet med energieffektivisering visa resultat och många insatser genomförs i samarbete med energicentrum och förvaltningar/bolag i staden. Inom växthusgasarbetet har en många aktiviteter genomförts som ofta präglas av kreativitet. Här kan nämnas appen Upptäck Stockholm som har utsetts till årets hållbara projekt på CIO Awards som arrangerades av magasinet CIO i samarbete med Accenture (Globalt konsultföretag inom management och tekniska tjänster). Appen har nu över 90.000 nedladdningar. Nyckelindikatorerna inom tillsynen visar en stadig förbättring av tillståndet. Livsmedelskontorollen kan särskilt omnämnas som ytterligare ökat sin produktion och under året kunnat bedriva tillsyn mot 81 % av det totala antalet verksamhetsutövare inom tillsynsområdet och har utfört hela 9430 kontrollbesök med en personalstyrka på ungefär 44 årsarbetare. Nämnden har också svarat på KF:s uppdrag och intentioner. Som exempel kan nämnas insatserna för information om kemikalier som bland annat resulterade i den uppmärksammade kampanjen Våga Fråga där större delen av förvaltningens personal samt politiker från nämnd och rotel under en eftermiddag den 30 november, gick ut till 15 köpcentrum i staden för att informera om butikernas skyldighet att, efter förfrågan från kunder, kunna informera om farliga kemikalier i konsumentartiklar.

Nämnden har också tagit initiativ till insatser för flora- och faunainventering i stadens två nya naturområden och har även medverkat till att utveckla rekreativsvärderna i naturvårdsområdena och informera om dessa.

Tillsyn

Inom tillsynen lyftes några områden fram i VP som särskilt viktiga att nå resultat inom:

Inom tillsynen av trafikens miljöstörningar har åtgärderna för att minska luftföroreningshalterna varit mycket uppmärksammade under året. Åtgärder i form av dubbdäcksförbud dammbindning har medfört lägre halter av partiklar och färre överskridanden av dygnsnormer på de gator som omfattats av åtgärderna. Nämnden har aktivt deltagit i arbetet med att ta fram det av Länsstyrelsen beslutade åtgärdsprogrammet som började gälla vid början av 2013 (Åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar i Stockholms län).

Inom tillsynen av skola och förskola har i och med årets arbete samtliga förskolor, grundskolor och gymnasier inspekterats. Tillsynen har för hälften av de inspekterade verksamheterna genererat uppföljningsärenden, men under året har flera sådana ärenden kunnat följas upp och avhjälpas. Drygt dubbelt så många ärenden har kunnat avslutas under jämfört med 2011. Tillsynen har under året haft extra fokus på kemikaliehanteringen i verksamheterna.

Avfallstillsynen koncentrerades under året på verksamheter med stor matavfallshantering genom inspektion av cirka 200 restauranger, butiker och storkök. Dessa har uppmuntrats till utökad källsortering av förpackningar och matavfall. Dessutom har den centrala avfallshanteringen i elva centrumanläggningar inspekterats vilket lett till att uppskattningsvis en tredjedel av dessa påbörjat matavfallsinsamling. Vid en koncentrerad inspektionsinsats av ett begränsat antal återvinningsstationer visade sig närmare hälften av de 40 inspekterade stationerna få anmärkningar angående överfulla behållare och nedskräpning.

Hanteringen av olägenhetsärenden och störningar i bostäder har utvecklats för att effektivare kunna hantera den stora mängd ärenden som kommer in varje år. Arbets sättet har ändrats på så vis att de inkomna bostadsärendena delas ut på handläggare i ett tidigare skede jämfört med tidigare. Avdelningens medarbetare har under året genomgått en omfattande utbildningsinsats i inomhusmiljö. Vid den riktade tillsynen av fastighetsägare har ett nytt arbets sätt prövats, som innebär att de boende i fastigheter med många klagomål eller kända brister, har kontaktats för att på så sätt nå boende som normalt sett inte anmäler brister trots att det finns sådana. Detta har visat sig vara ett bra sätt att nå boende som normalt sätt inte anmäler brister i sin bostadsmiljö. Förhoppningen är att olägenhetsärendena långsiktigt ska minska genom tillsynen av fastighetsägarna.

Tillsynen av kemiska produkter och kemiska ämnen i varor fick en ökad omfattning genom resursförstärkningen med 2,0 mnkr. Den tillsyn som bedrivs inom varuområdet, inspektioner av t.ex. möbelbutiker, leksakaffärer och affärer som säljer barnytterkläder, för att undersöka förekomsten av vissa hälsofarliga kemikalier, fortsätter att utvecklas inom ramen för samarbetet med Göteborg och Malmö. I leksaksaffärerna har tex förekomsten av mjukgörare i plast undersökts och i två fall har höga halter kunnat påvisas. Som framgått ovan har arbetet inom området också omfattat kampanjen Våga Fråga som syftade till information om

butikernas skyldighet att kunna informera om kemikalier som finns på den sk. Kandidatlistan, beslutad av EU:s kemikaliemyndighet Echa, med särskilt farliga kemikalier som kan komma att förbjudas eller få begränsningar i användningen.

Prövning av miljöfarliga verksamheter, både nya tillståndsärenden och frågor om slutliga villkor har tagit mycket tid under året. Ett antal av Fortums värmeanläggningar, liksom företagen i oljehamnen och ett antal avfallsanläggningar har behandlats under året. Det handlar ofta om omfattande underlag i form av ansökningshandlingar och svåra avvägningar, t.ex. vad gäller inverkan på miljö kvalitetsnormer för vatten och luft.

Inom *livsmedelskontrollen* har flera projekt genomförts. I VP 2012 omnämndes särskilt märkning av *livsmedel - kosttillskott*, vilket blivit livsmedelskontrollens mest uppmärksammade projekt under året. Projektet utfördes i samverkan med Livsmedelsverket, Läkemedelsverket och ett stort antal kommuner. Förvaltningens kontroll som omfattade hela livsmedelskedjan från tillverkare via grossister och importörer till butiker och huvudkontor, visade många produkter som innehåller läkemedelsklassade eller skadliga substanser. Cirka 150 produkter har granskats och av dessa har cirka 50 förbjudits. Ett relativt stort antal sanktionsbeslut har utfärdats mot verksamheter som saluhållit skadliga produkter. Mest uppmärksammas har kemikalien "DMAA" blivit där granskningen lett till att denna skadliga substans förbjudits i hela landet och stora delar av Europa. WHO har även gått ut med en global varning för denna substans. Parallellt med kontrollerna har även en informationskampanj bedrivits då bristerna uppkommit genom okunskap. Arbetet har lett till en högre kunskapsnivå hos företagare och allmänheten utöver att de skadligaste substanserna har identifierats och sanerats från marknaden.

Specialkost i skolkök är ett annat projekt som togs upp i VP 2012. Projektet har uppvisat ett mycket positivt resultat då allergener kunde påvisas i endast ett fall. Analyserna omfattade de fyra vanligast förekommande allergenerna och proven togs vid oanmälda inspektioner. Detta är en fingervisning om att stadens skolor har välfungerande rutiner som leder till en säker hantering av specialkosten i skolorna.

Omklassningen av livsmedelsverksamheter genomfördes hösten 2011 enligt den modell som Livsmedelsverket reviderat. Resultatet av omklassningen har fallit väl ut under 2012 och är lättare att tillämpa än tidigare versioner. Det har medfört att fler verksamheter erhållit rimliga kontrolltider och ytterst få beslut angående detta har överklagats.

Miljöövervakning

Miljöövervakningen finns inom huvudområdena biologisk mångfald, mark, vatten, miljögifter, miljöns inverkan på människors hälsa och luftföroreningar.

Miljö kvalitetsnormen för PM10 har klarats på Hornsgatan och Sveavägen år 2012. Det har inte hänt sedan mätningarna påbörjades för drygt 10 år sedan. Det som bidragit till att miljö kvalitetsnormen klarats är införande av dubbdäcksförbud på

Hornsgatan år 2010 som lett till att andelen bilar med dubbdäck minskat från ca 65-70 % till ca 30 % på Hornsgatan och till ca 45-50% på andra huvudgator i innerstaden. Trafikkontorets vidtagna åtgärder i form av intensifierad dammbindning under vintern 2011/2012 har även definitivt bidragit till lägre halter. Meteorologin är även avgörande för förändringen av halterna mellan åren. Meteorologins inverkan på halterna år 2012 är ännu inte analyserad. Vi kan emellertid redan nu konstatera att en regnig höst med blöta vägbanor ledde till betydligt färre överskridanden under hösten år 2012 än tidigare år.

Inom området miljöns inverkan på människors hälsa kan bl.a. nämnas den omfattande utvärdering som genomförts i rapporten Trafikbuller och planering där slutsatsen framförs att trafikbullerexponerade lägen inte behöver utgöra ett hinder för bostadsetableringar i Stockholm. Inom området miljögifter har de extra medlen för information om kemikalier möjliggjort att analysera tidigare tagna prov på fisk för stöd om beslut om vilka ämnen som ska prioriteras i kemikaliarbetet. Under året har även medel från Landstingets miljöanslag beviljats för utökad provtagning av miljögifter i sediment. Den grundvattenkemiska undersökningen som pågått 2011 och 2012 är nu avslutad och kommer att avrapporteras till nämnden under våren 2013.

Program och projektverksamhet

Stadens föregående miljöprogram för åren 2008 - 2011 följdes upp i samband med tertialrapport 1. Data togs fram för de delmål som miljöförvaltningen ansvarade för. Senare har en uppföljning gjorts för hela staden i samband med tertialrapport 2.

Inom nämndens arbete mot växthusgaser har en rad aktiviteter genomförts. Bl.a. kan nämnas uppdraget att ta fram en Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 som ska redovisas på nämndens sammanträde i februari. Arbetet inom Klimatsmarta stockholmare har fortsatt och nämnden har bistått Klimatpakten på olika sätt.

Inom energieffektiviseringsarbetet har Energicentrum bistått förvaltningar och bolag med energi- och fastighetsteknisk expertkompetens i större projekt, bl.a. inom Hållbara Järva och Norra Djurgårdsstaden. Inom en rad områden har stöd givits vid införande av ny teknik inom stadens bolag och förvaltningar. Bl.a. kan också nämnas att kontakter tagits med Fastighetsägarna i Stockholm med syftet att starta gemensamma energieffektiviseringsprojekt. Uppdraget att följa upp stadens energianvändning har utförts genom att data om energianvändningen för 2011 har samlats in från alla bolag och förvaltningar och sedan analyserats av Energicentrum. Effekten av de stora investeringar som stadens fastighetsbolag genomför, börjar synas i energistatistiken då i jämförelsen med 2010 har energianvändningen för både bostadsbolagen och lokalsektorn visat på en minskning.

Inom vattenarbetet har arbetet med att ta fram underlag till handlingsplan för god ekologisk och kemisk status i alla sjöar och vattendrag inletts under 2012. Övervakningsprogrammet för Bällstaån har utarbetats och anmälts i MHN och

övervakning har inletts under året. Revideringen av stadens dagvattenstrategi är försenad då oenighet råder inom staden om ansvarsförhållanden samt dagvattnets föroreningsinnehåll och reningsbehov. Vattenprogrammets övergripande mål behöver också förskjutas då det är beroende av att ambitionsnivån i staden kartläggs för hantering av dagvattnet.

Inom arbetet mot buller har i stort sett samtliga aktiviteter utförts som planerat med undantag för att projektet att slutföra uppdateringen av bullerkartläggningen, har varit försenad pga sen leverans från trafikkontoret.

Inom projektet Miljöbilar (MIS) sker ett omfattande arbete med inriktning på information, stöd och samarbete inom olika områden för att främja miljöbilsanvändningen och användningen/tillgången till miljöbränsle. Samtliga aktiviteter har utförts som planerat.

Elbilsupphandlingen har lett till en kraftig ökning av antalet bilar i Stockholm och i Sverige. Stockholms stad har avropat 35 elfordon. Projektet Cleantruck har lyckats få åkerier att välja 50 miljölastbilar istället för konventionella diesellastbilar till gagn för luftkvalitet och det globala klimatet.

Nämnden mottog i februari Sustainable Biofuels Award för stadens arbete med biodrivmedel.

Under året har nämnden tilldelats 4,8 mnkr i bidrag från Vinnova för att driva projektet Urbana ekosystemtjänster under perioden augusti 2012 - september 2014. Syftet är att skapa konkreta lösningar för att arbeta med ekosystemtjänster i urban miljö. I projektet ingår 10 projektpartners varav nämnden är projektägare och projektledare.

Projektet Hållbara Järva fortgår och drivs tillsammans med bl.a. Svenska Bostäder med stöd från delegationen för hållbara städer. En förändring mot projektplanen är att det planerade vindkraftverket på 2 MW inte kommer att uppföras men projektet har fått besked från Boverket att de istället godkänner en omfattande solcellssatsning. Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholmshem samt Fastighetsförvaltningen kommer tillsammans att installera cirka 10.000 kvm solceller på olika fastigheter i Järva. Till satsningen hör också uppmätning och visualisering av elproduktionen. Osäkerheten kring en eventuell återbetalning av medel har därmed upphört.

Deltagande i fysisk planering

Nämnden har ett aktivt deltagande i den fysiska planeringen inkl Norra Djurgårdsstaden m.fl. större och mindre exploateringsprojekt. Ett antal utvecklingsområden har initierats inom området, bland annat anpassningsfrågor till ett förändrat klimat samt om Ekosystemtjänster.

Förvaltningen som arbetsgivare och intern effektivitet

Uppföljningar visar att nämnden har en generellt bra arbetsmiljö. Avgångsenkäter ger i huvudsak goda omdömen. De anställda trivs med att arbeta på

miljöförvaltningen och trivs med sina arbetskamrater men man saknar möjlighet till utveckling. Nämnden har också en mycket låg sjukfrånvaro.

Det finns ett relativt omfattande internt utvecklingsarbete. LEAN har börjat användas som metodik för detta. Vad gäller årets utvecklingsarbete kan t.ex. nämnas övergång till citrixlösning för att få verksamhetssystemet Ecos att fungera bättre då den låga kapaciteten i nätverket är problematisk. Vidare finns en omfattande intern utbildningsverksamhet t.ex. inom områdena juridik och kommunikation som erbjuds de anställda.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stockholm är en storstad som till stor del präglas av sina natur- och havsområden som finns alldeles nära inpå. Nämnden arbetar för att denna unika karaktär ska gå att förena med stadens behov att växa och utvecklas. Nämndens verksamhet bidrar till målet på många sätt, både direkt och indirekt då frågor om miljö och hälsa också bidrar till attraktivitet och trygghet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Företag ska välja etableringar i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Väl fungerande och effektiva kontakter med myndigheter är en konkurrensfördel för Stockholm. NKI-undersökningar visar att kontroll- och tillsynsinsatserna oftast uppfattas som positiva från företagets sida. Nämnden har mycket stora kontaktytor ut mot företagen och har en hög prioritering av servicen. Det framgår inte minst av de e-tjänster som underlättar för företagen. Nämnden har också på många sätt bidragit till att ta vara på företagets engagemang i miljöfrågor genom projekt som t.ex. Stockholms kemikalieforum.

Rollen som myndighet ger begränsningar i möjligheterna att handla upp verksamheter och att avknoppa. Trots detta har en betydande del av nämndens verksamhet köpts in även om detta inte räknas som verksamhetsentreprenader.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	0 %	0 %	35 %	2012

Kommentar:

Miljöförvaltningens roll som tillsynsmyndighet med en helt övervägande andel myndighetsutövning, ger stora begränsningar i möjligheterna att upphandla verksamhet. Flera funktioner och tjänster köps dock av andra förvaltningar i staden eller av externa företag. Dessa köpta tjänster betraktas inte som upphandling av verksamhet även om de tillsynes motsvarar målets intentioner.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Invånare i Stockholm ska vara eller bli självförsörjande

Förvaltningens arbetsuppgifter är högt specialiserade vilket påverkar förutsättningarna att kunna ta emot sökande från Jobbtorget och likaså ungdomar som söker sommarjobb. Förvaltningen har tidigare haft flera praktikanter från FAS 3 och Jobbtorget som arbetet med insortering och kvalitetssäkring av handlingar i förvaltningens arkiv. Detta arbete är nu slutfört och förvaltningen har gått över till elektronisk ärendehantering. En ungdom har kunnat beredas sommarjobb. Indikatorerna nedan berör inte direkt miljöförvaltningen utan avser samtliga förvaltningar och bolag i staden.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi (alla nämnder/bolag)	1 st	2 st	öka	2012

Kommentar:

Genom nämndens expertbetonade arbete är det svårt att anordna sommarjobb men ett sommararbete har kunnat anordnas.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I dialog med Jobbtorg Stockholm ta fram och tillhandahålla praktikplatser som passar stadens aspiranter	2012-01-01	2012-12-31	

Kommentar:

Förvaltningen är positiv att ta emot praktikanter förutsatt att de har en lämplig utbildning för att arbeta med miljöförvaltningens verksamheter. Kontakter med arbetsmarknadsförvaltningen har inte lett till praktikplatser.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET: 1.3 Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

 Uppfylls helt

Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom verksamheten inom huvudinriktningarna tillsyn och prövning, miljöövervakning och program/projektverksamhet. Nämnden har en expertroll i många olika sammanhang som särskilt har lyfts fram av kommunfullmäktige.

Medborgarundersökningen har tidigare visat att andelen invånare som anser att Stockholms miljö är bra avseende mark, luft och vatten har ökat markant.

Nedan framgår de KF:indikatorer som avser olika aspekter på stadens miljöarbete och miljötillstånd. Miljöförvaltningen har uppfyllt indikatorernas mål som avser de interna förhållandena. Andra indikatorer avser förhållandena i hela staden där nämnden har begränsad rådighet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2012

Kommentar:

Indikatorn avser miljöförvaltningens förhållanden

 Andel elbilar	16,67 %	8 %	5 %	2012
---	---------	-----	-----	------

Kommentar:

Indikatorn avser miljöförvaltningens förhållanden.

 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som har radonhalt under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft	47,58 %	43 %	43 %	2012
--	---------	------	------	------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Under mål 1.3.2 redogörs mer utförligt för radonvärdena. Målet 43 % är ett årsmål för 2012 och avser flerbostadsfastigheter totalt som är kontrollerats avseende radon och därvid visat sig ha radonvärden under 200 Bq/m³ i %.

 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	Verksamhetsberättelse 2012
--	-------	-------	-------	----------------------------

Kommentar:

Indikatorn avser miljöförvaltningens förhållanden.

 Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	100 %	100 %	tas fram av nämnden/styrelsen	VB 2012
--	-------	-------	-------------------------------	---------

Kommentar:

Indikatorn avser miljöförvaltningens förhållanden.

 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %	100 %	80 %	2012
--	-------	-------	------	------

Kommentar:

Indikatorn avser miljöförvaltningens förhållanden.

 Antal dygn över normvärdet för kvävedioxid i luft	47 dygn	0 dygn	0	2012
---	---------	--------	---	------

Kommentar:

Antal dygn över 60 ug/m³ fram till den 31 december har varit: 47 st vid Hornsgatan, 2 st vid Folkungagatan, 35 st vid Sveavägen och 16 st vid Norrlandsgatan.

Miljö kvalitetsnormen för dygn får överskridas 7 gånger per år.

 Antal dygn över normvärdet för PM ₁₀ i luft	39 dygn	0 dygn	0	2012
--	---------	--------	---	------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Antal dygn över 50 ug/m³ fram till den 31 december har varit: 27 st vid Hornsgatan, 32 st vid Folkungagatan, 24 st vid Sveavägen och 39 st vid Norrlandsgatan.

Miljö kvalitetsnormen för dygn får överskridas 35 gånger per år. Det som skiljer sig mot tidigare år är att antalet överskridanden är betydligt lägre på Hornsgatan och Sveavägen jämfört med Norrlandsgatan och Folkungagatan. Detta beror på att Trafikkontoret kontinuerligt lagt ut dammbindningsmedel och intensifierat städning på Hornsgatan och Sveavägen under våren och hösten 2012.

 Total fosforhalt i sjöar	94,44 %	83 %	83 %	2012
--	---------	------	------	------

Kommentar:

Indikatorn visar andelen sjöar där totalfosforhalten har minskats eller bibehållits sedan 1990-talet. I beräkningen jämförs senaste treårsmedelvärdet med medelvärden under 1990-1999 för respektive sjö. 18 vattenområden ingår. 2011 hade 17 av dem lägre eller oförändrade fosforhalter jämfört med under 1990-talet (94 %). Det var endast Trekanten som hade högre fosforhalt.

 Växthusgasutsläpp per stockholmare	3,5 ton	3,3 ton	3,3 ton/inv	2012
--	---------	---------	-------------	------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

 Ta fram och besluta om miljöhandlingsplan utifrån Stockholms miljöprogram 2012-2015	2012-01-01	2012-12-31	
---	------------	------------	--

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Miljöförvaltningen påverkar miljön både genom vår sakverksamhet, tjänsteutövning och genom driften av verksamheten. Miljöhandlingsplanen är en del i förvaltningens verksamhetsplan och har samma övergripande målområden som Stockholms stads miljöprogram. Förvaltningens fem miljöombud har under året arbetat med tjugotal aktiviteter som finns i miljöhandlingsplanen samt informerat sina kollegor om planen på respektive APT. Uppfyllelsen av åtaganden var god inom alla målområden:

- Samtliga bilar är miljöbilar och har däck utan dubbar och högaromatiska oljor. Alla etanolbilar tankas med 100% miljöbränsle.
- Andelen ekologiska livsmedel, miljöanpassade konferenstjänster och miljöanpassade kontorsmaterial har alla ökat under planens period.
- All el är märkt Bra miljöval. Förvaltningens medarbetare har informerats hur man sparar energi, och alla medarbetare har fått grenuttag som enkelt stänger av all kringutrustning.
- Samtliga lunchrum har fungerande matavfallsinsamling. Förpackningsavfall källsorteras i pentryn och förvaltningen följer rutinen för omhändertagande av avfall.

NÄMNDMÅL:

1.3.1 Genom MHN:s expertkompetens utveckla stadens miljöarbete och bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program uppfylls och följs upp.

 Uppfylls helt

Bevaka och utveckla MHN:s och stadens intressen i externa miljö- natur- och vattenvårdssamarbeten

Som representant för MHN och Stockholms stad deltar förvaltningen i olika externa samarbetsformer för att utveckla arbetet och bevaka nämndens och stadens miljö- och naturvårdsintressen. Exempel är bl.a.

- Ett regionalt och internationellt samarbetsprojekt inom OECD som i en regional ekonomisk studie lyfter fram tillväxt och hållbarhetsindikatorer. Ett första utkast av fallstudien av Stockholm är färdigställt.
- Ett gemensamt miljöövervakningsprogram för Ballstaån (2012-2015) har tagits fram och övervakningen har inletts under året.

- Framtagande av övervakningsprogram för Igelbäcken i samarbete med övriga kommuner pågår.
- Ett kommunövergripande samarbetet kring Brunnsviken har vidareutvecklats under 2012.
- En ny handlingsplan för Kustvattenvårdsförbundet för åren 2013-2015 har tagits fram.
- Miljöförvaltningen ingår från och med 2012 i Mälarens Vattenvårdsförbunds arbetsgrupp.
- Miljöförvaltningen ingår i Naturvårdsverkets referensgrupp för nationell screening av miljögifter.
- Medel har beviljats från Landstinget miljöanslag för att vidareutveckla en prototyp till konnektivitetsverktyg -MatrixGreen” som är ett GIS-baserat program för att prognostisera gröna samband i landskapet.
- Medel har beviljats från Landstingets miljöanslag för utökad provtagning av miljögifter i sediment.
- I Storstadsdialogen har, inom kemikalieområdet, ett samarbete med Göteborg resulterat i en gemensam EU-(LIFE+) ansökan, HazCity.
- En revidering av Sveriges ekokommuners Gröna Nyckeltal har genomförts under året.
- Inom Tyresåns Vattenvårdsförbund pågår framtagande av lokalt åtgärdsprogram för Tyresåns avrinningsområde.

Bidra till att målen i Stockholms miljöprogram uppfylls och följs upp

En uppföljning av miljöprogrammet 2008-2011 har genomförts och avrapporteras under året. I samband med detta godkände MHN förvaltningens förslag på indikatorer för att följa upp delmål i Miljöprogrammet 2012-2015 som MHN har ett utpekat uppföljningsansvar för. Det nya programmet är publicerat på Miljöbarometern och indikatorerna uppdateras vartefter nya data finns tillgänglig.

En första uppföljning av det nya programmet kommer att ske till T1 2013. Miljöprogrammet innehåller 29 delmål. Av dessa har MHN eget ansvar för uppföljningen av sex delmål samt delar uppföljningsansvar för ytterligare tio delmål.

Aktiviteter:

- Bistå i framtagandet av en årlig redovisning av arbetet med miljöprogrammet. Utförd.
- Samordning, uppföljning och kommunikation av miljöprogrammets delmål som berör MHN. Utförd.

Kemikalieplan

I samband med att kommunfullmäktige i januari tog beslut om det nya miljöprogrammet för Stockholm fick miljöförvaltningen i uppdrag att ta fram

en kemikalieplan. Kemikalieplanen kommer att lägga stor vikt vid upphandlingsfrågorna. För att kunna ställa relevanta kemikaliekrav vid upphandling av varor behöver ett upphandlingsverktyg tas fram som stöd för upphandlande organisationer.

En förstudie för att beskriva hur förvaltningar och bolag arbetar idag med att ställa kemikaliekrav vid upphandlingar, vilka behov som finns och hur lösningar skulle se ut, har genomförts under 2012. En rapport av förstudien redovisas i MHN i början av 2013 tillsammans med en plan för det vidare arbetet. Kemikalieplanen beräknas vara klar våren 2014.

Samla miljöförvaltningens mätdata i en databas för miljöinformation

Åtagandet sträcker sig till 2013. Den första delen d.v.s inventering av befintliga mätdata, har genomförts under 2012. En förstudie inom uppdraget har levererats av anlita konsult. Utveckling av lämplig lagringsmiljö och överföring av aktuell mätdata slutförs under 2013. På grund av förseningar av delmoment i projektet behöver nämnden ansöka om budgetöverföring av 0,5 mnkr kr till 2013.

Aktiviteter:

- Inventera befintliga mätdata och besluta om lämplig lagringsmiljö. Utförd.
- Påbörja utvecklingen av lämplig lagringsmiljö och överföra aktuell mätdata. Utförd.

Bidra till stadens internationella miljöarbete.

Förvaltningen representerar Stockholms stad i det internationella nätverket Eurocities Environment Forum. I enlighet med KS beslut har förvaltningen ökat sitt engagemang i Eurocities arbetsgrupper och valts till ordförande i WG Green Areas and Biodiversity.

Förvaltningen medverkar aktivt i stadens internationella arbete avseende EU-policies mm inom miljöområdet, sprider information om stadens miljöarbete internt och externt samt tagit emot internationella grupper bl.a. från EU kommissionen och representanter från olika städer.

Förvaltningen representeras även i Stadens internationella nätverk för kunskapsuppbyggnad och erfarenhetsutbyte.

Aktiviteter:

- Delta i Stadens internationella nätverk. Utförd.
- Samordna förvaltningens internationella miljöarbete och aktivt bidra till Eurocities nätverket. Utförd.

- Företrädare för förvaltningen har medverkat och informerat om stadens miljöarbete i olika sammanhang bl.a. i samarbete med Exportrådet.
- Förvaltningen har medverkat vid intervjuer med utländska journalister bl.a i samverkan med UD.

Stödja arbetet med miljötillsyn, klimatanpassning, miljömål, planhandläggning

mm

Förvaltningen hanterar kontinuerligt frågor som kommer in från allmänhet, kollegor och företag bl.a. stöd i tillsynen i arbetet med kemikalier, vattenförvaltningsfrågor och bildande av nya naturreservat.

Aktiviteter:

- Bistå i arbetet med att utreda och bilda nya naturreservat. Utförd.
- Expertfunktion vid förfrågningar från allmänhet, kollegor och företag. Utförd.
- Implementera erfarenheter från förvaltningens kemikaliearbete i Miljöprofilområdena. Utförd.
- Informera om miljögiftsprojekt där förvaltningen deltagit, ScorePP. Utförd.
- Inleda arbetet med att utveckla en kemikaliestrategi. Utförd.
- Stödja tillsynen i arbetet med kemikalier i varor. Utförd.
- Bidra till att varor som säljs i staden inte innehåller farliga kemikalier däribland allergiframkallande. (Mål 1 Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011 - 2016). Utförd.

Stödja förvaltningar och bolag vid upphandling

Förvaltningen bistår med upphandlingsstöd när behov uppstår.
Serviceförvaltningen har engagerats i arbetet med kemikalieplanen.

Aktiviteter:

- Etablera samarbete med serviceförvaltningen för att utveckla arbetet med upphandlingsstöd i kemikaliefrågor. Utförd.
- Medverka som upphandlingsstöd för förvaltningar och bolag när det gäller kemikalier i varor. Utförd.

Utveckla Stockholms Kemikalieforum

Den fortsatta utvecklingen av Stockholms kemikalieforum har diskuterats med Svensk handel och planering av aktiviteter för våren 2013 har genomförts.

Aktivitet:

- Utveckla samarbetet med näringslivet om kemikalier i varor. Utförd.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

NÄMNDMÅL:

1.3.2 Alla flerbostadsfastigheter, skolor och förskolor i staden ska vara kontrollerade avseende radon och ha radonvärden under riktvärdet 200 Bq /m3 luft.

 Uppfylls delvis

Andelen bostäder i flerbostadsfastigheter och förskolor/skolor som har mätt och vidtagit åtgärder ökar stadigt år från år. Det flesta bostäder i kommunala bostadsbolag är mätta och har radonvärden under 200 Bq/m³. Återstår att höja andelen privatägda flerbostadsfastigheter och förskolor/skolor som mätt och åtgärdat radon, för att komma under riktvärdet och närma sig det nationella miljömålet.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 6.2.1 Andel flerbostadsfastigheter i staden (totalt) som är kontrollerade avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft i %.	44,2	43	2012
 6.2.2. Andel flerbostadsfastigheter i de kommunala bostadsbolagen som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under riktvärdet 200 Bq/m ³ luft.	74	85	2012
 6.2.3. Andel förskolor och skolor som har kontrollerats avseende radon och har radonvärden under 200 Bq/m ³ luft.	60	75	2012

NÄMNDMÅL:

1.3.3 Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn

Uppfylls helt

Under detta mål redogörs för tillsynen som helhet vilket innebär att här tas samtliga tre nämndmål som berör tillsynen upp. Detta för att få bättre överblick och sammanhang i presentationen av tillsynen. Att separata nämndmål finns kvar betonar respektive måls viktiga aspekter på tillsynen och ger möjlighet till att uttryckligen ange måluppfyllelse. Under de övriga tillsynsmålen hänvisas till detta mål.

Nedan presenteras först de tre målen. Under respektive mål följer sedan redogörelser för årets verksamhet och utfall.

Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn: här redogörs för tillsynens inriktning, iakttagelser vid tillsynen och statusen på nyckelindikatorerna vilka också framgår av tillsynsplanen i bilaga 1. Redogörelsen sker efter lagstiftning, ansvarig tillsynsavdelning och område/bransch. Det är svårt att ge en samlad bedömning av hela området eftersom den omfattar vitt skilda verksamheter och tillsynsområden. Utvecklingen av nyckelindikatorerna sedan 2009 tyder på att läget inom tillsynsområdena som helhet förbättras. En del nyckelindikatorer är utformade som produktionsmått eller är på annat sätt inte mått på tillstånd inom miljö- och hälsoområdet. Av de 44 indikatorer som däremot uttrycker ett tillstånd inom miljö- och hälsoområdet inkl livsmedelskontrollen, visar 21 st på ett förbättrat resultat sedan 2011. och 15 visar på ett oförändrat resultat. Av dessa hade dock för 10 full måluppfyllelse uppnåtts redan 2011 varför det snarare handlar om att vidmakthålla ett gott tillstånd. Av effektindikatorerna visade 8 på en försämring. Måtten är en samlad indikation på att tillsynen och även lagstiftningen, ger resultat, men får tolkas med försiktighet eftersom enskilda utfall kan bero på tillfälligheter. För livsmedelskontrollen bedöms nu när några år förflutit med den nya lagstiftning som infördes 2006, att det skett successiva förbättringar ute i verksamheterna. Livsmedelskontrollen förbättrade sitt resultat med flera procentenheter (från 10 % till 7 %) på nyckelindikatorn *Andelen underkända kontrollbesök ska till under 25 %.*

Utföra tillsyn motsvarande avgiften: Taxan är satt enligt självkostnadsprincipen och den avgift som företag betalar för tillsyn (begreppet "kontroll" används inom livsmedelsområdet) ska motsvara den tillsyn som utförs. Målet syftar till en redogörelse för i vad mån intäkterna motsvaras av utförd tillsyn. Detta avser närmast tillsyn med fasta årsavgifter. I de fall tillsynen bedrivs med sk. timavgift ska faktureringen motsvara den direkt nedlagda debiterbara tiden.

Med hänsyn till intäkter för tillsyn med fasta avgifter skulle under 2012 cirka 21 700 timmar tillsyn utföras inom miljöbalken, Utfallet ligger på cirka 21 000 timmar, dvs en differens på ca 3 %. Det är också av intresse med de totala

resurserna för tillsyn och kontroll oavsett om avgift utgått eller ej. För tillsyn enligt miljöbalken planerades cirka 71 700 timmars tillsyn och det utfördes cirka cirka 73 000 timmar dvs. cirka 3 % mer än planerat. Nedan beskrivs de olika tillsynsområdena och i bilaga 1 finns bl.a. specifikation av använda timmar i förhållande till vad som planerats.

För avdelning Plan och miljö planerades sammanlagt ca 27 900 timmars tillsyn, varav den debiteringsbara delen uppgick till 15 939 timmar där sammantaget 500 timmar mer tillsyn har utförts än planerats. För de objekten med fast tillsynsavgift har 1260 timmar mer debiterbar tillsynstid än planerat utförts (13 700 istället för 12 440). En del av dessa har fått betala extraordinära tillsynsavgifter för att täcka detta merarbete, i de flesta fall rör det sig dock om tillfälliga anhopningar som jämnas ut mellan åren. Hit hör framförallt tillsynen på bensinstationer/biltvättar där drygt 400 flera timmar utfördes än vad som togs betalt för. Andra tillsynsområden är skyddade naturområden, kvicksilver, PCB m.fl. där det ofta har krävts större insatser än vad som planerats för.

För den indirekta tillsynen (branschövergripande arbete) har ca 1000 timmar mindre tillsyn än planerat behövt utföras.

För avdelningen Hälsoskydd planerades sammanlagt cirka 43580 timmars tillsyn inom miljöbalken. Cirka 45 600 timmar utfördes, dvs drygt 2000 fler än planerat. Detta beror främst på betydligt fler timmar lades på arbetsområdena Bostäder, Hygienverksamheter, Köldmedier, Cisterner och Radon.

Intäkterna från tillsynen motiverar ett utfört timantal om cirka 9250 timmar tillsyn vilket ska jämföras med de cirka 7330 timmar tillsyn som utfördes. Differensen förklaras främst av sjukskriven personal inom tillsynsområdet skolor och förskolor och av att tid har registrerats fel i förvaltningens tidredovisningssystem.

Inom livsmedelskontrollen togs betalt för fasta årliga avgifter med cirka 28,9 mnkr vilket motsvarar cirka 25 600 timmar. Av detta har 23 500 timmar levererats. Differensen om cirka 2000 timmar förklaras av att ca 15% av verksamheterna byter ägare under året, vilket motsvarar närmare 4000 timmar. Uppskattningsvis hälften av ägarbytena sker innan de hinner få kontroll levererad vilket ger runt 2000 timmar årligen som inte hinner levereras.

Tabellen nedan visar totalt utförd tillsynstid under perioden 2006 – 2012. Under perioden som helhet finns en ökande trend för tillsynen enligt miljöbalken. Samma gäller för livsmedelskontrollen. Det lägre timantalet för livsmedelskontrollen år 2011 förklaras ovan genom det stora arbetet med omklassningar. För 2012 redovisas totalt ca 1700 färre timmar inom miljöbalkstillsynen vilket främst kan förklaras genom variationer inom respektive avdelnings olika tillsynsområden. På Hälsoskydd har fler timmar lagts på bl a bostadsärenden, medan färre timmar har använts för hantering av värmepumpsansökningar. Det lägre antalet inom Livsmedelskontrollen främst beror på underrapportering.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miljöbalken	60623	64705	59896	64958	67795	74617	72961
Livsmedelskontrollen	27650	26382	30959	33540	32482	30370	32649

Snabb och effektiv service: Tillsynen berör tusentals verksamhetsutövare i staden och servicen är en viktig aspekt. Nämnden uppnår måloppfyllelse inom samtliga punktlighetsmål utom målet Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn där utfallet är 74 % istället för 80 %.

Tillsyn enligt miljöbalken

7 Kap Miljöbalken, Skyddade områden, avdelningen Plan och miljö

Total planerad tillsynstid cirka 1 600 timmar, utfall cirka 1 800 timmar och skillnaden beror på en tillfällig arbetsanhopning inom reservaten. . Intäkterna från tillsyn med fast årsavgift uppgick till 1,11 mnkr vilket motsvarar cirka 1170 timmar tillsyn. Detta ska jämföras med de cirka 1390 timmar som utfördes. Differensen på 220 timmar förklaras av . Intäkterna från tillsyn med fast årsavgift uppgick till 1,11 mnkr vilket motsvarar cirka 1170 timmar tillsyn. Detta ska jämföras med de cirka 1390 timmar som utfördes. Differensen på 220 timmar beror på en tillfällig arbetsanhopning inom reservaten

Tillsynen har genomförts enligt tillsynsplanen. En stor andel av tillsynstiden har lagts på preventiva åtgärder för de stora infrastrukturprojekten som pågår eller planeras och som berör naturreservaten. Ett stort fokus inom tillsynen har varit att bidra i säkerställandearbetet av nya reservat för Årsta-, Älvsjöskogen och Kyrkhamn. De ekologiska sambanden och rekreativa värdena har från förvaltningens sida lyfts fram. Med medel från medelsreserven har fyra undersökningar genomförts under senhösten av förvaltningen som utgör ett värdefullt bidrag till säkerställandearbetet.

9 Kap Miljöbalken, Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Avdelningen Plan och miljö

Tabellen nedan visar uppföljningen av indikatorer som är gemensamma för några branscher, dvs. hur stor andel av företagen som påbörjat åtgärder för att effektivisera energianvändningen respektive transportererna. Sedan nyckeltalet infördes 2009 har det skett stora förbättringar. Sedan 2011 har flera branscher nått utfall 100 % och alla ligger här utom livsmedelsindustri som är oförändrad.

Uppföljning av branschgemensamma indikatorer i företag som inspekterats 2012, 2011 inom parentes

Branscher	Åtgärder påbörjats för att effektivisera energianvändningen	Åtgärder påbörjats för att effektivisera transporter
Verkstad, elektronik, mönsterkorttillverkning	100 % (100 %)	100 % (100 %)
Kemisk industri inkl. läkemedelsindustri	100 % (100 %)	100 % (100%)
Grafiker	100 % (85 %)	100 % (100 %)
Livsmedelsindustri	71 % (71 %)	77 % (77 %)
Oljehamnen	100 % (100 %)	100 % (100 %)

Avdelningen bedriver tillsyn mot 20 tillsynsområden med en total planerad tillsynstid på cirka 17 800 timmar och ett utfall på cirka 16 800 timmar. Tillsynsområdena både över och understiger budget för antal timmar vilket framgår av bilaga 1. . Intäkterna från tillsyn med fast årsavgift uppgick till cirka 9,05 mnkr vilket motsvarar cirka 9 531 timmar tillsyn. Detta ska jämföras med de cirka 10 170 timmar som utfördes. Differensen är på 640 timmar. En del av dessa har fått betala extraordinära tillsynsavgifter för att täcka detta merarbete, i de flesta fall rör det sig dock om tillfälliga anhopningar som jämnas ut mellan åren.

Väg-, spår-, och flygtrafik

Luften i Stockholm blir sakta bättre men miljö kvalitetsnormer överskrids fortsatt vid högratifierade gator. Vårt att notera är att partikelnormen har klarats både på Sveavägen och Hornsgatan pga omfattande åtgärder i form av dammbindning av damm i huvudsak genererat av dubbdäck. Ett välbehövligt bullerskyddsarbete pågår vid Nynäsvägen genom Enskede och utvärdering ska göras. Bullerkartläggning har försenat arbetet med åtgärdsprogrammet för omgivningsbuller pga sen leverans av trafikuppgifter från TK men arbetet med åtgärdsprogrammet har inletts. Omfattande tillsynsinsatser och kommunikation har förts med i första hand TK men även SVAB om ansvar och juridiska frågor kring förorenat dagvatten. Ett svårlöst bullerklagomål att åtgärda spårbuller från Nybodadepån hanteras. Swedavia har begärt och MHN har tillstyrkt ytterligare ett år för att bullerisolera fastigheter enl deras villkor.

Depåer och transportföretag

Här avses de buss- och spårdepåer som försörjer den fordonsflotta som används i SL:s kollektivtrafik. Nya entreprenörer har handlats upp av SL vilket inneburit en rad anmälningssärenden avseende förändrade verksamhetsutövare vid anläggningarna.

Motorbanor

Tillsyn har bedrivits enligt tillsynsplan. MHN har motsatt sig Idrottsförvaltningens begäran om utökning av körtillfällen vid Gubbängens IP.

En nystart vad gäller samordning av stadens insatser vid Hansta motorstadion är initierad

Hamn och sjöfart

Utredningar har nyligen initierats för att meddela utredningsvillkor för buller. Arbetet kräver nytänk och avser att möjliggöra samlokalisering av hamn och bostäder

Byggande av infrastruktur

De stora infrastrukturbyggena tar mycket tillsynstid men dessa byggen sköts i huvudsak ur miljösynpunkt bra. Ett antal mindre byggen har inspekterats och Engelbrektskolan ombyggnad initierad av staden krävde omfattande tillsynsinsatser då egenkontrollen för bygget var mycket bristfällig.

Energianläggningar

Arbetet har under året främst gällt ändringar, tillståndsärenden och villkorsfrågor i Fortums anläggningar, som Värta- och Hässelbyverket. Ett antal energianläggningar hos kommunala bostadsbolag har anmält förändrade bränslen. Vidare har nya biogasanläggningar, både tillstånds- och anmälningsärenden hanterats. Exempel på tillsynsärenden är importen av avfall från Neapel till Högdalenverket samt ett flertal ärenden rörande Fortum Distributions oljekabelnät. För oljekabelnätet har det dels handlat om läckage/markföroreningar men även rivning av elstationer.

Energianvändning i fastigheter

Egenkontrollen vad gäller oljehantering i pannrummen uppvisar stora brister. Krav på åtgärder har ställts vid samtliga inspektioner. De fastigheter som ingick i urvalet, bostadshus med fler än tio lägenheter, har gått igenom och endast viss uppföljning kvarstår. Oljeeldning finns i cirka 600 flerbostadshus och i 1500-2000 villor.

Avfall

Verksamheten bedrivs planenligt enligt tillsynsplan. Nedläggningen av återvinningscentralen i Vanadisberget har inneburit mycket kontakter med trafikkontoret i samband med att man letar ny plats för ÅVC. Någon lösning har ännu inte hittats. Fortsatt relativt många anmälningar om nya anläggningar för mellanlagring/sortering. Förvaltningen är ständigt engagerad i arbetet med att säkerställa stockholmarnas tillgång till återvinningscentraler.

Avloppsreningsverk

Fortsatt mycket kontakter med Stockholm Vatten då man fortfarande håller på med stora underhållsprojekt. Det planerade inledande samrådet - inför ny tillståndsansökan - har skjutits fram till år 2013. De stora nederbördsmängderna under sommaren innebar många bräddningar längs nätet. Stockholm Vatten, har pga den regniga sommaren, inte kunna klara sina utsläppsvillkor och förvaltningen har därför lämnat in en åtalsanmälan.

Bensinstationer/biltvätt

Hösten 2011 förelades biltvättarna att provta sitt utgående avloppsvatten. Om tidigare analyser visat godtagbara föroreningsmängder ska ett veckoprov tas under vintern 2011/2012, i annat fall två. En utsläppsincident på en station där såväl traditionella drivmedel som gas tillhandahålls har föranlett en utredning om de olika verksamhetsutövarnas ansvar vid dessa anläggningar. I ett antal fall har nu därför gasanläggningarna gjorts till egna objekt.

Grafiker/fotolabb, färg-, kem- och läkemedel

Då många av verksamheterna är tillståndspliktiga lämnar företagen miljörapport. Rapporterna har granskats. Efter klagomål har en relativt stor kemikaliehanterare påträffats i Annedal. Ett antal krav kring kemikaliehantering, -förvaring etc har ställts och åtgärder har vidtagits. Verksamheten flyttar under året.

Verkstad/elektronik/mönsterkort, verkstäder, U-verksamheter

Tillsyn pågår rullande under året. Under året har mer än 100 små verksamheter besökts. Företagen i branschen byter relativt ofta ägare och många "nya" företag identifieras årligen.

Kemtvättar

Företag lämnar årsrapport bl.a. över lösningsmedelsförlust. Besöksintervallet är vart tredje år vilket innebär cirka 16 inspektioner årligen. Under 2012 har 15 verksamheter besökts.

Kross/betong/asfalt

Den planerade tillsynen bedrivs huvudsakligen under barmarksperioden. En tillfällig kross vid Engelbrettskolan har, tillsammans med övriga bullrande byggarbeten, stört många närboende. Staden är byggherre och har tvingats erbjuda de boende möjlighet till evakueringsboende. Även i Årsta finns en kross som förorsakat klagomål och förvaltningen har därför krävt åtgärder. I dagsläget, december 2012, ser det ut som en lösning är möjlig.

Livsmedelsindustri

Informationsbrev har skickats till livsmedelsverksamheter där miljötillsyn tidigare inte bedrivits. Det handlar bl.a. om företag där Livsmedelsverket utövar livsmedelskontrollen. Kontakterna har resulterat i ett antal anmälningar från verksamheterna. Fortfarande återstår litet antal anmälningsärenden att behandla.

Oljehamnen

Ett flertal av verksamheterna, fem av branschens nio företag, har fått nya, tidsbegränsade, tillstånd. Tiden har begränsats till t.o.m. år 2030. Samtliga tillstånd som nu meddelats har överklagats. För en verksamhet pågår tillståndsprövning. Företagens miljörapporter har granskats och förvaltningen har deltagit i de periodiska besiktningarna av företagen.

Avdelningen Hälsoskydd

Tabellen nedan visar tillsynen av miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt kapitel 9 i miljöbalken. Tabellen ingår i KF:s basnyckeltal, se bilaga

1.7

	År 2011			År 2012		
	Antal objekt	Antal/andel objekt med tillsyn	%	Antal objekt	Antal/andel objekt med tillsyn	%
- Olägenheter fastigheter (1) (lägenheter i flerbostadshus)	443647	1251	0,30%	447589	1110	0,3%
- Riktad tillsyn ägare fastigheter (flerbostadshus) (2)	6600	110	1,50%	6 700	120	1,8%
- Radon (2) fastigheter/fastighetsägare	10 600/6600 (2)	Ca 1 000 (3)	15%	10 700/6700	855	13%
- Skolor/förskolor.	1223	180	15%	1230	129	10,5%
- Hygienlokaler inkl bad. (2)	1378	22	2%	1378	61	4,4%
- Solarier	100	16	16%	100	9	9%
- Vård och omsorgsboenden	100	0	0%	100	14	14%
- Strandbad	29	29	100%	30	30	100%

1. Siffran avser antalet avslutade olägenhetsärenden under året (564 stycken avslutade ärenden under 2012) och antalet pågående olägenhetsärenden vid årets slut (546 stycken). Fler ärenden har avslutats än startats. 2. Antal fastighetsägare och antal fastigheter (totalt ca 6 600 resp 10 600). Samma förhållanden på fastighetsägartillsynen som på ökning av det totala fastighetsbeståndet dvs en ökning av antalet tillsynsobjekt. Här anges antalet fastighetsägare som fått tillsyn under 2012 och dividerar med det totala antalet fastighetsägare och summan blir då 1,8% men det säger egentligen bara att vi ökat vår tillsyn en aning i förhållande till antalet fastighetsägare jämfört med förra året. Siffran avser antal handlagda radonärenden där varje ärende hör till en fastighetsägare.

Total planerad tillsynstid för 15 tillsynsområden inom 9 kapitlet är cirka 35 400 timmar. Utfallet år 2012 uppgår till cirka 38 120 timmar, dvs. en

differens på cirka 2 700 fler utförda timmar än vad som planerades.
Tillsynsområden med betydligt färre antal utförda tillsynstimmar än planerat är:

Värmepumpar (-900 timmar) där efterfrågan minskade under året, resurser styrdes om till andra tillsynsområden.

Direktservice (-1300 timmar) En större förändring av verksamheten medförde att tid överfördes till bostadsärenden.

Tillsynsområden med betydligt fler timmar är planerat är:

Bostäder (+2200 timmar) avser tid som flyttats från Direktservice till hanterings av bostadsärenden.

Hygienverksamheter (+800 timmar) Många fler anmälningar än planerat och mycket tid har lagts på att hitta hygienverksamheter.

Köldmedier och cisterner: Mer tid har lagts på dessa områden med anledning av hantering av miljöstraffavgifter – utebliven rapportering av kontrollrapport, för sent inkommen kontrollrapport eller ej utförd kontroll (cisterner).

Radon (+300 timmar)

Inom flertalet tillsynsområden tillämpas timdebitering, vilket medför att verksamhetsutövaren under året fått minst den tillsyn som debiterats. I vissa fall tillämpas dock fasta årsavgifter och intäkterna från dessa uppgick till cirka 4,81 mnkr vilket motsvarar cirka 5060 timmar. Detta antal kan jämföras med de registrerade utförda timmarna om cirka 4650. Differensen om 410 timmar kan förklaras av att mer tid har lagts ner på timdebiterad tillsyn; främst MSA för köldmedier och cisterner men också bostadsärenden som haft en påbyggnad av ärenden under föregående år. Avdelningen bedriver tillsyn med inriktning på verksamheter som kan ha inverkan på miljön och hälsan. Inom vissa områden bedrivs återkommande tillsyn t.ex. förskola/skola och bassängbad, medan tillsyn av andra områden sker i form av kampanjer, t ex tillsyn av hygienverksamheter. Hantering av bostadsärenden kopplade till boendemiljön och handläggning av värmepumpstillstånd är andra tillsynsområden.

De riktade tillsynsinsatserna framgår av tabellen nedan. Flertalet tillsynsområden hör till 9 kapitlet Miljöbalken och kommenteras mer utförligt nedan.

Områden med planering av riktad tillsyn 2011 – 2012

Inspektioner	Antal 2011 VP	Antal 2011 utfall	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall
Ägare av flerbostadshus (1)	125	110	120	120
Skolor och förskolor	200	180	160	129
Hygienverksamheter stickande/skärande verksamhet	25	22	60	46
Kosmetiska produkter	10	3	20	9
Solarier	10	10	0	9
Avfall olika verksamhetsutövare	380	268	260	200
Restaurang riktad tillsyn	10	0	0	9

1. Riktad tillsyn mot fastighetsägare avseende egenkontroll och fastighetskötsel.

Värmepumpar

Antalet ansökningar om värmepumptillstånd har minskat kraftigt sedan sista kvartalet 2011. Under 2012 har det inkommit 599 ansökningar om mindre anläggningar och 87 ansökningar om större anläggningar. En ansökan om sjövärmesystem har handlagts. Avdelningen räknar med att den minskade efterfrågan är en trend som håller i sig, vilket också avspeglas i 2013 års verksamhetsplan.

Ansökningar och anmälningar åren 2011 – 2012

Ansökan/anmälan	Antal 2011 VP	Antal 2011 utfall	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall
Förskola/skola	40	70	50	70
Hygienverksamheter	40	60	50	103
Ansökan om utvinnande av bergvärme	1155	1005	1100	686
Övrigt (bassängbad, enskilda avlopp, komposter).	--	30 (1)	2 (bsngbad) 4 st enskilda avlopp 20 komposter	2 (bsngbad) 6 enskilda avlopp 48 komposter
Solarier	1	4	0	?

Direktservice

Under första kvartalet 2012 genomfördes en genomlysning av funktionen i syfte att effektivisera hanteringen av bostadsärenden och att förbättra

arbetsmiljön i DS. Detta resulterade i en reform som går ut på att bostadsärenden delas ut från DS till handläggare i ett tidigare skede än idag. Det förändrade arbetssättet genomfördes från och med september. Majoriteten av ärendena, 40 procent, avser buller. Fukt, lukt och ventilationsärenden står för 16-18 procent vardera. Nedskräpning, temperatur, skadedjur, eldning och övrigt, står för 1-3 procent vardera.

När det gäller det dagliga arbetet i DS så har 546 bostadsärenden påbörjats varav 284 stycken via e-tjänsten vilket motsvarar 52 procent (47% 2011). Antalet bostadsärenden sjunker stadigt från år till år.

Inkommande frågor och klagomål 2011 - 2012 inom avdelningen för Hälsoskydd

	Antal 2011 VP	Antal 2011 utfall	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall
Klagomål som blir ärenden	600	602	600	546
Inkommande telefonsamtal via KC	17 000	16766	17000	16203
Inkommande telefonsamtal till DS	3500	3043	4250	4430
Hantering av e-post	3 000	2770	3000	3072

Skola och förskola

Under året har 127 inspektioner utförts. Efter 2012 års slut, har alla förskolor, grundskolor och gymnasier inspekterats. Under årens lopp har tillsynen genererat uppföljningsärenden som i många fall blivit långdragna. Under 2012 har flera sådana ärenden kunnat följas upp och drivits till avslut, vilket medfört en hälsosammare inomhusmiljö på fler skolor och förskolor. Totala antalet avslutade ärenden under 2012 uppgick till 332 stycken i jämförelse med 2011, då antalet avslutade ärenden var 143. Detta är en fördubbling och innebär att en del av gamla uppföljningsärenden väsentligt har minskat i antal.

Under hösten har utförligare information och kontroll av kemikaliehanteringen gjorts på 40 skolor.

Den ökade efterfrågan på förskole- och skolplatser gör att sådana verksamheter etableras på platser som från början inte var tänkta för det ändamålet, såsom i industriområden, i trafikstörda områden och även i andra lokaler som t.ex. kontorslokaler och bostadslokaler. Det gör att bedömningar av anmälningsärenden blir mer och mer komplicerade och kontakt med andra avdelningar och förvaltningar krävs för att kunna göra bedömningar i de enskilda ärendena. Antalet inkomna anmälningar under 2012 är 70, vilket är 20 fler än budgeterat.

Äldreboenden

Under 2012 har 14 vård- och omsorgsboenden inspekterats. Verksamheter har haft bra rutiner avseende bl.a. städning, hygien och felanmälan medan majoriteten har haft bristfällig kännedom om de områden som fastighetsägaren ansvarar för, t ex fastighetsägarens rutiner för kontroll av varmvattentemperaturen. På två av de 14 boenden som inspekterades uppmättes en varmvattentemperatur understigande 50 grader varvid miljöförvaltningen har krävt åtgärder.

Fastigheter

Under 2012 har tillsyn bedrivits på sammanlagt 120 fastighetsägares fastighetsbestånd varav 107 bostadsrättsföreningar, åtta privata ägare och fem fastighetsägare med det nya arbetssättet. 95 inspektioner har utförts med det traditionella arbetssättet varav 79 med anmärkningar. För 33 av de fastighetsägare som fick anmärkningar krävdes uppföljning. Hos de fem fastighetsägarna som valdes för granskning med den nya metoden, har avdelningen skickat informationsbrev och frågeblankett till hyresgästerna. Flera av de utskickade blanketterna har återkommit till förvaltningen. Utifrån svaren har avdelningen kunnat prioritera tillsynen hos respektive fastighetsägare. De första effekterna av vår tillsyn kan vi redan se i den åtgärdsprocess som fastighetsägaren, som kontrollerades under 2011 i Rinkeby, har startat. Antalet lägenheter som omfattades av nämndens föreläggande var från starten ett 100-tal, vilket idag efter fastighetsägarens vidtagna åtgärder har minskat till ett 40-tal.

Restauranger och evenemang

Under sommarsäsongen år 2012 utförde förvaltningen ett projekt för att kontrollera restaurangers egenkontroll gällande ljudnivåer från uteserveringar till närboende. Projektet omfattade nio verksamheter där uteserveringar och/eller öppna glaspartier ger upphov till störande ljudnivåer för närboende. Alla kontrollerade evenemang gav upphov till ljudnivåer på närmaste bostadsfasad som överskrider Naturvårdsverkets riktlinjer (1978:5 rev 1983) för industribuller. Cirka hälften av verksamhetsutövarna har meddelat förvaltningen, efter att de fått ta del av inspektionsrapporterna, att de har vidtagit åtgärder. Arbetssättet bedöms ha varit väldigt effektivt för att förbättra verksamheternas egenkontroll. Under 2012 har 15 inspektioner utförts på elva restaurangobjekt med inriktning på (allt för) inbyggda uteserveringar med risk för passiv rökning.

Bassängbad

Under året har 18 av stadens 70 badanläggningar inspekterats. Avdelningen har också uppmanat Idrottsförvaltningen att inventera samtliga simhallar/idrottsanläggningar avseende framledningstemperaturer på varmvattensidan och övriga aspekter som kan innebära förhöjda risker för tillväxt av legionella. Avdelningen deltar sedan 2011 i Bassängnätverket (BNV) inom ramen för Miljösamverkan Stockholms Län (MSL). I MSL/BNVs regi har avdelningen aktivt medverkat i arrangemanget av ett seminarium om

ventilation i simhallar med inbjudna föreläsande experter (varav en av hälsoskyddsavdelningens inomhusmiljöexperter) samt Socialstyrelsen och Boverket. Syftet med seminariet har varit att höja kompetensen inom tillsynen på detta område, samt att få fram tydligare vägledning från de statliga myndigheterna gällande ventilationskrav i simhallar.

Hygienverksamheter

Under 2012 har avdelningen främst utfört riktad tillsyn på tatuerare/-piercare. Under hösten utökades tillsynen till att även innefatta hud- och fotvårdare som inte anmält sina verksamheter till oss. Egenkontrollen hos de besökta verksamheterna har generellt varit bra, även om skriftliga rutiner saknats hos de flesta. De vanligaste bristerna rör instrumentrengöring och bristande möjlighet till god handhygien. För 7 av de 43 inspekterade verksamheterna har avdelningen ställt krav på återkoppling av funna brister. 101 nya verksamheter har anmält sig till avdelningen.

Avdelningen har även gjort en screening över kemikalieanvändningen, primärt hårfärgningsmedel, hos frisörer och hur de hanterar sitt avfall. De besökta frisörerna använder tillåtna hårfärger, men ett undantag hittades i denna screening. Utöver att dessa kemikalier har negativ inverkan på miljön, kan det finnas risk för att de har en hälsopåverkan på både frisörer och kunder. Resultatet av denna studie kommer att kunna ligga till grund för en eventuell framtida tillsynsinsats riktad till frisörer.

Plaskdammar

Av 56 plaskdammar har 52 varit i drift sommaren 2012. För samtliga plaskdammar finns fortfarande vid årsslutet 2012 pågående ärenden om bristande egenkontroll som startades år 2010. Ärendena från år 2010 handlar om att stadsdelsförvaltningarna behöver kunna redogöra för fungerande egenkontroll och visa på kunskap om den verksamhet de bedriver. Avdelningen har under 2012 genomfört två konferenser för stadsdelarna om plaskdammarna i stadens parker. Andelen anläggningar med bakterieöver-skridanden minskat kraftigt, från ca 80 till 20 procent jämfört med de två närmast föregående åren. En viktig förklaring till detta kan vara att en stor del av plaskdammarna genomgått tekniska förbättringar sedan 2011 samt att utformning och rutiner för skötsel av parkmark i plaskdammarnas närzoner förbättrats som en direkt följd av vår tillsyn. De dammar som under 2012 haft problem med vattenkvaliteten har dels varit några som inte uppgraderats, dels de plaskdammar som är utsatta för många incidenter.

Radon i flerbostadshus

Radontillsynen har som mål att alla flerbostadshus i Stockholm ska vara kontrollerade avseende radon och ha halter under riktvärdet 200 Bq/m³. Den riktade tillsynen har bedrivits sedan 2003 och hittills har 5036 (47 %) av alla 10 585 flerbostadsfastigheter i Stockholm kontrollerats avseende radon och har halter under riktvärdet 200 Bq/m³ luft. Inom arbetsområdet har en stor del av

2012 ägnats åt framtagande av ett nytt arbetssätt, som kommer lanseras vid årsskiftet 2012/2013.

Radonarbetet i siffror

År	Antal påbörjade grundärenden (1)	Antal avslutade grundärenden (2)	Antal påbörjade åtgärdsärenden (3)	Antal avslutade åtgärdsärenden (4)
2001-2004	497	21	1	0
2005	278	242	94	0
2006	85	109	69	6
2007	93	343	29	31
2008	246	176	36	27
2009	350	226	128	36
2010	439	289	41	34
2011	396	318	32	51
2012	60	208	11	37

1. Antal fastighetsägare som uppmanats att mäta radon.
2. Antal fastighetsägare som genomfört radonmätningar.
3. Antal fastighetsägare som uppmätt för höga halter.
4. Antal fastighetsägare som åtgärdat för höga halter.

Strandbad

Badvattenkvaliteten vid Stockholms 30 officiella strandbad har under sommaren 2012 visat ett bättre resultat i jämförelse med föregående år. Detta beror troligen på för badvattenkvaliteten gynnsamma väderförhållandena. En annan möjlig förklaring är att samarbetet mellan miljöförvaltningen och stadens förvaltningar och bolag gjort att oklara och undermåliga avloppslösningar på och i närheten av stränderna har kartlagts och åtgärdats. På grund av att de två av EU-godkända bakteriologiska analysmetoderna skiljer sig vad gäller beräkning av långsiktig klassificering av badvatten, riskerar vissa bad att få en sämre EU-klassificering trots att badvattenkvaliteten är oförändrad. Om förvaltningens farhågor besannas kommer det i praktiken innebära att:

- Badvattenprofilerna för de bad som i år ändras från ”Utmärkt” till ”Bra” måste uppdateras, trots att badvattnets kvalitet i praktiken är oförändrad.
- Omskyltning måste göras på dessa bad inför nästa badsäsong, trots att badvattnets kvalitet i praktiken är oförändrad.

Det bör understrykas att det inte är miljöförvaltningens ansvar att göra dessa beräkningar eller klassificeringar. Mätresultaten rapporteras till Smittskyddsinstitutet som i sin tur rapporterar till EU. Förvaltningen har för Smittskyddsinstitutet påtalat problemet eftersom förvaltningen anser att klassificeringen av badvatten blir missvisande när olika analysmetoder används.

10 Kap Miljöbalken, Förorenade områden, avdelningen Plan och miljö

Tillsynen avser fastigheter, byggnader, deponier eller mark som är så förorenad, att föroreningarna innebär risk för hälsa och miljö. Vanligt är att tillsynen initieras av att mark, som behöver tas i anspråk för byggande eller annan användning, befaras vara eller visar sig vara så förorenad att sanering krävs.

Total planerad tillsynstid för 3 tillsynsområden inom 10 kapitlet är 4420 timmar. Utfallet år 2012 uppgår till cirka 5250 timmar, dvs. en differens på cirka 830 fler utförda timmar än vad som planerades. Differensen förklaras av flera orsaker. Antalet saneringsärenden hos tandläkare har varit fler än planerat samt att arbetet med markföroreningar har tagit mer tid än beräknat pga ett stort antal ärenden.

Intäkterna från tillsyn med fast årsavgift uppgick till cirka 1,65 mnkr vilket motsvarar cirka 1740 timmar tillsyn. Detta ska jämföras med de cirka 2140 timmar som utfördes. Differensen på 400 timmar förklaras av att fler saneringsärenden än beräknat har utförts hos tandläkare samt fler anmälnings/dispensärenden till fastighetsägare med låghaltig PCB-fog.

PCB

Här saknas fortfarande inventeringar för enstaka fastigheter. Aktiviteten på saneringsområdet är fortsatt låg och intäkten för området blir därför lägre än budgeterat. Fastighetsägare som har byggnader med låghaltig PCB-fog har fått brev med information om kravet på sanering vid renovering/-ombyggnad/rivning. I ett antal fall har sanering genomförts utan föregående anmälan och förvaltningen har därför åtalsanmält aktuella fastighetsägare.

Kvicksilver

I vanlig ordning har den årliga debiteringen genererat mycket administrativt arbete då verksamhetsutövarna i samband med man får faktura meddelar

ägarbyten, nedläggningar etc. Miljörapporter för krematorierna har granskats. Knappt 100, av planerade 80-100, tillsynsbesök hos tandläkare har genomförts.

Föreordnade områden

Ett ärende avseende dumpning av oljeförorenad jord i Bromsten har hanterats. Saneringen av marken nedströms helikopterplattan på Södersjukhuset har visat sig mer komplicerad än väntat och pågår fortfarande. Beckholmen är färdigsanerad. Exploateringsprojekt genererar fortsatt många anmälningar om efterbehandling. Kompletterande undersökningar görs i området Vinterviken

14 Kap Miljöbalken, Kemiska produkter

Avdelningen Plan och Miljö

Den totala planerade tillsynstiden är cirka 2 300 timmar och utfallet blev cirka 1990 timmar. Skillnaden på cirka 300 timmar beror främst på överskattning i tillsynsplanen. Eftersom detta är timfakturerad tillsyn stämmer intäkterna med faktiskt utförd tillsyn.

Miljögifter i varor, systemtillsyn av detaljister

Ytterligare ett antal möbelbutiker har besökts och inom ramen för storstadssamarbetet har tillsyn av leksaksbutiker genomförts. I leksaksbutikerna har prover tagits ut och i två fall har för höga halter av mjukgörare påvisats. Ett 50-tal butiker har besökts inom ramen för "svarta flaskor"-projektet, dvs. en kontroll av förpackning, märkning m.m. av tändvätska och lampoljor. I ett par fall har brister som föranlett åtalansmälan noterats.

Varutillsynen utökades under slutdelen av året. Ambitionen var att besöka ytterligare leksakshandlare alt. möbelaffärer, tillsyn över de som överlåter särskilt farliga kemiska produkter, efterlevnad av VOC-direktivet i färghandeln samt barnytterkläder. Vad avser barnytterkläder pågår tillsynen och där köps också varor för analys. Den stora infoaktiviteten "Våga fråga", se nedan, har inneburit att vissa andra planerade aktiviteter fått senareläggas.

Den 30 november genomfördes en informationskampanj med syfte att öka såväl konsumenters som handelns kännedom om den informationsplikt som butiker har när det gäller kemiska ämnen som finns på den s.k. kandidatförteckningen, dvs den lista som upptar ämnen som förväntas blir begränsade/förbjudna i framtiden. Stor del av förvaltningens personal liksom många politiker deltog i kampanjen. I samarbete med Svensk Handel utformades också ett material "Kunna svara" som stöd för butikerna.

Förvaltningen har deltagit i utredningsarbetet kring möjligheten för Kemikalieinspektionen (KemI) att överlåta tillsynen över de sk. primärleverantörerna, dvs. de företag som släpper ut kemiska produkter på marknaden. Det förslag som presenterats anger att delegation till kommunerna inte ska möjliggöras.

Avdelningen Hälsoskydd

Den totala planerade tillsynstiden uppgick till cirka 5 300 timmar, cirka 4960 timmar utfördes. Skillnaden på 770 timmar beror framför allt på färre utförda timmar inom köldmediatillsynen. Här finns färre utförda timmar än vad som motiveras av intäkterna vilket delvis förklaras av att i taxan ingår kostnader för e-tjänsten vilken inte motsvaras av utförda timmar.

Intäkterna från tillsyn med fast årsavgift uppgick till cirka 3,48 mnkr vilket motsvarar cirka 3 700 timmar tillsyn och avser endast Köldmedier. Detta ska jämföras med de cirka 2280 timmar som utfördes. Differensen på 1420 timmar förklaras till viss del av att för få timmar registrerats i timredovisningssystemet, men den större delen utgörs av timmar som faktiskt inte blivit utförda i området.

Köldmedier

Ungefär 1570 rapporter, från ca 1800 objekt, har inkommit i tid. Årets inlämning av kontrollrapporter var det första verkliga testet på hur många som skulle använda den uppdaterade e-tjänsten för köldmedierrapportering. Drygt 20 % av alla inlämnade rapporter gjorde detta via e-tjänsten. Den siffran är vi inte nöjda med och vi kommer att vidareutveckla tjänsten för att höja användningen av e-tjänsten. Parallellt med granskningen av inkomna rapporter har det även utförts ett omfattande arbete med att utfärda miljöstraffavgifter för överträdelser när det gäller kontroll och rapportering.

Kosmetiska och hygieniska produkter

Inom KOH-tillsynen har två inspektioner genomförts under 2012. Vid inspektionen hittades två produkter innehållandes det förbjudna ämnet hydrokinon och föranledde ett beslut om försäljningsförbud och åtalansmälan. En förundersökning har inletts av åklagare. Den andra inspektionen aktualiserades efter att en kranskommun varit ute på tillsynsbesök och hittat produkter med felaktig märkning.

Smycken är en produktgrupp som kan innehålla hälsofarliga halter av kemikalier. Under 2012 har miljöförvaltningen medverkat i ett smyckesprojekt i samverkan mellan Göteborg och Malmö. Projektet gick ut på att stickprovskontrollera om det fanns otillåtna halter av bly, kadmium och nickel i smycken samt informera återförsäljarna om regelverket. Innehållet av dessa metaller regleras i kemikalielagstiftningen Reach. Inget av de kontrollerade smyckena innehöll kadmium, ett gav utslag för nickel. I smycket som gav utslag för nickel låg halten under gällande gränsvärde.

Cisterner

286 anmälningar om cistern ur bruk har inkommit sedan årets början. Det finns ca 1000 cisterner i drift, men siffran sjunker för varje år beroende på att fastighetsägare övergår till andra uppvärmningskällor. Ett stort antal miljöstraffavgifter har utfärdats för ej utförd kontroll av cistern.

15 Kap Miljöbalken, Avfall.

Miljöbalkens 15 kapitel handlar om avfall och producentansvar. Alla som ger upphov till avfall ska följa EU:s avfallshierarki och ha en fungerande egenkontroll för att minska miljöpåverkan och risken för störning.

Avdelningen Plan och Miljö

Avfallsanläggningar ingår i tillsynen enligt miljöbalkens 9 kapitel och aktiviteterna inom tillsynen enligt 15 kapitlet, handlar om hantering av avfall i andra sammanhang. Det kan t.ex. gälla tillsyn över rivningar, med tonvikt på hanteringen av farligt avfall, eller hantering av elektronikavfall i radiohandeln.

Den planerade totala insatsen inom de två områden som är aktuella här uppgick till 1900 timmar medan den faktiska utförda tiden uppgick till 1300 timmar. Skillnaden på 600 timmar förklaras av en överskattning vid tillsynsplaneringen. Detta område finansieras med timavgifter och utförd tillsyn motsvarar redovisade avgifter. Intäkterna från tillsyn med fast årsavgift uppgick till cirka 0,5 mnkr vilket motsvarar cirka cirka 520 timmar tillsyn. Detta ska jämföras med de cirka 400 timmar direkt debiterbara timmar som utförts. Differensen på 120 timmar förklaras av tiden registrerats på tre olika tidsslag i tidredovisningssystemet. Den totala tiden som använts i området är trots allt lika med det planerade antalet timmar.

Kampanj bygg och rivningsverksamhet

Ett mer organiserat samarbete med stadsbyggnadskontoret har initierats. Motiven är dels att lättare hitta lämpliga rivningsobjekt men även att samordna myndigheternas (MHN och SBN) arbete gentemot byggherrarna då både PBL och MB ska hantera frågan om farligt avfall. Under senare delen av året har förvaltningen fått in ett antal ärenden via handläggare på SBK. En stor rivning på Söder, med en skola som granne, har tagit mycket tid i anspråk då egenkontrollen från verksamhetsutövaren var obefintlig.

Tillsynskampanjer som hantering av farligt avfall i Vinsta företagsby och tillsyn över transportföretag med tillstånd att transportera avfall och farligt avfall har genomförts.

Avdelningen Hälsoskydd

Avdelningens tillsynsverksamhet planerades omfatta 2600 timmar medan 2700 timmar utfördes. Återvinningsstationerna uppvisar cirka 25 % lägre antal utförda timmar än vad som motsvaras av intäkterna.

Avfall

Årets tillsyn har fokuserat på verksamheters avfallshantering. Avdelningen har inspekterat ca 200 restauranger, butiker och storkök för att granska avfallshanteringen och uppmantra verksamheterna till utökad källsortering av förpackningar och matavfall.

Elva centrumanläggningar (sk gallerior) har inspekterats avseende deras avfallshantering. Uppskattningsvis har en tredjedel av de inspekterade verksamheterna påbörjat matavfallsinsamling efter förvaltningens uppmaning. En tredjedel utreds fortfarande och den återstående tredjedelen kan av olika skäl inte införa separat utsortering.

Återvinningsstationer

Under 2012 har 40 återvinningsstationer kontrollerats sju dagar i rad, en gång på våren och en uppföljande omgång på hösten. Sammanlagt utfördes 280 inspektioner på de 40 återvinningsstationerna. Syftet med kontrollerna var att granska FTI:s uppföljningssystem. Nästan hälften av stationerna, 19 stycken, fick på våren anmärkningar angående överfulla behållare eller nedskräpning. FTI har därefter inkommit med förslag på kortare hämtnings- resp. städningsintervaller vid 4 stationer och den uppföljande kontrollen på hösten visade att åtgärderna vid tre av dessa stationer har lett till förbättring. På hösten fick 22 stationer anmärkningar på skötsel och drift. Elva av dessa 22 stationer fick även anmärkningar under våren. Vid fyra stationer konstaterades samma avvikelse som under våren, överfulla plastbehållare på en måndag. Den vanligaste avvikelsen vid höstens inspektioner var överfulla tidningsbehållare.

Båtklubbar och marinor

Miljöförvaltningen bedriver sedan några år tillbaka riktad tillsyn på båtklubbar och varvsföreningar. Hav- och vattenmyndigheten, HaV, har nyligen tagit fram riktlinjer för de krav som kommunerna bör ställa på båtklubbar som har upptagningsplatser där man hanterar båtar som är målade med båtbottnfärg. I första hand förordas andra lösningar än giftverkande båtbottnfärger. Riktlinjerna berör utformningen av spolplattor och borsttvättar och anger en tidplan för införandet. De anger också riktvärden för ett antal parametrar på det renode vattnet. Dessa är satta efter vilken rening som kan uppnås med dagens teknik så att klubbarna kan ställa krav på funktion, när de handlar upp spolplattanläggningar. Riktvärdena är alltså inte satta utifrån vad miljön tål.

Kontroll enligt livsmedelslagstiftningen

Nedan redogörs för livsmedelskontrollens olika verksamhetsområden.

Riskbaserad årlig kontroll och planlagd riktad kontroll

Riskbaserad kontroll

Riskbaserad kontroll innebär att kontrolltid ska läggas på verksamheter utifrån vilken risk hanteringen innebär. För att värdera risken har Livsmedelsverket utarbetat en vägledning till riskklassificering och fastställande av kontrolltid. Under 2012 har varje verksamhet även kunnat få ett informationstillägg till denna kontrolltid beroende på om de utformar märkning eller presentation vilket också ska kontrolleras men inte alltid har en direkt koppling till risk utan till redlighet.

Vissa riktade kontrollinsatser har även skett i projektform. Ett tydligt avgränsat och målstyrt arbete ger bra möjligheter för analys av tillståndet inom ett kontrollområde, en bransch eller en typ av produkt. Projekten avrapporteras i miljö- och hälsoskyddsnämnden samt publiceras därefter på ett flertal webbsidor för att sprida resultaten ytterligare.

Kontrollarbetet utförs för att kontrollera om företagen uppfyller lagstiftningens krav och om det finns förutsättningar för att de producerar säkra livsmedel. I vissa fall är avvikelserna mot lagstiftningen av den art att föreläggande eller förbud utfärdas. Under året utfärdades närmare 200 förelägganden eller förbud vilket är en markant ökning från tidigare år. En stor del av dessa utgörs av förbud mot hälsoskadliga kosttillskott. Detta bedöms vara ett gott resultat satt i relation till över 5700 inspekterade objekt och 9430 inspektioner under året. Med gott resultat menas att företagen generellt och på ett rimligt sätt lever upp till lagstiftningens krav.

Ett effektmål är att andelen "underkända" kontroller, dvs. kontroller som behöver följas upp med "extra kontroll" ska vara under 25%. Andelen kontroller som behöver följas upp extra drygt 7% under året. Det är ett mycket bra resultat och dessutom en förbättring gentemot föregående år med flera procentenheter. Noteras bör dock att underkänt enligt Livsmedelsverkets checklista normalt inte innebär att livsmedlen är osäkra att förtära. Uttrycket "underkänd" har under året ersatts med ett uttryck som bättre beskriver nivån på avvikelserna: "Extra kontroll krävs".

Kundundersökningar visar hög nöjdhetsgrad. Särskilt positivt kommenteras bemötande och den information som inspektörerna ger vid besöken.

Planlagd riktad kontroll i projektform

Projektbaserad kontroll lämpar sig mycket väl för vissa riktade insatser. Det medför ett systematiskt arbetssätt som både utvecklar individerna och verksamheten. Ett tydligt avgränsat projekt medför även ökade möjligheter till analys av det som kontrolleras vilket underlättar fortsatta prioriteringar.

Under året har 11 projekt av varierande omfattning genomförts och avrapporterats i Miljö- och hälsoskyddsnämnden. Rapporterna publiceras därefter på stadens hemsida och skickas till Livsmedelsverket för publicering på det forum för alla som är verksamma inom livsmedelskontrollen i Sverige.

Märknings av livsmedel - Kosttillskott

Årets mest omfattande och mest uppmärksammade projekt rör granskning av kosttillskott. Tidigare studier antydde att prestationshöjande- och viktminskningspreparat kunde innehålla skadliga substanser. Kontrollerna omfattade hela livsmedelskedjan, från tillverkare via grossister och importörer till butiker och huvudkontor. Märkningsgranskning och riskvärdering av ingående substanser visade att många produkter innehåll läkemedelsklassade eller skadliga substanser. Med anledning av detta har också ett relativt stort antal sanktionsbeslut utfärdats mot verksamheter som saluhållit skadliga produkter. Ca 150 produkter har granskats och ca 50 av dessa har förbjudits. Mest uppmärksammat har kemikalier "DMAA" blivit där granskningen lett till att denna skadliga substans förbjudits i hela landet och stora delar av Europa. WHO har även gått ut med en global varning för denna substans. Parallellt med kontrollerna har även en informationskampanj bedrivits då bristerna uppkommit genom okunskap. Informationsträffar för gym och butiker har arrangerats, stadens webbsida har uppdateras löpande om risker och tips till konsumenter samt att mediabevakningen av arbetet har använts för att sprida kunskap. Arbetet har lett till en högre kunskapsnivå hos företagare och allmänheten utöver att de skadligaste substanserna har identifierats och sanerats från marknaden.

Projektet har genomförts i samverkan med ett stort antal kommuner, Livsmedelsverket och Läkemedelsverket.

Specialkost i skolkök

Under flera års tid har allergener i skolköken varit en viktig fråga för kontrollen. En riktad provtagningsinsats har genomfört i syfte att mäta det nuvarande tillståndet samt effekten av de tidigare årens kontroll- och informationsinsatser. Ett 30-tal analyser har genomförts efter oanmäld provtagning i skolköken. Analyserna omfattar de fyra vanligast förekommande allergierna. I endast ett fall kunde allergener påvisas vilket är ett mycket positivt resultat. Detta är en fingervisning om att stadens skolor har välfungerande rutiner som leder till en säker hantering av specialkosten i skolorna.

Studentfester

En uppföljning av 2011 års projekt Studentfester har genomförts under våren. Resultatet av årets inspektioner indikerar att det blivit något bättre totalt sett. Förvaltningen bedömer att livsmedelshantering i samband med studentfester i stort fungerar likvärdigt med övrig livsmedelshantering.

Isprojektet

Under våren 2012 har miljöförvaltningen genomfört ett projekt där provtagning av is på 50 restauranger utförts. Provtagningen gjordes för att kontrollera hur hygien sköttes i samband med ishanteringen, där is användes i dryck. Av de 50 analyserade isproverna bedömdes 4 som otjänliga. Ingen *Escherichia coli* (*E. coli*) påvisades i något av de otjänliga proven. Miljöförvaltningen bedömer

att ishanteringen fungerar bra på restaurangerna i Stockholm. Fortsatt provtagning kommer att ske inom ramen för den ordinarie kontrollen.

Redlighet på restauranger

Under hösten har 200 restauranger granskats särskilt utifrån redligheten. Det är restaurangernas menyer som har genomlysts och 4 kategorier av påstående har kontrollerats. Det rör sig om säljande begrepp som "närproducerat" till skyddade beteckningar för vissa livsmedel som "parmaskinka". Även fisk har kontrollerats. Rapporten färdigställs till tidigt 2013 men preliminära resultat tyder på att brister finns främst bland skyddade beteckningar medan andra begrepp och fisk håller vad som utlovas.

Förpackningsmaterial

Material i kontakt med livsmedel är ett förhållandevis nytt kontrollområde och ytterst komplicerat. I syfte att bygga upp en kompetens inom området har ett projekt genomförts som fokuserat på engångshandskar vid beredning av livsmedel samt plastlådor avsedda att uppvärmas. Preliminära resultat tyder på att det förekommer brister där olämpliga materialval kan leda till ökade hälsorisker. Projektet avrapporteras tidigt 2013 och kommer att upprepas i någon form för att ytterligare identifiera och omhänderta brister.

Antal objekt med kontroll och olika former av kontroll

Tabellen nedan som ingår KF:s basnyckeltal för nämnden, visar utvecklingen av antal objekt med kontroll. Med kontroll avses här antal inspekterade livsmedelsobjekt. Totala antalet inspektioner var 9430. Många objekt har fått mer än ett besök. Av det totala antalet objekt som finns i registret ska inte alla inspekteras under året. Vissa har mycket få kontrolltimmar och ska därför inte kontrolleras varje år. Vissa andra bortfaller, eftersom de upphör t.ex. genom ägarbyte eller konkurs. Erfarenhetsmässigt bortfaller c:a 20-25% av objekten varför antalet som bör inspekteras är c:a 5500-5700. Under 2012 har 5707 objekt kontrollerats.

År	Ant livsmedels-objekt	Antal/andel objekt med kontroll	
År 2005	5 300	2 022	38,10%
År 2006	5 238	2 694	51,40%
År 2007	6 407	2 948	46,00%
År 2008	6 460	4 600	71,20%

År 2009	6 750	4 800	71,10%
År 2010	6 800	5 300	77,90%
År 2011	7000	5500	78,50%
År 2012	7000	5700	81%

Planerad årlig kontroll

Intäkterna från de fasta årliga avgifterna uppgick till cirka 28,94 mnkr vilket med timtaxan 1130/timme blir cirka 25600 timmar, dvs i stort sett motsvarande budgeterat antal timmar på 25 500. Antal redovisade utförda timmar uppgår till cirka 23540 timmar. Differensen på 2060 timmar beror på ägarbyten som skett innan kontrollen hunnit utföras. Ca 15% av verksamheterna byter ägare, uppskattningsvis hälften av dessa ägerbyten sker innan de hinner erhålla sin kontrolltid vilket medför att ca 2000 timmar inte har kunnat levereras.

Under 2012 skulle 8000 kontrollbesök genomföras på 5500 verksamheter. Vissa interna förändringar i arbetsmetodiken har genomförts i syfte att öka det operativa fokuset med stor framgång. Årets resultat blir att 9430 kontrollbesök har genomförts på 5700 verksamheter. Det ger en effekt på närmare 230 kontrollbesök per inspektör under året vilket talar för avdelningens operativa fokus och signalerar att kontrolltiden levereras trots mindre brister i redovisningen. Korrigerande åtgärder för säkerställa redovisningen har vidtagits. Ökningen av antalet kontroller har gjorts delvis för att kompensera det bortfall som skedde i slutet av 2011.

Extra offentlig kontroll

Extra offentlig kontroll genomförs när bristande efterlevnad av lagstiftningen konstaterats och uppföljande kontroller behöver utföras.

En stor del av denna ökning är en effekt av kosttillskottsprojektet där många hälsoskadliga substanser har upptäckts och tid har åtgått för att säkerställa att de avlägsnas från försäljningsledet. Överlag är den nedlagda tiden en minskning jämfört med föregående år.

Intäkterna från denna kontroll uppgår till cirka 1,32 mnkr vilket motsvarar 1165 timmar vilket samtidigt utgör det totala antalet budgeterade timmar. Detta kan jämföras med de 1120 timmar som finns registrerade som utförda, dvs ett differens med 45 timmar vilket förklaras av en smärre underrapportering.

Prövning för godkännande och kontroll under registreringsåret

Ett ytterst litet antal verksamheter omfattas av godkännandekravet sedan en lagändring i slutet av 2009. Det absoluta majoriteten av verksamheten registreras och kontrolleras sedan efter starten då förprovningen försvunnit.

Den budgeterade totala tiden uppgick till 1 400 timmar vilket kan jämföras med de 2100 timmar som åtgick. Skillnaden på 700 timmar förklaras genom att fler verksamheter har erhållit kontroll under registreringsåret än beräknat.

Områdets intäkter för löpande kontrollavgifter om cirka 2,50 mkr motsvaras av cirka 2200 timmar. Denna siffra kan jämföras med de cirka 2080 timmar som utfördes. Skillnaden om 120 timmar förklaras med en mindre underrapportering av utförd tid.

Anmälan om registrering

Antalet inkomna anmälningar har varit färre än budgeterade. 125 registreringar underskrider årets mål om 1500. Detta beror på ett minskat antal nya verksamheter eller ägarbyten i staden. 2,56 mkr i intäkter har tagits in vilket motsvarar 1130 registreringar. Närmare 1250 registreringar har dock utförts vilket förklaras av att vissa verksamheter tidigare registrerats i kluster men har gjorts om till enskilda verksamheter. En avgift har inte tagits ut i dessa ca 100 fall då detta skett på förvaltningens initiativ i samband med registervård.

Den nedlagda tiden underskrider också den budgeterade med anledning av detta men även genom att e-tjänsten för anmälningar bidrar till en minskad tidsåtgång för hanteringen av anmälningarna.

Årets mål att hantera 90% av inkomna anmälningar inom 14 dagar nås och överträffas med god marginal. Resultatet för året är 97% vilket tyder på en mycket god servicenivå.

Utredning av misstänkta matförgiftningar

Den budgeterade tiden kommer att underskridas något för året. Detta beror dels på att inkomna anmälningar hanteras alltmer effektivt och i somliga fall sammanträffat med planerade kontroller. Stockholm har även varit befriat från större utbrott som krävt mycket tid och utredningarna har inte varit extraordinära på något sätt under 2012.

Allmänheten använder i högre utsträckning den e-tjänst som gör det möjligt att anmäla misstänkta matförgiftningar. Av årets inkomna ca 1000 klagomål rör över 600 st matförgiftningar. En framtida ambition är att vidareutveckla denna e-tjänst vilket skulle medföra ökad service och en kvalitetshöjning på de inkomna klagomålen vilket skulle bidra till mer precisa utredningar.

Telefonsamtal och e-post från allmänheten.

Närmare 1000 klagomål har inkommit och behandlats under året. Det är en ökning med ca 200 från föregående år och anledning bedöms vara den ökade tillgängligheten. Den e-tjänst som lanserats under året och publicerar resultaten

från kontroller har även bidragit till att öka medvetenheten hos allmänheten vilket också ligger till grund för ökningen.

Av klagomålen utgörs ca 600 av misstänkta matförgiftningar. Resterande 400 klagomål rör främst hantering av livsmedel, skadedjur och olika märkningsbrister. Konsumentinformation blir en allt större del av livsmedelskontrollen och allmänheten är mer kunnig om och kritisk till brister i märkning. Andelen obefogade klagomål är försumbar i princip men klagomålen skiljer sig åt i grader av risk och därför prioriteras utredningarna olika.

Tidsåtgången kommer att motsvara den budgeterade tiden.

Tabellen nedan visar i sammandrag en del av ärendena inom Livsmedelskontrollen där förvaltningen själv inte styr över utvecklingen utan den är händelsestyrd.

Livsmedelsrelaterade händelsestyrda tillsynsaktiviteter år 2011 – 2012

Tillsynsaktivitet	Antal 2011 VP	Antal 2011 utfall	Antal 2012 VP	Antal 2012 utfall
Servicetelefon – inkommande samtal	5000	4500	5000	4336
E-post kopplad till servicetelefon	1700	1900	1700	2253
Godkännandeprovningar – livsmedelsföretag (ärenden)	5	4	5	7
Registrering av livsmedelsföretag	1500	1250	1500	1248
Återkallande av godkännanden – livsmedelsföretag	0	0	0	0
Föreläggande/Förbud avseende livsmedelshantering	100	80	100	192*
Klagomål inklusive misstänkta matförgiftningar	800	800	850	931

(*)Den stora ökningen av sanktionsbeslut förklaras av kosttillskottsprojektet där många enskilda produkter förbjuds.

Livsmedelskontrollens utveckling över tid

Antal livsmedelsgodkännanden, registreringar och provtagningar.

	Totalt antal livsmedelsobjekt	Antal godkännanden (beslut)	Antal registreringar	Utförda prover	Antal tjänliga prover av utförda

2005	5300	Ej aktuellt	Ej aktuellt	3 910	96%
2006	5 238	1084	1124	5134	91%
2007	6 407	2047	1005	2023	97%
2008	6460	1700	1900	2100	96%
2009	6750	745	1300	2100	93%
2010	6800	13	1400	1050	99%
2011	7000	12	1250	895	97%
2012	7200	7	1248	1209	99%

Fler prover än tidigare pga fler provtagningsprojekt (isprojekt, salmonella) dock med fortsatt goda resultat och få otjänliga prover.

Övrig lagstiftning

Strålskyddslagen

Solarier

Tillsyn har utförts på 16 solarier. 94% av de besökta verksamheterna har krävt uppföljning inom ett eller flera områden. De flesta anmärkningarna avser brister i solarierör, avsaknad av exponeringsschema samt att Strålsäkerhetsmyndighetens affisch med råd för den som solar inte fanns uppsatt. Fyra anmälningar har inkommit och handlagts. Utöver detta har arbete utförts med uppföljning av tidigare års tillsynsärenden. Totalt har 21 ärenden avslutats och 17 st. är pågående.

Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa

Under året har 11 saneringsintyg utfärdats. Fartygen som besiktigades uppvisade inga tecken på avvikelser ombord.

Smittskyddslagen och Legionella

Sedan årets början 3 fall av misstänkt legionella utretts av förvaltningen.

Tobakslagen

Tio restauranger med uteserveringar där rökning tillåts, trots att de är för inbyggda, har uppmanats att följa tobakslagens rökförbud. En av dessa restauranger är vitesförelagd om att följa rökförbudet, och merparten av de övriga har förelagts om att följa rökförbudet. Ytterligare några restauranger med inbyggda uteserveringar och där rökning sker, har noterats för kommande års tillsyn.

NÄMNDMÅL:
1.3.4 Utföra tillsyn motsvarande avgiften.

För att ge en mer överskådlig beskrivning av tillsynsarbetet redovisas samliga mål som hör till denna under nämndmålet "Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsynen". I tillsynsplanen bilaga 1.3 redogörs i detalj för uppföljningen inom de olika tillsynsområdena. Nämndmålet är uppfyllt.

NÄMNDMÅL:
1.3.5 Snabb och effektiv service

För att ge en mer överskådlig beskrivning av tillsynsarbetet redovisas samliga mål som hör till detta under nämndmålet "Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsynen". Nedan framgår de indikatorer med hjälp av vilka målet följs upp. Indikatorernas mål har med något undantag i stort sett uppfyllts.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	94,5 %	90 %	VB 2012
 Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	100 %	95 %	VB 2012
 Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	100 %	95 %	VB 2012
 Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	96,9 %	90 %	VB 2012
 Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningsfall inom ett dygn	74,4 %	80 %	VB 2012
 Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95,5 %	95 %	VB 2012

NÄMNDMÅL:**1.3.6 Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötillståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete**

Uppfylls helt

Samordna och långsiktig planera miljöförvaltningens miljöövervakning

Miljöförvaltningen samordnar stora delar av stadens miljöövervakning. En årsplan för miljöövervakningen 2013 har tagits fram samt en preliminär revidering av den långsiktiga miljöövervakningsplanen 2013-2016. Den långsiktiga miljöövervakningsplanen beräknas bli klar våren 2013.

Aktiviteter:

- Samordning och presentation av miljöövervakningsplanen. Utförd.
- Uppdatering av miljöövervakningsplan 2013 - 2016. Preliminär plan utförd.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom biologisk mångfald

Arbete med att utveckla miljöövervakningen av biologisk mångfald och ekosystemtjänster fortgår. Prioriterat under våren har varit avrapportering och installation av den uppdaterade biotopkartan och förändringsanalys av stadens biotoper, samt miljöövervakningsprogram för Igelbäcken och kartläggning av Stockholms ekologiska infrastruktur. Datainsamling och analysarbete kring groddjur samt förberedelse till kunskapsuppbyggnad om fladdermöss har fortsatt under hösten. Samverkan med andra förvaltningar, kommuner och myndigheter sker inom olika delområden. I samarbete med Länsstyrelsen m.fl. pågår vidareutveckling av konnektivitetsverktyget MatrixGreen. Förvaltningen har även inlett arbetet med att testa indikatorerna till Singapore Index on Cities Biodiversity (CBI).

Aktiviteter:

- Artövervakning med fokus på prioriterade artgrupper enligt ArtArken. Utförd.
- Lägga grunden till ett miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Utförd.
- Landskapsekologisk analys – för identifiering av värdefulla områden och validering av stadens habitatverktyg för miljöbedömningar och åtgärdsförslag i fysisk planering m.m. Utförd.
- Uppföljning av internationella indikatorer för biologisk mångfald - Singapore Index on Cities' biodiversity (CBI). Utförd.

- Övervakning av prioriterade biotoper - med förändringsanalys för tillstånd, trender och kunskap om källor och effekter. Utförd.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom mark

Den grundvattenkemiska undersökningen som påbörjades 2011 fortsatte under 2012 med provtagning och utvärdering av resultaten och sammanställande av en rapport under hösten. Rapporten färdigställs under våren 2013. Ett arbete om föroreningshalter kring båtklubbars uppställnings-platser har genomförts och ett förarbete om markföroreningar i stadens parker/lekparker startade i slutet av året.

Aktiviteter:

- Genomföra en grundvattenkemisk undersökning. Utförd.
- Inleda undersökning av markföroreningshalter i stadens lekparker och parker. Utförd.
- Sammanställa befintlig information om föroreningshalter kring båtklubbars uppställningsplatser. Utförd.
- Sammanställa tidigare information om mark- och grundvattenföroreningar. Utförd.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom miljögifter

Resultat av miljögiftsövervakning i Drevviken, Årstaviken och Saltsjön under 2011 rapporterades för MHN i april. I det regelbundna miljögiftsövervakningsprogrammet för vatten ingår en årlig provtagning av fisk i tre vattenområden: Drevviken, Årstaviken och Saltsjön. Under 2011 gjordes inga analyser på fisken, utan den provbankades (frystes in) på Riksmuseet för senare analys när medel finns.

Med de extra medel för kemikaliearbetet som tilldelades förvaltningen har analyser genomförts under 2012 för att ge ytterligare underlag till prioritering av vilka ämnen som vi ska fokusera på i kemikaliearbetet. Samma ämnen som i undersökningen 2010 analyserades (PCB, de bromerade flamskyddsmedlen PBDE och HBCD samt det prefluorerade ämnet PFOS som bland annat används för ytbehandlig av textilier) men dessutom inkluderas ytterligare några fluorerade och bromerade ämnen eftersom det kunde göras utan något stort merarbete/-kostnad.

Under året har medel från Landstingets miljöanslag beviljats för analys av miljögifter i sediment. Detta arbete påbörjas under 2013.

Aktiviteter:

- Genomföra miljögiftsövervakning i Drevviken, Årstaviken och Saltsjön. Utförd.
- Slutföra internationellt samarbete kring Östersjön - COHIBA. Utförd.

- Upphandla konsult som genomför miljögiftsövervakning i enlighet med övervakningsprogram för kommande år. Förskjuten tidplan till 2013.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom vatten

Provtagning i enlighet med ett framtaget övervakningsprogram för ekologiska kvalitetsfaktorer för att få bättre underlag för bedömning av ekologisk status i stadens vattenförekomster har genomförts i samarbete med Stockholm Vatten. Övervakningsprogrammet anmäls i MHN våren 2013 samtidigt som resultat från genomförd övervakning 2012 redovisas.

Ett samarbete med trafikkontoret och Stockholm Vatten kring provtagning av trafikdagvatten har inletts genom framtagande av projektplan samt plan för provtagningar.

Aktiviteter:

- Undersöka möjlighet för provtagning av trafikdagvatten. Utförd.
- Upphandla och genomföra undersökningar i enlighet med övervakningsprogram för ekologiska kvalitetsfaktorer. Utförd.

Genomföra miljöövervakning inom området miljöns inverkan på människors hälsa

En metod för klassificering av ljudkvalitet i grönytor har utvecklats i samråd med konsult. Därmed har även situationen idag kartlagts. En rapport har levererats och anmälts till miljö- och hälsoskyddsnämnden november 2012.

Trafikbuller och planering, rapport nr 4, har anmälts till MHN i november 2012. Slutsatsen är att under förutsättning av vissa viktiga parametrar finns med i projektet, utgör trafikbullerexponerade lägen inget hinder för bostadsetableringar i Stockholm; låg ljudnivå inomhus, många boningsrum mot bullerdämpad sida samt bullerdämpad gård och gårdssida. Att byggherrar frivilligt åtar sig att bygga med högre ljudklass, klass B i stället för C, utgör också en viktig komponent för att säkerställa en god boende-miljö ur bullerhänseende. Ett utvecklingsarbete i stadsbyggandet kan vara att föreskriva detta i exploateringsavtal.

Visning av mätdata på stadens hemsida är under utveckling. För tillfället avvaktar vi uppgradering av datautrustning. SLB har tagit fram en rapport med mätdata för åren 2005-2011. Smärre justeringar av bullerdatan har gjorts under året, bland annat med hjälp av konsult. Inga ytterligare konsultinsatser är planerade. Stockholms stad kommer att börja använda en ny plattform för e-tjänster vilket kan påverka även e-tjänsten för buller.

Bullermätningar pågår kontinuerligt i Observatorielunden och på Sveavägen. En analys av bullerutvecklingen från år 2004 till år 2010 slutförs under december år 2012.

Aktiviteter:

- Kommunikation och lansering av resultat från "Trafikbuller och planering del 4". Utförd.
- Vidareutveckling och förvaltning av bullerdatan som bland annat utgör bas för E-tjänst buller och som verktyg i tillsynen. Utförd.
- Analysera ljudkvaliteten i Stockholms parker och rekreationsområden. Utförd.
- Synliggöra och presentera mätdata från stadens fasta mätstationer för buller. Utförd.
- Framtagande av kartbaserad information till allergiker och andra känsliga grupper om luftkvalitet och pollenhalter. Mål 1 Program för delaktighet...Utförd.
- Utvärdering av olika åtgärders effekter på luftkvaliteten till nytta för hälsan hos personer med astma och kronisk obstruktiv lungsjukdom. Mål 1 Program för delaktighet... Utförd.

Åtgärder för att minska luftföroreningshalter i staden

Sedan dubbdäcksförbudet infördes på Hornsgatan år 2010 har andelen bilar med dubbdäck som kör på Hornsgatan minskat från ca 65-70 % till ca 30 % 2012. På övriga gator i innerstaden har andelen bilar med dubbdäck minskat till ca 45-50 % vintern år 2012. Förutom dubbdäcksförbud på Hornsgatan så har Trafikkontoret under vintersäsongen 2011/2012 intensifierat städning och kontinuerligt lagt ut dammbindningsmedel på Hornsgatan och Sveavägen. Infört dubbdäcksförbud och dammbindning har starkt bidragit till att miljö kvalitetsnormen för PM10 har klarats på Hornsgatan och Sveavägen år 2012. Det har inte hänt sedan mätningarna påbörjades för drygt 10 år sedan. Meteorologin är även avgörande för halterna mellan åren. Meteorologins inverkan på halterna år 2012 är ännu inte analyserad. Vi kan emellertid redan nu konstatera att en regnig höst med blöta vägbanor ledde till betydligt färre överskridanden under hösten år 2012 än tidigare år. Dammbindning inklusive test av nytt dammbindningsmedel och fortsatta försök med städning med kommer att fortgå under vintern 2013.

Förvaltningen har aktivt bidragit vid framtagande av Länsstyrelsens åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar (PM10). Åtgärdsprogrammet var på remiss under våren, men återremitterades till Länsstyrelsen för omarbetning. Ett nytt förslag till åtgärdsprogram presenterades den 3 september 2012. Staden har fått det nya förslaget på remiss och det har behandlats av Kommunstyrelsen efter remiss till bl. a miljö- och hälsoskyddsnämnden. Den 27 december antog Länsstyrelsen ett nytt åtgärdsprogram för bättre luftkvalitet i länet.

Åtgärdsprogrammet och beslut återfinns på:

<http://www.lansstyrelsen.se/stockholm/Sv/nyheter/2012/Pages/mot-renare-luft--lanets-nya-atgardsprogram-antaget.aspx>

Länsstyrelsen överlämnade förslaget om införande av dubbdäcksförbud på ytterligare 2 gator i Stockholm stad till regeringen för prövning, i enlighet med luftkvalitetsförordningen (2010:477). Länsstyrelsen kan inte fastställa delar av åtgärdsprogrammet i de fall man inte är överrens med berörd kommun.

Aktiviteter:

- Analysera och följa upp beslutade åtgärder såsom dubbdäcksförbud, dammbindning, städning, hastighetssänkning etc. Utförd.
- Bidragit i arbetet med nytt åtgärdsprogram mot partiklar och kvävedioxider. Utförd.

Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer

SLB-analys har genomfört ca 30 externa utredningsuppdrag under året, främst i samband med bostadsexploatering och infrastrukturprojekt. Under året har även ett flertal mätuppdrag genomförts på uppdrag av Trafikverket, trafikkontoret, exploateringskontoret och andra kommuner. SLB-analys har dessutom deltagit i ett flertal forskningsprojekt som syftar till att öka kunskapen om luftkvaliteten och dess effekter på hälsan, under året har det varit fokus på att öka kunskapen om luftkvaliteten inne i fordon när de kör i vägtunnlar.

Aktivitet:

- Uppdrag till externa aktörer. Utförd.

Genomföra drift av lokalt system för lagreglerad kontroll av luftkvalitet i Stockholm för Miljöförvaltningens räkning.

Lokala mätningar har pågått kontinuerligt på Hornsgatan, Sveavägen, Norrlandsgatan och Folkungagatan under året. På hemsidan har aktuell luftkvalitet tillsammans med prognoser för nästa dygn presenterats kontinuerligt. Årsrapport om luftkvaliteten i Stockholm år 2011 har presenterats i rapport och muntligt på miljö och hälsoskyddsnämnden.

Aktivitet:

- Leverans av mätdata mm. Utförd.

Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för
år
2012 - 2015.

Driften av det regionala luftövervakningssystemet har genomförts i enlighet med gällande uppdrag och avtal med luftvårdsförbundet i Stockholm och

Uppsala län. Ett tilläggsavtal har undertecknats under året med anledning att luftvårdsförbundet utökats till att omfatta ytterligare 5 kommuner i Gävleborgs län. Under året har SLB-analys på uppdrag av luftvårdsförbundet även mätt halter av kväveoxider, sot och svaveldioxid i Gävle hamn och Nynäshamn. Kunskapen är av stor vikt då bostadsexploatering sker allt närmare hamnområden.

Aktivitet:

- Leverans av mätdata mm. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.7 Upprätthålla en aktuell miljö- och hälsoutredning som kommer till användning vid prioriteringar i verksamhetsplaneringen.

 Uppfylls helt

Aktualisera, samordna och utveckla miljö- och hälsoutredningen

En aktualisering av Miljö- och hälsoutredningen har genomförts och avrapporteras till MHN. I samband med avrapporteringen beslöt Miljö- och hälsoskyddsnämnden, i enlighet med förvaltningens förslag, att aktualisering av Miljö- och hälsoutredningen fortsättningsvis ska ske med tre års intervall med nästa avrapporteringstillfälle år 2015.

Aktiviteter:

- Aktualisering av Miljö- och hälsoutredningen. Utförd.
- Projektledning och samordning inom Miljöförvaltningen. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.8 Genom miljöbarometern erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete.

 Uppfylls delvis

Kommunicera miljösituationen i Stockholm och stadens miljöarbete via Miljöbarometern

Mål och nyckeltal för det nya miljöprogrammet 2012-2015 har publicerats. En uppföljning och bedömning av måluppfyllelsen för det förra miljöprogrammet 2007-2011 har genomförts och finns publicerat på Miljöbarometern.

Data från Miljöbarometern har gjorts tillgänglig via open.stockholm.se. Miljöbarometern var en av fyra finalister i tävlingen Guldlänken - Sveriges bästa offentliga e-utvecklingsprojekt och kom på en hedrande 2:a-plats.

Besökarantalet på Miljöbarometern fortsätter att öka och ligger nu på mellan 3000-4000 unika besökare per månad. Arbetet med att uppdatera Miljöbarometern med information om stadens natur och ekosystemtjänster pågår. Utvecklad information om bostad och hälsa på miljöbarometern flyttas till 2013 p.g.a. tidsbrist.

Aktiviteter:

- Projektledning och samordning av Miljöbarometern. Utveckling och kommunikation av miljöstatistik och miljödata. Utförd.
- Utveckla informationen om bostad och hälsa på miljöbarometern. Ej utförd pga tidsbrist. Flyttas till 2013.
- Utveckla informationen om natur och biologisk mångfald på miljöbarometern. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.9 Stadens utsläppsmål för CO2 ekv. ska uppnås

 Uppfylls helt

Verka för att nya åtgärder som minskar utsläppen genomförs i Stockholm.

Uppdraget att ta fram en Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 redovisas på nämndens sammanträde i februari 2013. Möjliga scenarier för att nå ett fossilbränslefritt Stockholm 2050 har analyserats. Tre seminarier med stadsmiljørådet har genomförts. Förvaltningen har följt Naturvårdsverkets arbete med att ta fram en nationell färdplan samt har inhämtat erfarenheter från städer övriga Europa, USA och Kanada, bl.a. genom EUROCITIES och ICLEI.

Aktivitet:

- Ta fram en färdplan mot ett fossilbränslefritt Stockholm 2015. Utförd.

Informera nämnden om prognoser för att nå uppsatta mål.

2012 års uppföljning av växthusgasutsläppen i Stockholm beräknas till 3,48 ton per capita för år 2011. Beräkningarna är preliminära, och baseras delvis på prognostiserade värden. I uppföljningen av utsläppen år 2011 (avrappporterade till Miljö- och hälsoskyddsnämnden den 17 januari 2012) redovisades prognostiserade utsläppsvärden för år 2010 på samma sätt som 2011 års värden redovisas nu. Det prognostiserade utsläppsvärdet för år 2010 var 3,73 ton koldioxidequivallenter (CO₂e) per invånare. I årets rapportering finns fullständig statistik tillgänglig för år 2010, och utsläppen av växthusgaser för år 2010 revideras från 3,73 till 3,76 ton CO₂e per invånare.

Förvaltningen deltar i ICLEI:s projekt för att ta fram ny internationell standard för beräkningar av städers växthusgasutsläpp. Göteborg stad har låtit analysera

städers beräkningsätt för utsläpp av växthusgaser och deras kommunikation av frågan med förtroendevalda. Enligt förhandsbesked från konsultfirman toppar Stockholm listan tillsammans med Hamburg.

Aktiviteter:

- Rapportera den årliga uppföljningen av växthusgasutsläpp till nämnden samt redogöra för förutsättningarna att nå 3,0 målet år 2015. Utförd.
- Vidareutveckla beräkningsmetodik för växthusgasutsläppen i Stockholm. Utförd.

Informera boende och verksamma i Stockholm om stadens energieffektiviserings- och klimatarbete och hur man bidrar till minskad energianvändning och minskade växthusgasutsläpp.

Klimatsmarta stockholmare har genomfört första delen av fördjupningskampanjen Klimatsmart kompetens och gröna jobb. Inspirationsdagar med syfte att engagera ungdomar i omställningen till ett fossilbränslefritt Stockholm har genomförts på stadens gymnasieskolor som resulterat i ett stort antal visioner och idéer för hur ungdomarna vill att Stockholm ska se ut 2050. Magasinet Klimatsmart framtid har tagits fram och distribuerats i samband med inspirationsdagarna. Flera skolor vill fortsätta samarbetet. Planering för en jobbmässa med gröna sommarjobb 2013 för gymnasieelever har påbörjats, bland annat i samarbete med Stockholms Klimatpakt.

Klimatsmarta stockholmare har utformat ett nytt koncept för att lyfta fram goda exempel på klimat- och energiarbete i stadens egna verksamheter varje månad. Den förvaltning och ansvarige för aktiviteten som utsetts till gott exempel får ett diplom och en vandringspokal. Exempelen presenteras på Stockholms webb, Hallå Stockholmare i Mitt i tidningarna och även i Sveriges Radio P4 Stockholm.

Appen Upptäck Stockholm har uppgraderats med ny design, struktur och kategorier samt med vintertema. Upptäck Stockholm har utsetts till årets hållbara projekt på CIO Awards som arrangeras av magasinet CIO i samarbete med Accenture. Appen har nu över 90 000 nedladdningar.

Klimatsmarta stockholmare genomförde en julklappsbytarbazar på Kulturhuset den 15 dec med fokus på leksaker. Ca 650 julklappar byttes under tre timmar. Budskapet som kommunicerades var att julklappar inte behöver vara nyproducerade utan att byte och återanvändning är klimatsmart. Klimatvågen och förvaltningens kemikalieexperter fanns på plats. Evenemanget genomfördes i samarbete med Kulturhuset och Retoy.

Klimatvågen fortsätter att vara mycket efterfrågad. Den har funnits med i bland annat följande sammanhang under hösten; Kulturfestivalen, Event Omställningsgatan, Norra Djurgårdsstadsdagen och Kista Bike Expo.

Utnämningen av årets miljöhjälte i Stockholm var planerad att genomföras i december 2012. Aktiviteten har flyttats fram till Världsmiljödagen 2013 av mediestrategiska skäl.

Klimatsmarta stockholmare har påbörjat planeringen inför nästa fördjupningskampanj som kommer att gå under temat Miljöeffektiva transporter och genomföras under hösten 2013 och våren 2014.

I december tilldelades projektledarna Emma Åberg och Jon Möller kommunikationsstabens utmärkelse "Ett guldkorn" för arbetet med Klimatsmarta stockholmare.

I samarbete med Stadsmuséet har ett antal stadsvandringar i Norra Djurgårdsstaden under rubriken "Från gasverk till miljöstadsdel" genomförts.

Förvaltningen har bistått SLK i omarbetningen av stadens nya webb med avseende på klimat- och energiinformation. Webbssidorna med information till stadens invånare om att Leva miljövänligt och om stadens klimat- och energiarbete har uppdaterats löpande med aktuell information. Under Stockholm växer har förvaltningen informerat om den hållbart växande staden. En ökande mängd frågor från allmänheten om stadens energi- och klimatarbete har besvarats. Klimathandboken "Klimatsmart i hemmet" har skickas ut kostnadsfritt till de stockholmare som beställer den via webben. Boken finns även som ljudbok på biblioteken.

Projektledningen av den regionala energi- och klimatrådgivningen sker enligt plan. Inom det regionala arbetet kan nämnas att en "klimatvåg" tagits fram till målgruppen bostadsrättsföreningar. Energi- och klimattips ges varannan vecka i Sveriges Radio P4 Stockholm. Vidare har ca 380 företag informerats om möjligheter till statligt bidrag för att kartlägga energianvändningen, varav ett sextiotal företag i Stockholm. Förvaltningen har byggt en ny webb (www.energiradgivningen.se) med intranät för det regionala arbetet. Till telefonrådgivningen som Huddinge kommun ansvarar för kommer årligen ca 2500 samtal varav ca hälften från stockholmare.

Lokalt har energi- och klimatrådgivningen informerat tillsynspersonal om verksamheten. Tillsynspersonal informerar i sin tur verksamhetsutövare, framförallt små företag och mindre fastighetsägare, om möjligheten att få en timmas fri energi- och klimatrådgivning på plats. Under året har rådgivning getts till ett sjuttioital bostadsrättsföreningar och företag, främst bostadsrättsföreningar.

Förvaltningen har bistått Klimatpakten, bl.a. med genomförandet av årets konferens och följt upp utfallet av företagens klimatarbete.

En viktig del i klimatkommunikationen sker inom projektet Hållbara Järva.

Aktiviteter:

- Bistå Stockholm Business Region AB med Klimatpakten. Utförd.
- Genomföra den årliga energidagen inom ramen för åtagandena i Covenant of Mayors. Utförd.
- Kommunicera klimatfrågan på temat "Vad gör Stockholm för att minska klimatpåverkan - vad kan man som stockholmare göra?" Utförd.
- Kommunicera stadens klimat- och energieffektiviseringsarbete på www.stockholm.se. Utförd.
- Projektleda den regionala energi- och klimatrådgivningen och ge rådgivning till invånare och verksamma inom staden. Utförd.

Delta i nationella och internationella nätverk för klimatarbete.

Förvaltningschefen representerade staden både på klimatkonferensen Rio +20 samt på ICLEI:s världskongress i Belo Horizonte som hölls i anslutning till Rio +20. Stockholm stad presenterades under april på ICLEI:s hemsida som "Member in the Spotlight for the month".

Förvaltningen har representerat staden i Eurocities miljöforums arbetsgrupp för luftkvalitet, klimat och energi. I Tilburg, NL, presenterades och diskuterades arbetet med Färdplan för ett fossilbränslefritt Stockholm 2050. I anslutning till arbetsgruppens möte i Prag, CZK, presenterades Stockholm - Europas första miljöhuvudstad på en nationell miljökonferens för kommuner och näringsliv. Under året har förvaltningen tillsammans med Internationella avdelningen på stadsledningskontoret besvarat och lämnat synpunkter på flera olika Eurocities dokument som blev städernas gemensamma synpunkter på förändringar av EU:s direktiv, policies och riktlinjer inom energi, klimat och luftkvalitet. Förvaltningen har lämnat intresseanmälan till Eurocities om att delta i ett EU-projekt kring framtagande och förankring av färdplaner för klimatneutrala/fossilbränslefria städer.

Stockholms stad m.fl. kommuner representerar Klimatkommunerna i Naturvårdsverkets arbete med framtagande av en nationell färdplan för ett Sverige utan klimatutsläpp 2050. Vid Klimatkommunernas uppvaktande av Thomas B Johansson, som är regeringens utredare av fossiloberoende fordonsflotta 2030, deltog förvaltningen och framförde stadens synpunkter.

Förvaltningen har gjort beräkningar och sammanställt information till flera internationella redovisningar och tävlingar om städernas energi- och klimatarbete, bland andra till OECD:s studie "Economics of green cities" och London School of Economics studie "Green growth in cities" samt WWF:s Earth Hour City Challenge. Förvaltningen tar löpande emot internationella grupper som vill lära mer om stadens energi- och klimatarbete.

Aktivitet:

- Delta i EUROCITIES, ICLEI och Klimatkommunernas nätverksarbete. Utförd.

NÄMNDMÅL:**1.3.10 Energieffektiviseringsmålet för Stockholms verksamheter ska uppnås**

Uppfylls helt

Att genom Energicentrum stödja stadens bolag och förvaltningar i genomförande av energieffektiviseringsåtgärder

Energicentrum har bistått förvaltningar och bolag med energi- och fastighetsteknisk expertkompetens i större projekt, bl.a. inom projektet Hållbara Järva och Norra Djurgårdsstaden. Koldioxidstyrning av ventilation har utprovats i en skola för att förbättra inomhusklimat och spara energi. Andra tekniska åtgärder är belysningsstyrning, LED-belysning, värmeåtervinning i ventilation och stöd vid solcellsinstallationer. Energicentrum har bl.a. bistått Stockholms Hamnar vid Sveriges största solcellsinstallation på Magasin 6 i Värtahamnen. Energicentrum har initierat medverkan i en EU ansökan för fastighetskontorets räkning och även finansierat och koordinerat framtagandet av en EU ansökan inom Smart Cities. Den senare ansökan fullföljdes inte p.g.a. att en partner valde att dra sig ur. Under våren anordnades ett energitekniskt seminarium för bostadsbolagen för att förankra stadens miljöprogram. Utbildning av driftpersonal har utvecklats till att omfatta även förvaltare och energicontrollers. En analys av fastighetsekonomi vid energieffektivisering av fyra svenska miljonprogramsområden har genomförts och avrapporterats på aprilnämnden. Potential och kostnader för ökad solelsproduktion i staden har analyserats och avrapporterats till nämnden i augusti, liksom drifterfarenheter från befintliga anläggningar för solelsproduktion. Kontakter har tagits med Fastighetsägarna i Stockholm med syfte att starta gemensamma energieffektiviseringsprojekt.

Aktiviteter:

- Bidra med stöd till genomförande av energieffektiviseringsåtgärder i stadens eget fastighetsbestånd. Utförd.
- Ge stöd till bolag och förvaltningar vid ansökningar om energieffektiviseringsbidrag där sådana möjligheter finns. Utförd
- Tillhandahålla information om energieffektiv teknik till stadens förvaltningar och bolag. Anordna seminarier och ge ut nyhetsblad. Utförd

- Utbilda driftpersonal och förvaltare i energieffektiviseringsmöjligheter i det egna fastighetsbeståndet. Utförd

Att genom Energicentrum följa upp stadens energianvändning

Data om energianvändning för 2011 hos alla bolag och förvaltningar har samlats in och analyseras av Energicentrum i syfte att följa upp stadens energianvändning.

Effekten av de stora investeringar som stadens fastighetsbolag genomför börjar synas i energistatistiken. I jämförelse med år 2010 har energianvändningen för både bostadsbolagen och lokalsektorn minskat med ca 4%.

Aktivitet:

- Följa upp energianvändningen i stadens fastighetsägande bolag och förvaltningar. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.11 Bidra till att staden uppnår mål och genomför åtgärder enligt Vattenprogrammet.

 Uppfylls delvis

Inleda arbetet med att ta fram en övergripande handlingsplan för att uppnå god ekologisk och kemisk status till 2021

Arbetet med att ta fram underlag till en handlingsplan för god ekologisk och kemisk status i alla sjöar och vattendrag har inletts under 2012. Arbetet samordnas med Länsstyrelsens pågående arbete med framtagande av underlag till nytt Åtgärdsprogram 2015 för Norra Östersjöns vattendistrikt.

Aktiviteter:

- Inleda arbetet med att ta fram en handlingsplan för god ekologisk och kemisk status i alla sjöar och vattendrag i staden till 2021. Utförd.
- Påbörja arbetet med en kommuntäckande markanvändningskartering som underlag för framtagande av handlingsplan. Avslutad. Aktiviteten är avslutad för förvaltningens del och markanvändningskarteringen kommer att hanteras inom ramen för Stockholm Vattens arbete med stadens dagvattenstrategi.

Påbörja arbetet med att ta fram en lokal handlingsplan för förbättrad vattenkvalitet i Bällstaån

Övervakningsprogrammet för Bällstaån har utarbetats och anmälts i MHN. Övervakningen har också inletts under 2012. Förstudien för handlingsplanen

och projektplanen för genomförandet av arbetet har påbörjat men inte färdigställts under året. Åtagandet behöver koordineras med länsstyrelsens framtagande av underlag för lokala åtgärdsprogram för vattenförekomster som beräknas pågå under 2013.

Aktiviteter:

- Ta fram underlag till en handlingsplan för god ekologisk och kemisk status i Bällstaån till 2021. Aktiviteten är vilande i avvaktan på underlag från länsstyrelsen och arbetet fortsätter under 2013.
- Utarbeta övervakningsprogram och genomföra övervakning. Utförd.
- Utveckla det pågående kommunövergripande samarbetet. Utförd.

Samordna, följa upp och kommunicera stadens arbete med Vattenprogrammet

Arbete med uppdatering av vatteninformationen på Miljöbarometern och stockholm.se sker kontinuerligt.

Revidering av stadens dagvattenstrategi är försenad då oenighet råder inom staden om ansvarsförhållanden samt dagvattnets föroreningsinnehåll och reningsbehov. Strategin förväntas slutföras 2013. Därmed har också revideringen av Vattenprogrammets övergripande mål behövt förskjutas då den är beroende av att ambitionsnivån i staden för hantering av dagvattnet klarläggs.

En lägesrapport till KF om vattenprogrammets genomförande påbörjades under hösten 2012, redovisas för MHN 1 kv 2013.

Aktiviteter:

- Projektleda och samordna Vattenprogrammet. Utförd.
- Revidera Vattenprogrammets övergripande mål enligt KF:s beslut. Uppdraget vilar i avvaktan på att arbetet med revideringen av stadens dagvattenstrategi kan slutföras.
- Slutföra revideringen av stadens dagvattenstrategi. Försening pga oenighet om ansvarsförhållanden och olika syn på dagvattnet som problem.
- Ta fram en lägesrapport till KF 2012 om vattenprogrammets genomförande. Förskjuten tidplan till 2013.

NÄMNDMÅL:

1.3.12 Miljökvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.

 Uppfylls helt

Sprida kunskap till boende och verksamma i Stockholm om möjligheter till förbättrad ljudkvalitet i Stockholm

Förvaltningen deltar löpande i utåtriktad informationsverksamhet samt utvecklingsarbete.

Begäran om uppgifter angående vidtagna bullerskyddsåtgärder 2011 samt för hela programperioden har skickats ut till berörda trafikhuvudmän. Arbetet med det nya åtgärdsprogrammet för perioden 2014-2018 har startat. En vidareutveckling är att kommande program innehåller fler konkreta och uppföljningsbara åtgärder, framförallt åtgärder vid källan.

Aktivitet:

- Delta i utvecklingsarbetet om buller för Stockholm samt medverka i seminarier och informationsinsatser om buller. Utförd.

Uppfylla förordningen om omgivningsbuller genom en ny bullerkartläggning

Projektet att slutföra uppdatering av bullerkartläggning pågår men har blivit försenat pga sen leverans från trafikkontoret. Kartering bedöms klar februari 2013.

Aktiviteter:

- Delta i nationell arbetsgrupp för genomförande av förordningen om omgivningsbuller. Utförd.
- Inleda arbetet med nytt åtgärdsprogram för omgivningsbuller. Utförd.
- Slutföra uppdateringen av strategisk bullerkartläggning enligt förordningen (SFS 2004:675) om omgivningsbuller. Försenad.

Öka kunskapen om effektiva åtgärder mot buller genom medverkan i internationella projekt och extern samverkan i övrigt

Båda EU-projekten Hosanna och Cityhush fortsätter enligt plan. Förvaltningens huvudsakliga arbetsinsats kommer att ske under hösten 2012 i Cityhush och våren 2013 för HOSANNA (projektavslut framflyttat till april 2013) då projekten ska utvärderas och avslutas. I december anordnas två seminariedagar i samarbete mellan de båda projekten.

För närvarande pågår inom Eurocities diskussioner främst kring kartläggning, EU-kraven om buller från fordon, tysta områden och samverkan med WG luft/klimat/energi.

Upplevelsestudie före och efter bullerskyddsåtgärder längs Nynäsvägen tillsammans med Stockholms Universitet pågår.

I ett samarbete mellan städerna Sthlm, Gbg, Malmö, Helsingborg pågår ett projekt om bostadsbyggande i hamnnära lägen med medel från Delegationen för hållbara städer och i nära samarbete med Konstfack och Tyréns angående akustisk design.

Förvaltningen deltar i den dialog som bedrivs bla via en särskild projektplats på internet. Dessutom direkt erfarenhetsutbyte med Gbg, Malmö m.fl. kommuner. I januari hölls ett möte i arbetsgruppen med särskilt tema kring inspiredirektivet.

Aktiviteter:

- Delta i EU-projekten Hosanna och Cityhush. Utförd.
- Delta i EURO CITIES arbetsgrupp för bullerfrågor. Utförd.
- Delta i samordningsgruppen för det regionala bullernätverket för Stockholm län. Utförd.
- Samverka med universitet och andra forskningsinstitutioner om buller. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.13 År 2015 ska 50 procent av nybilsförsäljningen i Stockholms län bestå av miljöbilar (gäller personbilar). Vidare ska 10 procent av nyregistrerade tunga fordon vara "miljölastbilsklassade". Försäljningen av förnybara bränslen ska uppgå till 16 procent i Stockholms län vid utgången av 2015.

 Uppfylls helt

Informera om miljöbilar och miljöbränslen

Viktiga sakfrågor i informationsinsatser är bil- och lastbilmodeller, tankmöjligheter, miljönytta och marknadsutveckling/statistik. I december kördes t ex kampanjen "tack för att du tankar etanol och fordonsgas" (www.stockholm.se/tanka) på busskurer i stan.

Huvudsakliga kanaler har under perioden varit www.stockholm.se/miljobilar, nyhetsbrevet Miljöbilar i Stockholm, www.miljofordon.se, samt medverkan på ett fyrtiotal seminarier och konferenser i Sverige och utomlands.

Informationsspridning har också skett genom projektspecifika kanaler.

Miljöförvaltningen leder arbetet med www.miljofordon.se (vilket är ett samarbete med Malmö Stad) och under perioden har sajten utvecklats för att

under hösten 2012 även inkludera äldre bilmodeller, fler sökmöjligheter och nya kalkyler.

En film om Stockholms miljöbilssatsningar producerades under perioden (inom ramen för EU-projektet Catalyst). Filmen hittas på youtube, sökord: stockholm+clean vehicles.

Aktivitet:

- Producera och sprida information i en rad kanaler som exempelvis www.miljofordon.se, nyhetsbrevet "Miljöbilar i Stockholm", faktablad samt informationsinsatser direkt knutna till olika projekt. Utförd.

Samarbeta med andra aktörer om miljöfordon och förnybara drivmedel

Miljöförvaltningen har deltagit i framtagandet av stadens handlingsplan för ökad matavfallsinsamling för ökad tillgång på biogas. Biogasarbetet har även inkluderat att arrangera ett frukostseminarium om tjänstebilar, taxi och fordonsflottor i samarbete med Energigas Sverige.

Totalt har cirka 250 fordon avropats under första året från den nationella elbilsupphandlingen.

CleanTruck fortlöper och drygt 40 lastbilar har beställts. För att öka antalet beställda lastbilar har projektet intensifierat uppvaktandet av tänkbara beställare och leverantörer samt sett till att det nu blir möjligt även för leasingupplägg med EU-stöd. En ansökan om förlängd tidsplan har sänts till EU.

Staden ingår i SKL Kommentus Inköpscentrals drivmedelupphandling, som har hållbarhetskrav i enlighet med rekommendationer från Miljöstyrningsrådet. Miljöförvaltningen har givit inköpscentralen stöd för att följa upp kraven gentemot utvalda leverantörer. Utfallet har varit positivt.

Aktivitet:

- Biogassamarbete med branschen för att öka tillgången på biogas i Stockholmsregionen. Samverka med trafikkontoret för ökad matavfallsinsamling. Utförd.
- Följa och utvärdera försäljning och användning av fordonen inom den nationella elbilsupphandlingen. Utförd.
- Genomföra projektet CleanTruck. Utförd.
- Medverka i genomförandet av stadens antagna biogasstrategi och elbilsstrategi. Utförd.
- Vara behjälplig och verka för att krav avseende miljöfordon och förnybara drivmedel tillämpas i samband med relevanta upphandlingar. Utförd.

Verka för en gemensam svensk miljöbilspolitik

Miljöförvaltningen har samverkat med Miljöstyrningsrådets vid uppdatering av miljökrav på drivmedel samt deltagit i rådets utvecklingsarbete för att ställa miljökrav vid upphandling av persontransporter.

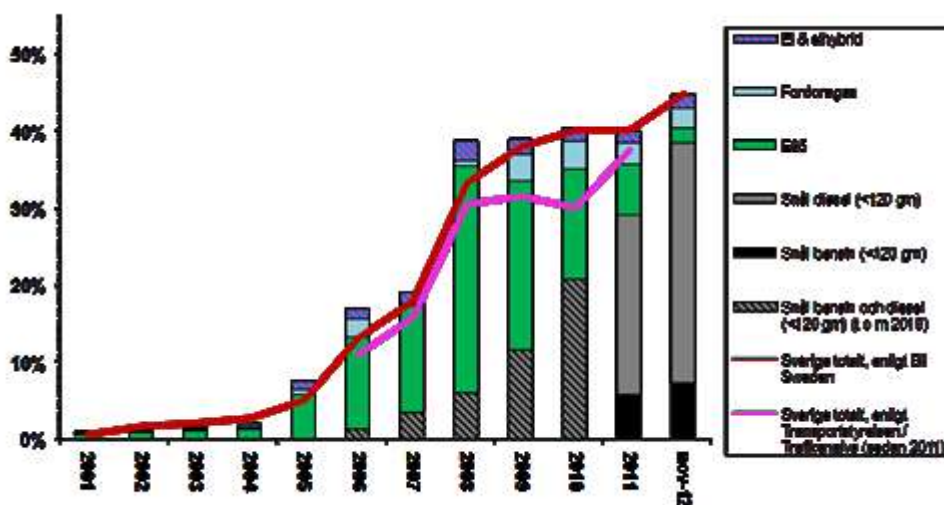
MHN har godkänt MFs lägesrapport avseende stadens elbilsarbete, där det föreslås att staden fortsatt verkar för incitament för supermiljöbilar. Dnr 2009-4321-211. Se även 1.3.15.

Aktivitet:

- Delta i Miljöstyrningsrådets arbete om uppdatering av miljökrav inom områdena resor, fordon och drivmedel. Informera om miljöbilar och miljöbränslen. Utförd.
- Verka för incitament och förmåner som gynnar (eller undanröjer missgynnande av) supermiljöbilar och miljöbränslen. Utförd.

Utveckling av miljöbilsförsäljningen

Diagrammet nedan visar att miljöbilarnas andel av försäljningen av nya bilar i länet (staplarna) och i riket (linjerna) tog ett stort kliv mellan åren 2007 och 2008 för att sedan ligga relativt konstant runt 40 % under de följande fyra åren. Under år 2012 (perioden januari-november) har andelen åter ökat och närmar sig 47 % i Stockholms län. Målsättningen har varit att nå 50 % år 2014. Inför år 2013 kommer miljöbilsdefinitionen att ändras på ett sätt som skärper kraven, varför målet för nybilsförsäljning av miljöbilar år 2014 har reviderats inför nästa år. Trenden har under senare år varit att andelen snåla bensin- och dieslbilar ökar, medan andelen etanolbilar minskar. Observera att snåla bensin- och dieslbilar redovisas tillsammans till och med 2010 men separat för 2011.

NÄMNDMÅL:

1.3.14 MHN stödjer aktivt förvaltningar och bolag i deras arbete för att till 2015: Uppnå/Bibehålla 100 % miljöbilar i stadens flotta Tillse att 100 % av alla nya bilar som köps in till staden är miljöbilar. Stadens biodrivmedels och elbilar ska till 85 % tankas/laddas med miljöbränsle.

Uppfylls helt

Bistå förvaltningar och bolag med metodstöd vid rapporteringen av fordonsinnehav och bränsleanvändning

Miljöbilar i Stockholm har med hjälp från förvaltningar och bolag sammanställt statistik för Stadens egen bilflotta 2 ggr per år, senast i oktober. 98 % av flottan utgörs av miljöbilar enligt den miljöbilsdefinition som rådde vid tiden för fordonets inköp.

Aktiviteter:

- Statistisk uppföljning av stadens fordonsflotta. Utförd.

Erbjuda förvaltningar och bolag information kring miljöbilar och förnybara drivmedel

Rådgivning har skett löpande under perioden, både per telefon och vid personliga besök, och ofta med hjälp av underlag från miljöfordon.se. Fordonsavtalet som gäller löper t.o.m. 2012, därefter förväntas rådgivningsbehovet öka något, på grund av förnyade upphandlingsregler.

I maj arrangerades ett frukostseminarium tillsammans med serviceförvaltningen. Det riktar sig mot fordonsansvariga inom staden.

I maj antog Miljöförvaltningen ny policy för miljöanpassade resor.

Aktiviteter:

- Arrangera seminarier för fordonsansvariga. Utförd.
- Bistå förvaltningar och bolag med reseråd. Utförd.
- Bistå upphandlingsansvariga i staden med fakta om miljöbilar och miljöbränslen. Utförd.
- Ge faktaunderlag om var information kring bränsleanvändning och fordonsinnehav kan hämtas. Utförd.

Upphandling av miljöfordon

Miljöförvaltningen har tillsammans med serviceförvaltning och stadsledningskontor kartlagt behovet för stadens fordon, för att hitta former för kommande upphandling/fordonsavtal (såväl köp som leasing). Förvaltningar och bolag arbetar aktivt för stadens mål om 100 % miljöbilar. Detta har medfört att arbetet med utbytesplaner har övergått till en kontinuerlig dialog.

Under 2012 har merkostnadsersättning för 73 nya bilar till staden betalats ut. 22 av dessa har varit elfordon. Totalt finns nu 45 elfordon i Stockholms Stad.

Aktiviteter:

- Erbjudna hjälp vid framtagande av utbytesplaner. Utförd.
- Täcka merkostnad för miljöfordon – inklusive minst 20 eldrivna fordon. Utförd.
- Upphandling av elfordon i samarbete med Vattenfall. Utförd.
- Verka för minst 20 elbilar i stadens tjänst under år 2012. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.15 MHN ska verka för en skärpt nationell miljöbilsdefinition

 Uppfylls helt

Verka för skärpt miljöbilsdefinition för personbilar samt för införande av miljöbilsdefinition för tunga fordon

Miljöförvaltningen tog under våren fram en miljölastbilsdefinition som antogs av MHN maj 2012 (Dnr 2008-13575-206). En förklarande text om hur definitionen ska tolkas och användas finns på intranätet.

Förslag till ny miljöbilsdefinition presenterades för och antogs av MHN i oktober 2012. Ärendet är på väg till KF för antagande.

Aktiviteter:

- Verka för en skärpt miljöbilsdefinition. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.3.16 MHN ska aktivt samarbeta med andra städer och aktörer i Europa för att stimulera utbudet av miljöfordon och miljöbränslen för stadens medborgare.

 Uppfylls helt

Genomförande av EU-projekt

Ansökningar om nya projekt:

- Smart Cities för energieffektiviseringsåtgärder i flerfamiljshus har hamnat på reservlistan. Slutligt besked väntas under våren 2013.
- Fr-EVUE (Smart citylogistik med elfordon) tillsammans med exploateringskontoret, trafikverket region Stockholm, Fortum m.fl. EU:s sjunde ramprogram. Projektet är beviljat och påbörjas 2013.

EU-projekten CITY HUSH, SAFE, EVUE och Catalist har slutförts under året. CleanTruck genomförs enligt plan. Clean Fleets om upphandling av miljöfordon har beviljats medel och startade i september.

EU-projekten BEST, Biogasmax och Catalist har nyligen reviderats på uppdrag av EU-kommissionen. Revisorerna ansåg att timpriser var för höga, att utlandsmoms hade redovisats i strid med EU:s regler, samt anmärkte på den modell som används för att redovisa utbetalning av merkostnad för fordon inom Biogasmax. Dessa anmärkningar medför en risk att staden kan tvingas återbetala upp till tre miljoner kronor. Kommissionen har fortfarande inte tagit beslut i frågan.

Under året har presentationer hållits på ca 40 nationella och internationella konferenser.

Aktiviteter:

- Delta i minst en ny projektansökan under 2012. Utförd.
- Genomföra projekten Catalist, EVUE, SAFE, CityHush och Clean Truck. Utförd.
- Hålla presentationer på nationella och internationella konferenser. Utförd.
- Samverka kring miljömärkning, miljönyttbedömningar och harmonisering av miljöbilsdefinitioner och andra styrmedel på nationellt och internationellt plan. Utförd.
- Ta emot studiebesök. Utförd.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.4 Det ska byggas många bostäder i Stockholm

 Uppfylls helt

Nämnden bidrar till målet genom sin expertkompetens inom miljö- och hälsoområdet. Under året har nämnden tagit fram förslag i VP 2013 för insatser som kan bidra till att snabbare arbeta av plankön för en effektivare produktion av bostäder.

NÄMNDMÅL:**1.4.1 MHN ska medverka i arbetet med de tre av Kf beslutade miljöprofilområdena; Norra Djurgårdsstaden, NV Liljeholmen och miljonprogrammet**

Uppfylls helt

MHN ska bidra med expertkompetens i arbetet med miljöprofilområden

En första avstämning och uppföljning samt avrapportering av NDS till nämnderna planeras till halvårsskiftet 2013.

För Norra Djurgårdsstaden ingår förvaltningschef i styrgrupp. Vidare deltar förvaltningen i fokusgrupperna livsstil, kretslopp, byggnader och klimatanpassning (ordförande). Förvaltningen deltar även i grupperna energi (ordförande) och transporter. Som ordförande för två av fokusgrupperna ingår förvaltningen även i den grupp med miljösamordnare och fokusgruppernas ordförande som träffas för att stämma av gemensamma frågor och överlappningar/ev målkonflikter mellan frågor.

Förvaltningen har kontinuerliga genomgångar av planarbetet för att föra över erfarenheter mellan olika projekt. Erfarenheter från arbetet med Grönnytefaktorn har förts över till Årstafältet.

Förvaltningen har beviljats 4.784.000 kr i bidrag av Vinnova för att driva projektet Urbana ekosystemtjänster under projektperioden 1 augusti 2012—20 september 2014. Syfte är att skapa konkreta lösningar för att arbeta med ekosystemtjänster i urban miljö. Projektet består av fyra workpackage; 1. Verktyg/modeller, 2. Kvantifiering, 3. Byggteknik, 4.

Synliggörande/kommunikation. Projektet görs i en konstellation med 10 projektpartners. Delprojektledare är Stockholms stad, U&We och SP.

Miljöförvaltningen är projektägare och projektledare. Under hösten och vintern 2012 har projektet startat upp och avtal har skrivits med projektpartners.

Projektet har även utarbetat en detaljerad projektplan och tagit fram områden för fallstudier där Norra Djurgårdsstaden samt Järva kan ingå, vilka verktyg som ska tas fram och vilka ekosystemtjänster projektet ska fokusera på.

Projektet har även presenterats vid externa och interna konferenser och workshops.

Aktiviteter:

- Delta i utpekade fokusgrupper samt i miljöprofilgrupp i NDS. Utförd.
- Erfarenheter från miljöprofilområdena förs över till den ordinarie planeringsprocessen. Utförd.

Vara projektledare för "Hållbara Järva"

Projektet Hållbara Järva, som förvaltningen driver tillsammans med bla Svenska Bostäder och med stöd från delegationen för hållbara städer, har

redovisat vissa förändringar mot projektplanen. Det planerade vindkraftverket på 2 MW kommer inte att uppföras men projektet har fått besked från Boverket att de godkänner istället en omfattande solcellssatsning. Svenska Bostäder, Stockholmshem, Familjebostäder och fastighetskontoret kommer att tillsammans installera cirka 10.000 m² solceller på olika fastigheter i Järva. Till satsningen hör uppmätning och visualisering av energiproduktionen.

Ombyggnader och inflyttning i husen sker enligt plan. Under 2012 har Sibeliusgåengegn 2, Gärdebyplan och Trondheimsgatan 28 renoverats och hyresgästerna har flyttat in. Renoveringen av Västerbybacke och Sibeliusgången 4 har påbörjats. Utveckling av ny prefab teknik samt vacuumisolering pågår och kommer att prövas i kvarteret Trondheim 6.

Mätningar på Trondheimsgatan 28 visar på att energiförbrukningen är högre än planerat men att den sjunker, främst varmvattenanvändningen.

De renoverade husen i Rinkeby och Akalla har invigts och alla Svenska bostäders hyresgäster i området bjöds in och fick information om energi, avfall och vatten, samt se två visningslägenheter.

Den nya miljöstationen med tvättstuga och samlingslokal på Gärdebyplan invigdes med fördjupad information om energi, avfall och vatten.

I oktober anordnade förvaltningen tillsammans med Sweden Green Building Council, Delegationen för Hållbara städer och Energimyndigheten en tvådagars internationell konferens, Building Sustainability Sweden 2012, på Kistamässan med nära 400 deltagare. Föreläsare från bl a Toronto, Hamburg och London medverkade. Förutom föreläsningar fanns workshops och studiebesök med i programmet.

Hållbara Järva deltog i Arena hållbar stad – Delegationen för hållbara städers avslutningskonferens. Förvaltningen deltog i Green Build Expo i San Fransisco och presenterade bl.a. tillsammans med projektledaren från Rosengård och VD för byggtjänst hur staden arbetar med sociala frågor i projekten.

Hållbara Järva har under året haft ett antal studiebesök från olika delar av världen.

En utställning om projektet med en film som visar hur Hållbara Järva arbetar med energieffektivisering vid ombyggnader har tagits fram. Filmen kan visas separat och används vid konferenser och studiebesök.

Ett studiematerial om kulturstigen Tidens väg på Järvafältet har tagits fram och intresset från skolor har varit stort. En lärarutbildning har hållits, fler planeras till våren 2013.

Lekopricksaffären för förskolor och lågstadiet har ambulerat på framför allt förskolor. Den har även använts på Norra Djurgårdsdagar samt vid Folkfesten för klimatet. Gymnasieskolan Ross Tensta har haft en inspirationsdag anordnad

av miljöförvaltningen i fördjupningskampanjen klimatsmart kompetens och gröna jobb.

Arbetet med att ta fram en handbok har påbörjats.

En plan för cykelställ och skyltning i Järva har tagits fram under året och de kommer att installeras nästa år. Arbetet med att förbättra cykelvägnätet i Järva pågår; ny Y1 beläggning på cykelvägarna på Järvafältet, breddning av Ärvingevägen, nya länkar på Tenstavägen, Hanstavägen, längs Kymlingelänken och Akallavägen.

I maj och september genomfördes cykelskola för vuxna.

Stockholms stad deltog på Bike Expo på Kistamässan med information om nya cykelplanen, Järvas cykelsatsningar, Klimatvågen m.m. Stadens monter var välbesökt och intresset för nya cykelplanen mycket stort. Per Ankersjö invigde och det var åtta föreläsningar om cykling. Ca 6000 personer besökte mässan.

Aktiviteter

- Genomföra åtgärder enligt projektmål för ”Hållbara Järva”. Utförd.

NÄMNDMÅL:

1.4.2 MHN ska stödja SBN, Expl.N. och TRN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad

Uppfylls helt

Bevaka att miljö- och hälsofrågor uppmärksammas och integreras inom den

fysiska planeringen, med särskilt fokus på tyngdpunkter som utpekats i översiktsplanen.

Förvaltningen arbetar uppströms i plan- och exploateringsarbetets tidiga skede genom att delta i planarbetet, samt upprätta underlag för miljö- och hälsofrågor. Förvaltningen yttrar sig på delegation från nämnden också över samtliga planremisser som stadsbyggnadskontoret tar fram. Under 2012 har förvaltningen upprättat drygt 70 underlag för bedömning av miljö- och hälsofrågor, samt tagit fram drygt 70 yttranden över planremisser.

Mycket tid har lagts på deltagande i arbetet med större exploateringsområden som Norra Djurgårdsstaden, Årstafältet, Albano, Brommaplan, Farsta och Bandhagen. Förvaltningen har också deltagit i arbete inom staden där planeringsunderlag för bland annat klimatanpassning och parkfrågor och Arkitektur Stockholm tas fram.

Förvaltningen uppdaterar årligen publikationen ”Hjälpredda för miljöfrågor i stadens planering”, som är framtagen bland annat som ett stöd för SBKs,

Explos och TKs handläggare. Förvaltningen erbjuder också årligen en träff för nyanställda på SBK, där utbildning ges om innehållet i Hjälpredan.

Aktiviteter:

- Arbeta i plan- och exploateringsarbetets tidiga skede genom att delta i planarbetet och upprätta mkb-underlag. Utförd.
- Bereda planremisser enligt fastställd rutin. Utförd.
- Genomföra aktiviteter enligt fastställd aktivitetsplan. Utförd.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.5 Framkomligheten i regionen ska öka

Uppfylls helt

Nämnden har deltagit i stadens arbete för en bättre framkomlighet, inte minst då genom att främja miljövänliga transportsätt.

NÄMNDMÅL:

1.5.1 MHN ska bidra till att framkomligheten ökar utifrån den täta stadens miljö- och hälsomässiga förutsättningar.

Uppfylls helt

Delta i samarbeten och bistå bl.a. TRN och Expl. med miljö- och hälsokompetens i arbetet med ökad framkomlighet.

Hållbara transporter och trafikens miljö- och hälsopåverkan bevakas i arbetet med fysisk planering i såväl tidiga skeden, i det sk uppströms arbetet, som i remisser. Exempelvis har förvaltningen drivit frågan om hållbara transporter inom planarbetet med Brommaplan (ny bussterminal, cykelparkering) och Slakthusområdet (där omgivande trafiknät nått kapacitetstak varför alternativ till biltransporter behöver utnyttjas).

Aktivitet:

- Samverka för att sprida kunskap om effektiva och hållbara transporter i täta städer. Utförd.

Främja framkomlighet för gång, cykel, och kollektivtrafik och andra miljövänliga transportsätt.

Förvaltningen har under perioden besvarat remiss om regional cykelplan.

Genom Hållbara Järva har medverkan skett i Trafikverkets arbete med att ta fram en regional cykelplan. Förvaltningen har även tagit initiativ till att staden

(SLK och Trafikkontoret) medverkade i Bike Expo dels genom en seminarierie och dels med en monter. Hållbara Järva presenterades både i seminarierien och i montern. Det var stort intresse för stadens arbete med cykelplanen och cirka 4000 besökte mässan.

Aktivitet:

- Bevaka att planområden lokaliseras vid goda kollektivtrafiklägen och försörjs med cykelvägar till viktiga målpunkter. Utförd.
- Genom projektet Hållbara Järva åtgärda cykelvägnätet i Järva samt arrangera cykelfrämjande aktiviteter årligen fram till och med 2014. Utförd.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholmarna ska vara trygga och nöjda med städning samt renhållning

Uppfylls helt

Nämndens roll vid olyckor och andra oönskade händelser gäller främst möjligheten att bistå med expertkompetens och att bidra med informationsverksamhet mot allmänhet och företag. Många av nämndens verksamhet har direkt koppling till frågor om trygghet. Inom området renhållning har nämnden under året gjort en större tillsynsinsats mot återvinningscentralerna som syftar till bättre renhållning och ordning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel identifierade sårbarheter som styrelse/nämnd avser att förebygga eller minimera under året	33 %	33 %	100 %	2012

Kommentar:

Vid RSA uppmärksammades att backup-funktionen hos Volvo IT borde undersökas för att säkra data och verksamhet. Närmare undersökning har gjorts under året vilket lett till att förvaltningen överväger att öka nivån på backupen som idag ligger på grundnivån 14 dagar.

Antal krisledningsövningar i nämnd/bolag på ledningsnivå	1 st	1 st	46 st	2012
--	------	------	-------	------

Kommentar:

Miljöförvaltningen genomförde en krisledningsövning i egen regi med viss medverkan av SLK. Scenario: förorening av mikrober i dricksvattnet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

NÄMNDMÅL:**1.7.1 Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa**

 Uppfylls helt

I risk- och sårbarhetsarbetet utgås från förvaltningens särskilda roll som expertorgan och att förvaltningen också har en viktig informativ roll. Det är relativt sällan det inträffar incidenter där förvaltningen bistår den övriga staden. Risk- och sårbarhetsbedömningar är dock hela tiden aktuella vid tillsyn av många objekt, t.ex. kemisk industri, oljehamnen m.fl. Livsmedelskontrollen har varit Räddningstjänsten behjälplig vid bränder i butiker och liknande där livsmedel har utsatts för rök eller kemikalier.

KF:S INRIKTNINGSMÅL 2:
2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Nämnden ger bl.a. via stadens webb-plats en mycket bra information vilket underlättar stockholmarnas val ang. miljö och hälsa. Utvecklingen av E-tjänsterna har bidragit till bättre service till allmänhet och företagare. Appen Upptäck Stockholm har nyligen uppmärksammats genom en utmärkelse och laddats ner av 90.000 användare. Inom personalområdet har nämnden fortsatt goda resultat vad gäller att vara en attraktiv arbetsgivare och ha en god arbetsmiljö.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
2.4 Stockholms stad som arbetsgivare ska erbjuda spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls helt

Medarbetarnas kompetens och engagemang är en förutsättning för att nå förvaltningens mål. Kompetensutveckling, ledarskap och arbetsmiljö är centrala områden för att ytterligare utveckla förvaltningen som arbetsgivare. Uppföljningsinstrument är bland annat medarbetarenkäten, avgångsenkäter, medarbetarsamtal. Miljöförvaltningen kommer med utgångspunkt i resultat från ovanstående mätningar att fortsätta arbetet för att vara en attraktiv arbetsplats och arbetsgivare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Aktivt Medskapandeindex	77	77	fastställs 2012	2012
Kommentar: Årsmål har inte beslutats om pga sena data från medarbetarenkäten men sätts lika med utfallet.				
 Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	75 %	2012
 Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	70 %	71 %	80 %	2012
 Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete	88 %	78 %	80 %	2012

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	2,6 %	2,8 %	4,5 %	VB 2012

NÄMNDMÅL:

2.4.1 Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling

 Uppfylls helt

Utvecklingsinsatserna har följt de planer som arbetats fram. Flera förvaltningsgemensamma utbildningar genomförs i ledarskap, ekonomi, juridik, kommunikation, IT och ärendehantering.

Ett sätt att säkerställa kompetensförsörjningen är att samarbeta med universitet och högskolor. Sedan lång tid tar förvaltningen emot praktikanter och studenter som genomför sina examensarbeten hos oss. Även i övrigt är samarbetet med universitet och högskolor omfattande

Arbetet med att säkerställa att miljöförvaltningen har en god arbetsmiljö är ständigt pågående. Arbetsmiljöfrågor lyfts vid de förvaltningsgemensamma introduktionerna för nya medarbetare och följs särskilt upp genom medarbetarenkäten, i medarbetarsamtalen, förvaltningsgruppen samt på arbetsplatsträffarna.

Årets medarbetarenkät är ny och har en annan utformning än tidigare år, i den gamla enkäten mätte man Nöjd- Medarbetar- Index (NMI) den nya medarbetarenkäten innehåller ett nytt index AMI- aktivt medskapande index, ett index som mäter medarbetarnas motivation. AMI består av tre delindex; motivation, ledarskap och styrning och ingår i en internationell mätning som ger möjlighet till jämförelser med andra kommuner. På miljöförvaltningen har 183 personer besvarat enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 89 %. AMI på förvaltningen ligger på 77 något lägre än staden i övrigt (79) motivation index ligger på 76 något lägre än staden i övrigt (80) ledarskaps index ligger på 77 samma nivå som staden i övrigt (77). Miljöförvaltningen hade fyra egna tillägsfrågor där det framkom att de allra flesta anser att det råder en god stämning på arbetsplatsen samt att anser att man själv bidrar i hög utsträckning till att ge sin chef stöd i arbetet att nå enhetens mål. Man anser också att chefen ger stöd vid hög arbetsbelastning. På frågan om man har tillräckligt med tid för att hinna med sina arbetsuppgifter var medelvärdet lägre än på de övriga frågorna. Förvaltningen kommer under 2013 att särskilt följa upp denna punkt.

Förvaltningens medarbetare är nöjda med möjligheten att påverka sin arbetstid och flexramarna.

Sjukfrånvaron hålls på en fortsatt låg nivå genom satsningar på hälsofrämjande aktiviteter och förvaltningen ska erbjuda ett generöst friskvårdsprogram. Alla chefer följer sjukfrånvaron på sina respektive enheter och avdelningar. Sjukfrånvaron på förvaltningen är förhållandevis låg, KF mål är 4,4 % och vid årets slut har miljöförvaltningen en sjukfrånvaro på 2,6 % per rullande 12 månader.

Under året har utveckling av förvaltningens chefer fortsatt genom erfarenhetsutbyte, utbildning, avstämning och dialog i gemensamma ledarfrågor. Chefsgruppen har haft regelbunden information/utbildning på chefsgruppsmöten. Chefer har deltagit i stadens utvecklingsgrupper och andra utvecklingsinsatser. Chefer har också utbildats i bl. a kommunikation och kompetens baserad rekrytering.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
 Andel medarbetare med individuella utvecklingsplaner.	100	100	VB 2012

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formulera individuella utvecklingsplaner för alla medarbetare	2012-01-01	2012-12-31	
 Utforma och genomföra utbildningsinsats för nya enhetschefer	2012-01-01	2012-12-31	

KF:S INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en hög prioritering av effektivitet och översyn av kostnader och intäkter för att få mycket verksamhet ut av sina resurser. Lösningar söks därför som bidrar till ökad kostnadseffektivitet.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

 Uppfylls helt

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett överskott om 0,6 mnkr. Överskottet beror främst på långdragna upphandlingar i projekt Utveckling av miljödatabas som medförde att 0,5 mnkr av de avsatta medlen om 2 mkr inte kunde förbrukas 2012. Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansöker om överföring av 0,5 mnkr eftersom kostnader för utveckling av miljödatabasen kommer att infalla 2013.

De ekonomiska risker som identifierades i VB 2011 kvarstår delvis 2012. EU-revisionen har anmärkningar på projekten BEST, Biogasmax och Catalist trots att stadens revisionskontor tidigare godkänt redovisningarna. Maximalt kan ett belopp om 3,0 mnkr behöva betalas tillbaka till EU. Däremot har risken för återbetalning av projektmedel för Hållbara Järva upphört då Boverket har accepterat alternativ energilösning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	99,25 %	100 %	100 %	VB 2012
Kommentar: Nämnden ansöker om budgetöverföring med 0,5 mnkr för projekt utveckling av databas för miljöinformation.				
 Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)	99,3 %	100 %	100 %	VB 2012
 Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)	100,25 %		+/- 1 %	2012

NÄMNDMÅL:**3.1.1 Bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad**

Uppfylls delvis

Minskningen av intäkterna från värmepumpsansökningarna resulterade i att självkostnadsfinansieringsgraden för miljöbalken minskade från 67 % till 63 %. Intäktsfinansieringsgraden inom livsmedelslagstiftningens område är fortfarande på stabilt hög nivå, 83,5 % 2012.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Miljö- och hälsoskyddsnämnden redovisar ett nettoutfall om 79,7 mnkr som jämfört med budget ger ett överskott om 0,6 mnkr. Överskottet beror främst på försening i upphandlingar i projektet för utveckling av miljödatabasen. Därför begär nämnden ombudgetering om 0,5 mnkr till 2013.

Kostnaderna var 4,0 mnkr lägre än budget (2,3 %) och intäkterna 3,4 mnkr lägre (3,5 %). Lägre intäkter beror på lägre intäkter från värmepumpsansökningar samt lägre intäkter från projekten, bl.a Hållbara Järva projekten, som också har haft lägre kostnader jämfört med budget. Avsättningen från 2011 upplöstes för att finansiera omstrukturering av personalstyrkan på avdelning Verksamhetsstöd. Ny avsättning har gjorts för att täcka risken för återbetalning av EU-medel för projekt BEST; Biogasmax och Catalist enligt EU-revisionsrapporten, trots att stadens revisionskontor tidigare godkänt redovisningarna av projekten. Beslut om återbetalningskrav från EU har överklagats av förvaltningen.

Intäkterna för tillsyn enligt miljöbalken uppgick till 36,4 mnkr och var 2,9 mnkr lägre än budget (7,4 %). För livsmedelskontrollen uppgick intäkterna till 35,7 mnkr och var 1,2 mnkr högre än budget (3,5 %) främst pga. fler 1-årig kontroller samt flera extraordinära kontroller. Den negativa budgetavvikelsen av intäkter från miljöbalkstillsynen berodde framförallt på vikande efterfrågan inom värmepumpar med 1,8 mnkr och strandbad samt på lägre intäkter från timdebiterad tillsyn eftersom bostadsärenden, som har en låg intäktsfinansieringsgrad, prioriterades i år. Kundförlusterna uppgick till 0,46 mnkr och var på samma nivå som förra året.

Nettoutfall för enheterna Miljöanalys och SLB-analys inkl. avskrivningar, var lägre än budget pga. redan nämnda förseningar i utveckling av miljödatabasen.

Avdelningen Verksamhetsstöd uppvisade ett överskott som beror på lägre personalkostnader samt lägre kostnader för konsult-, IT- och köpta tjänster. Förvaltningsledningen hade ett mindre underskott i förhållande till budget beroende på högre personalkostnader för nämnd och högre tryckerikostnader för nämndhandlingar.

De förvaltningsgemensamma kostnaderna var i nivå med budget.

Intäkterna för miljöbilsprojekten var 2,7 mnkr lägre än budgeterat och kostnaderna 1,3 mnkr lägre. Nettobudgetavvikelsen om 1,5 mnkr berodde på justering av projektens periodisering och färre utbetalda bilbidrag än budgeterat.

Kostnader och intäkter för utvecklande av e-tjänster påverkade omslutningen med 0,2 mnkr.

Nedanstående tabell beskriver förvaltningens intäcks- och kostnadsutveckling åren 2006-2012.

Miljöförvaltningens intäkter och kostnader 2006-2012 (mnkr)

Intäkter	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miljöbalkstillsyn	20,2	20,9	32,0	35,6	34,5	34,5	36,4
Livsmedelskontroll	19,3	21,7	26,3	31,0	31,1	31,8	35,7
Summa tillsyn	39,5	42,6	58,3	66,5	65,7	66,3	72,1
Uppdragsverksamhet/SLB	5,8	6,0	6,2	7,2	7,2	7,5	8,5
Bygglövsgranskning	0,3	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0
Miljöbilsprojekten	14,2	6,0	7,2	6,9	4,3	2,8	3,6
Kompetensfonden	10,9	-	-	-	-	-	-
Miljömiljarden	22,9	20,2	17,4	19,8	-	-	-
Övriga intäkter	2,8	3,1	5,3	7,6	14,2	13,2	9,0
Summa intäkter	96,4	78,1	94,8	108,1	91,4	90,0	93,1
Kostnader							
Personalkostnader	112,6	105,3	98,8	100,7	101,5	106,8	112,0
Konsult/köpta tjänster	39,5	26,8	26,8	32,4	18,4	20,5	17,8
Lokalkostnader	13,1	13,2	11,7	11,8	11,3	11,1	11,9
Övrigt	39,9	21,9	19,7	20,8	22,0	24,3	31,0*
Kostnader	205,1	167,2	157,0	165,6	153,1	162,7	172,8
Netto	108,7	89,1	62,1	57,5	61,8	72,8	79,7

- * Ökningen beror på flera utbetalda bilbidrag (2,5 mnkr), högre utbildnings-, rese-, samt informationskostnader (Våga Fråga).

Kostnads- och intäktsutvecklingen

Jämfört med prognos

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beräknade kostnaderna i första tertialrapporten till 174,1 mnkr, i andra till 176,0 mnkr inkl. ökad budget (2,0 mnkr). Resultatet i bokslutet blev 172,8 mnkr vilket ger 1,8 procents avvikelse från prognosen i andra tertialrapporten. Avvikelsen på 4,1 mnkr mellan andra tertialrapporten och bokslutet berodde på lägre kostnader än prognostiserat för avdelningen Hälsoskydd samt Plan och miljö, vars utfall präglas av projekten där kostnaderna är svåra att prognostisera. Avdelningen Verksamhetsstöd uppvisar därtill lägre kostnader i bokslutet än vad som prognostiserades i tertialrapport 2 framförallt pga av lägre personal-kostnader till följd av vakanser och föräldraledighet.

Intäkterna beräknades i första tertialrapporten till 96,2 mnkr, i andra till 96,1 mnkr. Resultatet i bokslutet blev 93,1 mnkr vilket innebar 3,1 procent skillnad från prognosen i andra tertialrapporten. Den negativa avvikelsen om 3,0 mnkr mellan andra tertialrapporten och bokslutet beror främst på lägre intäkter för den projektrelaterade verksamheten eftersom lägre kostnader inom projekten medför också lägre intäkter.

Jämfört med utfall 2011

Miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader år 2012 var 10,2 mnkr högre än år 2011. Intäkterna var år 2012 3,1 mnkr högre än år 2011. Miljö- och hälsoskyddsnämndens nettoutfall ökade år 2012 med 7,0 mnkr jämfört med föregående år från 72,8 mnkr till 79,8 mnkr. De högre kostnaderna under 2012 beror till stor del på tillfällig ökad budgettilldelning för uppdrag såsom information om kemikalier och utveckling av miljödatabasen.

Kostnaderna för tillsynen uppgick år 2012 till 100,6 mnkr vilket var 7,0 mnkr högre än år 2011 samtidigt som tillsynsintäkterna ökade med 3,7 mnkr, vilket helt förklaras av ökad omfattning av livsmedelskontrollen.

Kostnaderna för enheten för miljöanalys ökade år 2012 med 3,0 mnkr jämfört med föregående period vilket främst förklarades av ökade kostnader för konsult- och köpta tjänster i samband av utveckling av miljödatabasen. Intäkterna minskade med 0,4 mnkr vilket förklarades av minskade intäkter från badvattenprofiler samt projekten.

Jämfört med föregående år var kostnaderna för SLB-analys på samma nivå, vilket berodde på lägre kostnader för inköp av instrument samt högre konsultkostnader i SLB-projekt. Samtidigt ökade intäkterna med 1,0 mnkr vilket berodde på omslutningsförändringar för projekt (0,7 mnkr) och ökad försäljning (0,3 mnkr).

Miljöbilsprojekten ökade kostnaderna med 2,5 mnkr år 2012 berodde på ökade antal bilbidrag som utbetalades under året, både internt inom staden och till

externa partners. Detta är helt enligt den planerade utvecklingen inom projekten.

Personalkostnadsutvecklingen

Personalkostnaderna (lön och personalförsäkring) uppgick år 2012 till 112 mnkr och utgjorde 65 procent av Miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader. Jämfört med år 2011 innebar det en ökad kostnad med 5,2 mnkr. Ökningen berodde på löneökningar enligt avtal, personalomsättningen och ökad personalstyrka inom livsmedelskontrollen.

Analys av intäktsutvecklingen

Tabellen nedan visar utvecklingen av Miljöförvaltningens finansiering under de senaste sju åren. Under perioden 2006 till 2012 har skattemedlens andel av finansieringen minskat från 53 procent till 46 procent. Intäktsökningen för tillsynen har varit kraftig, 32,6 mnkr dvs. 82 procent.

Miljöförvaltningens intäkter 2006-2012 (mnkr)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miljöbalkstillsyn	20,2	20,9	32,0	35,6	34,5	34,5	36,4
Livsmedelskontroll	19,3	21,7	26,3	31,0	31,1	31,8	35,7
Summa tillsyn	39,5	42,6	58,3	66,5	65,7	66,3	72,1
Uppdragsverksamhet/SLB	5,8	6,0	6,2	7,2	7,2	7,5	8,5
Bygglövsgranskning	0,3	0,2	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0
Miljöbilsprojekten	14,2	6,0	7,2	6,9	4,3	2,8	3,6
Kompetensfonden	10,9	-	-	-	-	-	-
Miljömiljarden	22,9	20,2	17,4	19,8	-	-	-
Övriga intäkter	2,8	3,1	5,3	7,6	14,2	13,2	9,0
Summa intäkter	96,4	78,1	94,8	108,1	91,4	90,0	93,1
Budgettilldelning	108,7	89,1	62,1	57,5	61,8	72,8	79,7
Summa	205,1	167,2	157,0	165,6	153,2	162,8	172,8

Sedan 2006 har resurserna i form av årsarbetare inom tillsynen varit i stort sett konstant men det finns en viss ökning år 2012 beroende på förstärkning inom Livs och inom Miljöbalken. Antalet anställda inspektörer inom miljöbalkstillsynen var 63 personer och inom livsmedelskontrollen 52 personer.

Årsarbetare inom Miljöbalks- och Livsmedelstillsynen

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miljöbalkstillsyn	53,9	53,6	55,0	52,0	53	52	56,5
Livsmedel	42	38,4	38,5	39,0	39	40,5	44
Summa	95,9	92,0	93,5	91,0	92,0	92,5	100,5

Under perioden 2006 - 2012 har intäkterna per årsarbetare inom miljöbalken ökat med 0,27 mnkr (73 procent) och inom livsmedelstillsynen med 0,35 mnkr (76 procent). Minskningen för miljöbalken undr 2012, beror framför allt på, som tidigare nämnts, de minskade intäkterna för värmepumpsansökningar.

Intäkt per årsarbetare (mnkr)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Miljöbalkstillsyn	0,37	0,39	0,58	0,68	0,65	0,66	0,64
Livsmedel	0,46	0,57	0,68	0,79	0,80	0,79	0,81

Sammanställningarna nedan visar hur stor andel av tillsynen som finansieras med intäkter under den senaste sjuårsperioden. Under perioden som helhet har det skett en kraftig ökning, inom miljöbalken från 40 procent till 63 procent och inom livsmedelstillsynen från 47 procent till 84 procent. Att självfinansieringsgraden minskar något inom miljöbalksområdet mellan år 2010 och 2012 beror främst på kostnadsökningar samt lägre tillsynsintäkter än budgeterat, framförallt från timdebitering och vikande efterfrågan inom värmepumpar och strandbadsanalys. Den tillfälliga budgetförstärkningen (information om kemikalier mm enligt ovan) påvekar självfinansieringsgraden negativt eftersom den inte motsvaras av ökade intäkter.

**Självfinansieringsgrad inkl OH för miljöbalkstillsyn/livsmedelskontroll
2006 – B 2013**

Miljöbalkstillsyn (MB)									
<i>Hälsoskydd</i>	2006	2007	2008	2009	2010	2011	B2012	2012	B2013
Intäkter	n/a	n/a	18659	21582	20855	21864	24094	21501	24060
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	27438	29042	30725	33145	35580	35081	36544
Självfinansieringsgrad HS	n/a	n/a	68%	74%	68%	66%	68%	61%	66%
<i>Plan och Miljö</i>									
Intäkter	n/a	n/a	13947	14615	14269	14500	15227	14874	14859
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	22746	20682	20864	22046	23035	22661	23322
Självfinansieringsgrad PoM	n/a	n/a	61%	71%	68%	66%	66%	66%	64%
Självfinansieringsgrad MB	40%	43%	65%	73%	68%	66%	67%	63%	65%
<i>Livsmedelskontroll</i>									
Intäkter	n/a	n/a	25174	31063	31169	31888	34547	35714	36761
Kostnader inkl. OH	n/a	n/a	34952	37960	36676	37993	41817	42830	43710
Självfinansieringsgrad Livs	47%	63%	72%	82%	85%	84%	83%	83,5%	84%
MHN tillsyn	44%	52%	68%	77%	75%	73%	74%	72%	73%

Nedan presenteras budgetutfallet per avdelning och totalt för nämnden där de större avvikelserna har beskrivits ovan.

Budgetutfall per avdelning och totalt för MHN år 2012

	Budget 2012			Bokslut 2012			Avvikelse mot budget		
	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto	Kostnad	Intäkt	Netto
Nämnden	1,6	0,0	1,6	1,8	0,0	1,8	-0,2	0,0	-0,2
Förvaltningschef inkl. MSL	7,0	2,5	4,5	6,8	2,3	4,5	0,2	-0,2	0,0
Plan och Miljö	51,4	23,1	28,4	49,3	20,4	28,9	2,1	-2,7	-0,6
Varav Miljöbilsprojektet	16,1	6,3	9,9	13,8	3,6	10,2	2,3	-2,7	-0,3
Hälsoskydd	29,3	24,1	5,2	27,7	21,5	6,2	1,6	-2,6	-1,0
Livsmedelskontrollen	34,4	34,6	-0,1	35,5	35,7	-0,3	-1,0	1,1	0,1
Miljöanalys	13,1	0,0	13,1	12,2	0,1	12,1	0,9	0,1	1,0
SLB-analys	10,9	7,3	3,6	12,3	8,5	3,8	-1,3	1,2	-0,1
Verksamhetsstöd	16,9	0,0	16,9	15,7	0,2	15,5	1,2	0,2	1,4
Genemsamma kostnader	6,4	0,0	6,4	6,4	0,0	6,3	0,0	0,0	0,0
Summa kärnverksamhet	171,0	91,5	79,4	167,5	88,7	78,8	3,4	-2,8	0,6
Järva, e-tjänster, projekt energi och klimat	5,5	4,9	0,6	5,0	4,4	0,6	0,5	-0,5	0,0
Finansiella kostnader	0,3	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0
Summa MHN	176,8	96,5	80,0	172,8	93,1	79,7	4,0	-3,3	0,6 (1)

(1) Nämnden ansöker om överföring av 0,5 mkr till 2013 för utveckling av miljödatabasen. Den första fasen av projektet blev försenad pga. långdragna upphandlingar med specifika tekniska kraven.

Allmän ekonomisk utveckling

Nämnden går med ett litet överskott år 2012. Ekonomin har dock varit ansträngd vilket delvis beror på ett gradvis ökat kostnadsläge.

Miljöförvaltningen ligger långt fram i den tekniska utvecklingen, vilket inte bara ger ökad service utan även ökade kostnader för drift och underhåll av systemen. Till den ökade kostnaden bidrar också att förvaltningen har varit tvungen att finna en lösning som gör det möjligt att ha ett fungerande

verksamhetssystem (Ecos) trots den låga kapaciteten i nätverket till följd GS IT. För detta ändamål prövas en citrixlösning till en kostnad av 0,5 mnkr/år.

Miljöförvaltningen är till stor del beroende av anslag för sin finansiering även om den stor del finansieras genom tillsynsintäkter. Under de senaste åren har inte minst livsmedelskontrollen blivit mycket effektivare. Tex genomförs i genomsnitt 230 inspektioner per inspektör. Inom miljöbalkens områden är bilden mer komplex. Det är önskvärt att miljöbalkstillsynen anpassas efter de behov som finns på miljö och hälsoområdet men som inte alltid har så hög självfinansieringsgrad.

Nämnden har varit framgångsrik inom verksamhet som delvis finansieras av EU-projekt och stora externa medel har tillförts under årens lopp. EU-projekten medför däremot en stor risk eftersom återkrav av medel kan ske upp till 10 år efter avslutat projekt trots tidigare granskning av revisorer och beslut av kommissionen.

Analys av balansräkning

Enligt stadens anvisningar ska balansräkningen (se bilaga 1.2) för år 2012 kommenteras i jämförelse med balansräkningen år 2011:

- Kundfordringarna var 5,3 mnkr år 2012, dvs. 0,2 mnkr lägre än 2011.
- Fordringar mot staten och EU var 1,3 mnkr år 2012, dvs 0,4 mnkr lägre jämfört med år 2011. Detta beror på inbetalningar på avslutade EU projekt och mindre justering av fordringar enligt anmärkningar i EU-revisionsrapporten.
- Övriga kortsiktiga fordringar var 0,2 mnkr. Dvs de minskade med 1,5 mnkr vilket förklaras av lägre kostnader för utveckling av e-tjänster som nu är i slutfasen. Beloppet är godkänt av SLK.
- Förutbetalda kostnader, vilket främst består av hyra för första kvartalet år 2013, var 4,1 mnkr vilket är marginellt högre jämfört med år 2011.
- Upplupna intäkter år 2012 uppgick till 3,0 och var 1,4 mnkr högre än år 2011 beroende på sen slutfakturering av tillsynsavgifter för 2012.
- Leverantörsskulden uppgick till 9,4 mnkr och var 1,2 mnkr lägre år 2012 än år 2011 vilket förklaras av lägre antal fakturor i december 2012 jämfört med 2011.
- Övriga kortfristiga skulder var 57,0 mnkr dvs 8,5 mnkr högre år 2012 än 2011 beroende på att det innevarande år har inlutit förskott till förvaltningen för projekten som ännu inte har ianspråktagits.
- Förutbetalda intäkter uppgick till 0,2 vilket är 0,2 mnkr högre år 2012 än 2011 pga. fakturor som har skickas i december men tjänsterna inte har levererats som det var planerat (avdelning SLB).
- Avsättningarna om 2,0 mnkr år 2012 var 0,6 mnkr högre än föregående år beroende på återbetalningskravet från EU enligt revisionsrapporten. Förvaltningen har överklagat EU-beslutet eftersom tidigare redovisningar godkändes och granskades av stadens revisorer.

Ombudgeteringar

Ombudgetering begärs med 0,5 mnkr för ej förbrukade medel inom projektet "Databas för miljöinformation". Förseningar har uppstått pga av långdragna förhandlingar ang tekniska krav. Kostnaderna uppstår år 2013 eftersom utvecklingsarbetet blivit fördröjt.

KF:S MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Nämnden fortsätter sitt arbete med att effektivisera verksamheten. Arbetet med tillämpning av LEAN påbörjats och används för en systematisk genomgång för förenkling och effektivisering av förvaltningens processer. Mycket arbete har utförts under året för att öka effektiviteten och kompetensen.

Arkivverksamheten effektiviseras t.ex. genom att införandet av e-arkiv fortsätter. Det har funnits en stor intern utbildningsverksamhet, främst då avseende juridik och kommunikation. Problem med låga hastigheter i nätverket och de problem det orsakar vid användning av Ecos avser förvaltningen att lösa genom att köra Ecos i citrixmiljö vilket hittills har givit lovande resultat. Genom internkontrollinsatser har tillsynen fått hjälp att identifiera nya verksamhetsutövare.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	16,95 %	19 %	minska	2012
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	0 st	0 st	tas fram av nämnden	2012

NÄMNDMÅL:

3.2.1 Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

 Uppfylls helt

Verksamhetsstöd

Avdelningen har påbörjat ett arbete med lean. En systematisk genomgång av förvaltningens processer pågår med målet att förenkla och säkerställa att

teknikens möjligheter utnyttjas maximalt. Arbetsmoment som inte tillför tillräcklig nytta elimineras.

Förutom bra administrativa processer krävs hög kunskapsnivå för att åstadkomma en effektiv verksamhet. Därför har ett stort antal utbildningar genomförts under året både för administratörer, chefer och handläggare.

Arkiv och registratur

Under 2012 har arbetat mycket med värdering av förvaltningens information resulterat i 7 gallringsutredningar varav 4 resulterat i gallringsbeslut hos Stockholms stadsarkiv (SSA). . Ca 190 hyllmeter handlingar har ordnats, förtecknats och levererats för långtidsförvaring hos Stockholms stadsarkiv.

Arbetet med införandet av e-arkiv fortsätter och digitaliseringen av bergvärmeärenden fram till 2009 är i stort sett klar. Hitintills har 11096 ärenden digitaliserats. Från Ecos har 26 arkivobjekt tagits ut i och levererats till SSA för att kontroll om arkivobjekten kan läsas in i e-arkivet. För att säkerställa att arkivobjekten som tas ut ur Ecos är korrekta och av bra kvalitet har arbetat mycket med rättningar i systemet/registervård fortsatt. Ca 2000 filer har exporterats ut ur systemet, konverterats och sedan lästs in igen.

Arbetet med processororienterad informationsredovisning fortsätter. Klassificeringsstrukturen är klar och har skickats till SSA för beslut. Hanteringsanvisningar och registreringsplan har påbörjats och ca 150 processer har identifierats.

Nya rutiner har upprättats när det gäller registrering i ärendehanteringssystemet för att säkerställa att ärenden registrerats rätt och på samma sätt. För att säkerställa att handläggarna gör rätt har 4 kurser registrering och arkivering ordnats och genomgångar gjorts på olika enhetsmöten och med avdelningarnas arkivombud.

Juridik

Under 2012 har flera kurser i juridik hållits inom ramen för tillsynsverksamheten. Syftet är att öka den grundläggande kompetensen hos handläggarna när det gäller förvaltningsrätt, miljörett och handläggningstekniska frågor. Kurserna syftar också till att fokusera på särskilda frågeställningar inom olika verksamhetsområden som är svårbedömda eller där rättsläget inte är helt klarlagt.

De kurser som har hållits inom ramen för juristfunktionens verksamhet under 2012 är bl.a. följande. ”Juridik vid handläggning av besvärliga bostadsärenden”, ”Verksamhetsutövarbegreppet enligt miljöbalken”, ”Att skriva förelägganden och förbud”, ”Offentlighet och sekretess”, ”Miljökvalitetsnormer”, ”Föredragningsteknik”, ”Delgivningslagen”, ”ärendets gång genom stadshuset”. Härutöver håller juristerna regelmässigt en grundläggande genomgång av förvaltningsrätt, offentlighet- och sekretess och allmänna handläggningstekniska frågor för nyanställda inspektörer. En särskilt

riktad utbildningsinsats inom förvaltningsrätt och offentlighet- och sekretess har genomförts för förvaltningens administratörer (sekreterargruppen). Föreläsningen om juridik vid handläggning av besvärliga bostadsärenden har även hållits vid samverkansmöte för länets hälsoskyddsinspektörer på Länsstyrelsen i Stockholms län. En särskilt riktad insats som påbörjades under 2011 är att juristerna deltar i hälsoskyddsavdelningens ärendemöten varje vecka.

Juristerna deltar ca två gånger per år i nätverkssammankomster med juristerna från Malmö, Helsingborg och Göteborg. Juristerna har bl.a. också deltagit vid miljörättsdagen 2012.

IT

Införandet av gemensam IT har inneburit en övergång till lägre hastigheter i förvaltningens huvudsystem Ecos som nästan alla anställda arbetar i dagligen. De låga hastigheterna innebär ett stressmoment för förvaltningens personal. Ett arbete har påbörjats för att göra det möjligt att köra Ecos i en så kallad Citrixmiljö för att om möjligt snabba upp svarstiderna. Inledande försök har verkat lovande.

Förvaltningens systemansvarige för Ecos har gjort ett stort arbete för utformningen av det nya Ecos i användarföreningen.

Under 2012 har en e-tjänst driftsatts, nämligen information om genomförda livsmedelsinspektioner. Tjänsten fick stor publicitet i riksmidier när den lanserades under våren med ett stort antal besökare som följd.

Ett försök med elektronisk ärendehantering för nämnden har genomförts 2012. Projektet ska utvärderas och beslut fattas om eventuell fortsättning 2013.

Kommunikation

Ett antal kurser har ordnats för att utveckla förvaltningens kommunikation. Tre språkseminarier i Klarspråk har hållits, ett för chefer och två för kommunikatörer och inspektörer. Två kurser om intranät och webb. En kurs i Photoshop, en mediekurs och en kurs i Power points har hållits.

Förvaltningen har börjat framställa ett nyhetsbrev som ges ut ca en gång i månaden och tagit fram en ny taxebroschyr. Ett omfattande arbete har påbörjats med att bygga upp nya sidor på stockholm.se om stadens naturreservat. Nya texter tas fram och nya fotografier har tagits.

Ekonomi

En internkontrollrapport om identifiering av verksamhetsutövare har bidragit till att ett antal nya verksamhetsutövare har identifierats. Ekonomifunktionens arbete har till stor del präglats av stadens gemensamma arbete inom ekonomiområdet varav främst ska nämnas framtagandet av en ny kodplan och deltagandet i projekt Sune (upphandling av nytt ekonomisystem). Ett flertal

rutiner har setts över och utbildning i ekonomiadministration har anordnats för förvaltningens anställda. bl.a. har utbildningar anordnats;

kontering inkl representation/moms och leasing, särskilda utbildningar för chefer i ekonomistyrning, introduktionskurs för nya medarbetare mm.

Ett viktigt arbete är framtagandet av en ny integration mellan Ecos och Agresso som ska medföra att faktureringen ska fungera enklare och därigenom bli mindre såbar. Ekonomifunktionen deltar alltid vid taxeöversynen, så också under 2012.

Nätverkskontakter som ekonomifunktionen har deltagit i är budget och controllernätverket för de tekniska förvaltningarna och samarbete med Malmö/Göteborg. Särskilda insatser har gjorts avseende nyckeltalssamarbetet inom MSL där genomgång av definitioner och analyser gjorts av nyckeltalen för tillsynen.

Synpunkter och klagomål

Nämnden har under året hanterat tre så kallade serviceanmärkingar som samtliga avser tillvägagångssättet och bedömningar vid handläggningen av aktuella ärenden men även vissa serviceaspekter. Två av ärendena pågick fortfarande vid årsskiftet medan ett hade avgjorts och ledde att synpunkter hörsammades och att den berörda verksamhetsutövaren inbjöds att medverka i en konstruktiv dialog.

Övrigt

Nämndbeslut, ärendebalans och överklaganden

Nämnden har sammanträtt 11 gånger under året och behandlat 193 ärenden. Tabellen nedan visar ärendestatistiken för de senaste 10 åren vilka då inkluderar alla de ärenden där miljöförvaltningen har delegation. Ärendebalansen kan utläsas genom att jämföra antalet nya och avslutade ärenden inom samma år. Minst lika många ärenden som inkommer måste avslutas inom samma period för att obalans inte ska uppstå. För 2012 ligger balansen på 100 %, en idealisk nivå. År 2012 upprättades 17384 ärenden vilket är 4472 färre än 2011 och förklaras av att alla livsmedelsanläggningar omklassades 2011. Av ärendena som avsåg tillsyn inkom 1735 via e-tjänsterna vilket är 577 färre än 2011. Ungefär hälften av minskningen beror på färre ansökningar om tillstånd för bergvärme. 6729 ärenden är öppna vilket är 361 fler än vid förra årsskiftet. 17439 ärenden avslutades vilket är 4155 färre än 2011 vilket förklaras av alla extra omklassningsärenden som upprättades och avslutades under 2011.

Period	Nya ärenden	Avslutade ärenden	Öppna ärenden (1)
2002	6454	3656	6489
2003	5749	7021	5219
2004	7061	5992	6290
2005	7260	7514	6039
2006	8466	8275	6393
2007	8436	8393	6127
2008	12537	11680	7525
2009	14 756	18 737	6 174
2010	15 129	15 474	6 029
2011	21856	21594	6368
2012	17384	17439	6729

Not 1. Öppna ärenden avser läget vid årets slut. Antalet öppna ärenden vid årsskiftet är en ögonblicksbild. Denna siffra kan variera kraftigt under året. En jämförelse av antalet öppna ärenden ett antal olika datum under 2012 visar en stor variation, se tabell nedan. Siffrorna tyder på att antalet ärenden som avslutas ökar mot årets slut. Exempelvis var skillnaden i antalet öppna ärenden nästan tusen färre i slutet av december än i början av december 2012. Man kan förmoda att det delvis handlar om att ärenden som i praktiken varit avslutade en tid tillbaka inte registrerades som avslutade i systemet förrän senare. Öppna ärenden är alltså en ögonblicksbild en viss dag och antalet kan snabbt förändras på kort tid. Men antalet bör ligga närmast sanningen dagarna runt årsskiftet.

Det har under året kommit in 169 avgöranden från överinstanser avseende överklagade beslut från miljö- och hälsoskyddsnämnden. Många av dessa avgöranden härrör från beslut som överklagats före år 2012. Nämndens beslut har fastställts i 128 fall, vilket utgör 75,6 procent av inkomna avgöranden. Motsvarande siffra för 2011 var 81,6 procent. Nämndens beslut har under 2012 ändrats/upphävts helt i 22 fall och delvis i 13 fall, vilket utgör 13 respektive 7,7 procent av avgörandena. För 2011 var motsvarande utfall 11,6 respektive 5,7 procent. 6 av avgörandena utgörs av frågor om prövningstillstånd (PT). I 5 av dessa fall har Mark- och miljööverdomstolen inte lämnat prövningstillstånd, vilket innebär att nämndens beslut har stått sig genom instanserna och vunnit laga kraft. I det sjätte fallet meddelades inte heller PT, men i det fallet var det nämnden som överklagat en dom som gått nämnden emot.

Sammantaget anser förvaltningen att utfallet av överinstansernas avgöranden är ett positivt kvitto för nämndens tillsynsverksamhet även om det procentuella utfallet är något sämre för 2012 än för 2011. Siffrorna ska ses i ljuset av mängden

meddelade beslut under ett års tid. Av alla dessa beslut har endast 35 stycken ändrats helt eller delvis. Utav dessa ändrade beslut är några överklagade av nämnden och ligger för avgörande i nästa överinstans. Dessa är därmed inte slutligt avgjorda. Vad som inte framgår av statistiken är hur olika rättsfrågor som under året drivits av nämnden i överinstanserna har bedömts. Ett viktigt sådant avgörande meddelades i början av 2012 av mark- och miljööverdomstolen (Möd Den fråga som nämnden hade drivit i detta ärende rörde nämndens rätt att bedriva tillsyn enligt 2 kap 5 § miljöbalken. Mark- och miljööverdomstolen delade nämndens bedömning i denna del.

Beslut från överinstanser avseende överklagade beslut år 2012					
Instans	Totalt antal	Varav MHN:s beslut fastställts	Varav MHN:s beslut delvis ändrats	Varav MHN:s beslut ändrats helt	Fråga om prövningstillstånd
Miljööverdomstolen	7		1		6
Miljödomstolen	51	40	2	9	
Kammarrätten	1	1			
Förvaltningsrätten	6	4	1	1	
Länsstyrelsen	104	83	9	12	
Totalt	169	128	13	22	6

Statusen för projekt med särskild finansiering

Hållbara Järva

Projekt Hållbara Järva finansieras med statliga bidrag från delegationen för hållbara städer, pågår 2010 – 2014 och projektleds av miljöförvaltningen. För beskrivning av verksamheten under 2011 se nämndmål 1.4.1.

Care of city – Ekosystemtjänster. Vinnova-projekt

Projektet startades under augusti 2012 och pågår i två år. För beskrivning av projektet se VB.

Energi- och klimatrådgivning - Regionalt samarbete

Det regionala samarbetet finansieras av länets samtliga kommuner samt Håbo kommun genom att varje kommun avsätter en del av det statliga bidraget. Fyra värdkommuner delar på det gemensamma operativa arbetet som består av telefonrådgivning, drift och utveckling av webb (www.energiradgivningen.se) och intranät för rådgivarna, framtagande och utveckling av gemensamt material, deltagande på mässor och stöd till genomförande av gemensamma projekt. Förvaltningen utgör huvudprojektledare med ansvar för drift och utveckling av webb/intranät samt för administration av gemensamma projektmedel. Huddinge

ansvarar för telefonrådgivning. Botkyrka och Vaxholm är biträdande projektledare. För beskrivning av verksamheten se även nämndmål 1.3.9.

Cityhush

Akronymen står för ”Acoustically Green Road Vehicles and City Areas”. Det är ett eu-finansierat projekt inom sjunde ramprogrammet. Syftet var att ta fram fler och utvecklade metoder att hantera buller från i första hand vägtrafik. En metod är skapandet av tysta områden, där endast fordon med goda bulleregenskaper får färdas. Olika typer av vägbeläggningar och åtgärder på fordon har ingått.

Projektet har nu pågått i tre år. Projektet har förmedlat sina slutsatser i ett flertal workshops internationellt och även i Stockholm i december. Ett 50-tal internationella och nationella deltagare deltog i workshopen. Stockholm har huvudsakligen arbetat med frågan om buller från miljöbilar vilket kan appliceras på miljöbilar i allmänhet och på de krav som ska ställas på de fordon som ska tillåtas trafikera de tysta områden som projektet arbetat med.

HOSANNA

“Holistic and sustainable abatement of noise by optimized combinations of natural and artificial means”. Även detta är ett EU-finansierat projekt inom sjunde ramprogrammet. Projektet koordineras av Chalmers och fokuserar på bulleråtgärder längs ljudets utbredningsväg i utomhusmiljön, som är svårare att bullerskydda än inomhusmiljön. De naturliga åtgärderna handlar om att skapa gröna ytor på byggnader, bullerskärmar och grönytor i stadsmiljön. Detta ska kombineras med konstgjorda åtgärder som innovativa låga bullerskärmar av återvinningsmaterial och ytor av återvinningsmaterial på byggnader. Projektets startmöte hölls i november 2009 och projekttiden är tre år. Projektet har förlängts i ett halvår och kommer att avslutas i april 2013. Miljöförvaltningens huvudsakliga arbete tar vid nu när forskningsresultaten ska sammanställas, göras begripliga för och spridas till myndigheter och andra intressenter i Europa. Projektets resultat ska sammanställas i en bok, i mindre häften och spridas i seminarier.

Catalist

Projektet syftar till att fler städer ska ta efter föregångsstäder som Stockholm, Nantes, Bremen, Rom etc. och själva introducera exempelvis trängselskatter, miljözoner eller miljöbilar. Projektet finansierar många studiebesök till Stockholm och förutom att göra Stockholm mer känt, bygger det också upp en kritisk massa och ökar förståelsen och beredskapen för gemensamma krav på t.ex. biltillverkare och bränslebolag att leverera mer hållbara produkter - detta är branscher som endast kan förmås ändras om ett stort antal kunder över hela Europa ställer liknande krav. Catalist avslutades vid halvårsskiftet 2012.

Cleantruck

Projektet Cleantruck syftar till att öka andelen miljölastbilar på gatorna i Stockholms Stad, och därmed bidra till bättre luftkvalitet och till stadens

klimatarbete. Cleantruck inleddes i januari 2010 och planeras fortgå till sista december 2013. Miljöförvaltningen har ansökt om att få förlänga projektet till december 2014, för att få mer tid till utvärdering och datainsamling. Projektet drivs av tre parter: AGA Gas, OKQ8 och Miljöförvaltningen i Stockholms Stad, som är samordnande för projektgruppen. Cleantruck finansieras med stöd av EU LIFE+, Vinnova och Energimyndigheten. Projektet kommer omfatta ett drygt 50-tal etanol ED95-lastbilar, dual-fuel-lastbilar (diesel/biometan) samt elhybridlastbilar. Den slutliga fördelningen mellan de olika teknikerna kommer styras av marknadens efterfrågan. 33 lastbilar finns nu i drift och ytterligare 13 fordon har beställts. Åkerier, speditörer och transportköpare visar stort intresse för projektet. Seminariet Fossilfria energisnåla tunga transporter – Hur når vi dit till 2030, som Cleantruck arrangerade i oktober tillsammans med SL och Stockholms läns landsting hade runt 125 deltagare och fokuserade på goda exempel på omställning, styrmedel och praktiska erfarenheter från åkeriföretag. Samarbetet med Business Region Göteborg och projekten BiMe Trucks och Smart citylogistik fungerar bra och fortsätter. Erfarenheter från projektet har använts i Stockholms Stads arbete med Färdplan 2050, för att ta fram en miljölastbilsdefinition samt i Norra Djurgårdsstaden. Cleantruck har också bidragit till arbetet inom nätverket Nationell Satsning för Citylogistik som drivs av bl.a. Trafikverket, Malmö, Göteborg och Stockholm.

EVUE

Projektet EVUE (Electric Vehicles in Urban Europe) handlar om informations spridning och kunskapsöverföring mellan 10 Europeiska städer. Projektet, som startades 2010 avslutades under 2012 och har koordinerats av London. Genom projektet har internationella erfarenheter från de främsta elbilstäderna kunnat inhämtas. Miljöförvaltningens handläggare har bland annat fått inblick i olika typer av laddlösningar i form av teknik och betalningssystem. Andra viktiga erfarenheter är inblick i olika incitamentsystem i praktisk tillämpning. En negativ erfarenhet är att det är svårt att hitta en bra affärsmodell för eldrivna fordon och framförallt för laddinfrastruktur, här famlar alla aktörer. Fordon och laddinfrastruktur är dyrt och det är svårt att tjäna ekonomiskt på dessa investeringar. Utbyte kring upphandlingsfrågor har kunnat ske med London som liksom Stockholm drivit en upphandling av eldrivna fordon under projektperioden. London har även upphandlat laddlösningar vilket varit spännande att ta del av. Stora delar av den uppdaterade Elbilsstrategin som behandlades av MHN i maj 2012 bygger på kunskaper inhämtade genom EVUE-projektet. Projektet har även erbjudit utbildning i projekthantering och projektledning vilket varit mycket värdefullt.

Elbilsupphandling

Vattenfall AB och Stockholms stad har tillsammans genomfört en gemensam teknikupphandling av elbilar och laddhybrider. Målet är att underlätta övergången till eldrivna fordon i Sverige. Genom att öka intresset och kanalisera en tidig efterfrågan ska marknadsintroduktionen av elbilar snabbas på. Satsningen omfattar både rena elfordon och laddhybrider. Upphandlingsinitiativet har ekonomiskt stöd

från Energimyndigheten . Med start år 2010 etablerades en mindre testflotta med 50 elbilar, fristående från den stora upphandlingen. Elbilsupphandlingen siktar mot 5 000 elbilar på fyra år. Testflottan består av 50 elbilar och laddhybrider, där köparna fick ersättning för 25 procent av merkostnaden, dock max 100 000 kronor per fordon. Själva elbilsupphandlingen slutfördes år 2011. Ramavtalen började gälla från den 1 oktober 2011. De fyra utvalda leverantörerna har idag fyra personbilar och tre transportbilar att erbjuda. Leverantörerna kan inkludera nya fordonsmodeller under avtalstiden. Avtalstiden är på två år men kan förlängas med ett år vid två tillfällen och blir då totalt på fyra år. Avtalen innebär förnyad konkurrensutsättning. Instruktioner för detta har tagits fram och finns tillgängliga på www.elbilsupphandling.se . Totalt medverkar 296 organisationer. Bidragen från elbilsupphandlingen har konkurrerat med statens supermiljöbilspremie, och antalet avrop har bl a därför blivit färre än väntat. Med anledning av detta ändrades reglerna för merkostnadsersättning i december 2012, till en fördubbling av ersättningen. Nu kan deltagarna få en merkostnadsersättning om 50 % av fordonens merkostnad max 100 000 kr/fordon. Med denna höjda ersättning beräknas 570 fordon kunna få ersättning. Samtliga merkostnadsersättningar är medel som vidarebefordras från Energimyndigheten. Mer information finns på www.elbilsupphandling.se

SAFE

SAFE Urban Logistict – Scandinavian Analysis of urban Freight logistics using Electric vehicles – är ett samarbetsprojekt där alla medverkande studerar och utbyter erfarenheter om elfordon och citylogistik med avseende på klimat- och miljöpåverkan, emissioner och buller. Projektet ska visa på goda exempel och underlätta användandet av elfordon för citylogistik genom att tillhandahålla information om tekniska lösningar, affärsmodeller och översikt av mätbar miljöpåverkan. Projektet drivs av Insero Mobility i Danmark och har totalt sju partners från Danmark, Norge och Sverige med stöd av Nordiska Ministerrådet. Safe avslutades under våren 2012.

RekkEvidde

RekkEvidde syftar till att producera realistiska prestandasiffror för elbilar under nordiska kör- och väderförhållanden, dels för att få fram realistisk kundinformation, dels för att bistå industrin med lämpliga testmetoder för nordiska förhållanden. De finska och norska statliga testinstituterna VTT och Transportøkonomisk institutt svarar tillsammans med Testsite Sweden i Göteborg och Arvidsjaur för själva testen, medan Stockholm och Reykjavik bistår med data om typiska körmönster – bl.a. baserat på de testbilar som utvärderas inom ramen för elbilsupphandlingen. Projektet är fortfarande i förberedelsefas då bilarna just levererats och inte hunnit köra tillräckligt länge ännu.

Miljösamverkan i Stockholms län – MSL

Genom Miljösamverkan Stockholms län, MSL, samverkar KSL, länsstyrelsen och länets kommuner för att utveckla tillsynen enligt Miljöbalk och livsmedelslagstiftning. Samordnaren för MSL har sin placering på

miljöförvaltningen. Finansiering sker genom avgifter från samverkansparterna. Miljöförvaltningens uppdrag att samordna MSL består av stöd till de enskilda samverkansprojekten, informationsinsatser, hantering av miljosamverkanstockholm.se samt administration. Sjutton samverkansprojekt pågick under 2012 varav nio startade under året.

Våga fråga – kampanj om kemikalier i varor

Enligt artikel 33 i EGs kemikalieförordning REACH har konsumenten rätt till information om en varas kemikalieinnehåll. Butiker ska kunna svara på frågor om kemiskt innehåll i varor som de säljer. Lagen hänvisar till kandidatförteckningen, som är en lista över ämnen som kan medföra allvarliga effekter på människors hälsa eller miljö. För ämnen som finns på kandidatförteckningen finns en skyldighet för butikerna att visa om den aktuella varan innehåller något kandidatämne i en halt över 0,1 %. Kunden har rätt att få informationen inom 45 dagar.

För att upplysa konsumenter om rätten till information om farliga ämnen i vanliga konsumentprodukter genomfördes den 30 november 2012 informationsinsatsen ”Våga fråga”. Personal från miljöförvaltningen och ledamöter från miljö- och hälsoskyddsnämnden delade ut en folder med information om kemikalier i varor i 15 av Stockholms gallerior och köpcentrum. Under 2 timmar informerades uppskattningsvis 4000 konsumenter om kemikaliefrågor och ca 5100 informationsfoldrar delades ut. I samband med kampanjen utbildades 120 inspektörer, tjänstemän och politiker i praktisk REACH

I samarbete med Svensk Handel togs även en handledning fram i syfte att hjälpa butiker att ta emot och hantera frågor om kemikalieinnehåll i varor. Materialet distribuerades till kontaktpersoner i köpcentrumen för vidare distribution till enskilda butiker.

ScorePP (EU-projekt)

Miljöförvaltningen medverkade under perioden oktober 2006 till april 2010 som partner och med Stockholm som case-city i det EU-finansierade projektet ScorePP (Source Control Options for Reducing Emissions of Priority Pollutants). Projektets mål var att ta fram kostnadseffektiva strategier för att minska utsläpp av vattendirektivets 33 prioriterade miljöfarliga ämnen. Projektet har gett underlag för prioritering av insatser mot utsläpp av miljöfarliga ämnen inom förvaltningens tillsyns- och programarbete. Projektet slutrapporterades under hösten 2012.

COHIBA

Miljöförvaltningen medverkade under perioden februari 2009 till februari 2012 som en av 22 deltagare i projektet COHIBA (Control Of Hazardous substances In the BAItic sea region). Projektet finansierades som ett regionalt projekt inom ”EU Baltic Sea Region Programme”. I projektet deltog nio länder med kust mot Östersjön och från Sverige deltog Miljöförvaltningen, Kemikalieinspektionen och

IVL. Syftet med projektet var att stödja Östersjöländerna i att genomföra Baltic Sea Action Plan, Helsingforskommissionens aktionsplan för Östersjön när det gäller farliga ämnen, med målet att Östersjön ska ha god ekologisk status år 2021. Detta mål ska nås genom nationella åtgärdsprogram inom fyra prioriterade områden, varav farliga ämnen är ett. Miljöförvaltningens huvudsakliga arbete omfattade att göra substansflödesanalyser för ett flertal ämnen på Sverigenivå, stödja övriga partners i arbetet med att göra substansflödesanalyser för sina respektive länder, sammanställa flödesinformation för samtliga Östersjöländer och skala ner för tre ämnesgrupper på Stockholmsnivå. COHIBA projektet avslutades under 2012 och avrapporterades till nämnden hösten 2012. Samtliga rapporter finns på www.cohiba-project.net.

Grundvattenundersökning

Under perioden november 2011 till juni 2012 provtogs grundvatten på 75 platser i staden, bland annat från sju nyinstallerade miljögrundvattenrör. Vattnet undersöktes avseende bland annat tungmetaller, PAH'er, klorerade alifater (bl a trikloretylen), fenolära ämnen (bl a BisfenolA och nonylfenoletoxyleter), ftalater, perfluorerade ämnen (bl a PFOS och PFOA), bekämpningsmedel, tennorganiska ämnen (bl a TBT) och bakterier. Statistiska jämförelser med resultat från tidigare undersökningar gjordes och rapportering i form av en grundvattenrapport är planerad till våren 2013. Resultaten har också rapporterats till länsstyrelsen och SGU inför deras miljöövervakningsarbete kopplat till ramdirektivet för vatten.

Kommunfullmäktiges uppdrag

Nämnderna ska svara på uppdrag från KF:s uppdrag under året. Det uppdrag som nämnden ska svara på rör KF:s beslut om Stockholms miljöprogram 2012- 2015 (utl: 2011:171). Nedan rapporteras Miljö- och hälsoskyddsnämndens hantering av uppdragen som berör nämnden, enligt numreringen med punkter i Kf:s beslut

Punkt 2. Stockholms miljöprogram 2012-2015 ska genomföras av stadens samtliga nämnder i enlighet med utlåtandet.

MHN:s svar: Miljöprogrammet har integrerats i nämnden verksamhetsplanering. MHN har lagt fast indikatorer för att följa upp delmål i Miljöprogrammet 2012-2015 som MHN har ett utpekat uppföljningsansvar för. Det nya programmet är publicerat på Miljöbarometern och indikatorerna uppdateras vartefter nya data finns tillgängliga.

Punkt 6. Stadens nämnder ska ta fram indikatorer kopplade till Stockholms miljöprogram 2012-2015 i samband med tertialrapport 1 2012.

MHN:s svar: Uppdraget avrapporterades och godkändes vid MHN:s sammanträde i samband med tertialrapport 1 2012. Ärendet har överlämnats till kommunstyrelsen.

Punkt 8. Miljö- och hälsoskydds nämnden ska uppdatera de föreslagna indikatorerna till Stockholms miljöprogram 2012-2015 med mät historik där sådan finns i enlighet med utlåtandet.

MHN:s svar: Uppdraget avrapporterades och en rapport godkändes vid MHN:s sammanträde i samband med tertialrapport 1 2012. Ärendet har överlämnats till kommunstyrelsen.

Punkt 9. Miljö- och hälsoskydds nämnden ges i uppdrag att ta fram ett förslag till Kemikalieplan för Stockholms stad i enlighet med utlåtandet.

MHN:s svar: Kemikalieplanen kommer att lägga stor vikt vid upphandlingsfrågorna. För att kunna ställa relevanta kemikaliekrav vid upphandling av varor behöver ett upphandlingsverktyg tas fram som stöd för upphandlande organisationer. Arbetet har påbörjats under 2012 med en förstudie för att beskriva hur förvaltningar och bolag arbetar idag med att ställa kemikaliekrav vid upphandlingar, vilka behov som finns och hur lösningar skulle se ut. Förstudien kommer att redovisas för MHN i början av 2013 tillsammans med en plan för det vidare arbetet.